T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROJE SONUÇ RAPORU

PROJENİN ADI
BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARIN SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI

PROJE NUMARASI
19.8207/2019-2024

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ
Yunus BAYİR

PROJE ARAŞTIRMACILARI
Prof. Dr. Neşat ERKAN
Doç. Dr. Füsun YALÇIN
Mustafa GÖZLEKÇİ
Arif KAYACAN
Zafer MAVİ

YÜRÜTÜCÜ KURULUŞ
BATI AKDENİZ ORMANCILIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ŞUBAT 2025
ANTALYA/TÜRKİYE

ÖNSÖZ

Ülkemizde Devlet eliyle yapılan ağaçlandırma çalışmalarının yanısıra, 1986 yılından bu yana gerçek ve tüzel kişilerce özel ağaçlandırma çalışmaları da yapılmaktadır. Orman Genel Müdürlüğümüzce yürütülmekte olan bu çalışmaların Batı Akdeniz Bölgesindeki mevcut durumu ile çalışmaların başından sonuna kadar içerisinde bulunan paydaşların sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla yapılan bu araştırma projesi, 2019 yılında başlamıştır. 2021 yılı sonu itibariyle bitirilmesi planlanan proje çalışmaları, dünyada ve Ülkemizde yaşanan pandemi dolayısıyla zorunlu olarak 2024 yılı sonuna sarkmıştır.

Proje çalışmaları sırasında ankete katılan izin sahipleri, OGM ve MİLE çalışanları ile Serbest Meslek Mensuplarına ve çalışmalar süresince ekibimize desteklerini esirgemeyen Enstitümüz yöneticileri ile çalışma arkadaşlarımıza proje ekibi olarak teşekkür ederiz.

Projenin, ülkemiz ve bölge ormancılığımız ile özel ağaçlandırma çalışmalarının tüm paydaşlarına faydalı olmasını dileriz.

Bu proje, pandemi sebebiyle hayatını kaybeden meslektaşlarımıza adanmıştır.

Proje Ekibi
Antalya/2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ……. i
İÇİNDEKİLER……. ii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ……. iii
ÇİZELGELER LİSTESİ…….. iv
ŞEKİLLER LİSTESİ……. vi
ÖZ……. vii
ABSTRACT……. viii
1. GİRİŞ…….. 1
2. LİTERATÜR ÖZETİ…….. 5
3. MATERYAL VE YÖNTEM…….. 8
3.1. MATERYAL…….. 8
3.2. YÖNTEM…… 10
3.2.1 Araştırma Varsayımları …… 10
3.2.2 Verilerin Elde Edilmesi ve Örneklem Büyüklüğünün Hesaplanması ……. 10
3.2.3 Veri Çözümlemeleri ve Değerlendirme Yöntemleri …… 11
4. BULGULAR……... 12
4.1. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Mevcut Durumuna İlişkin Bulgular…… 12
4.1.1 Bölge Müdürlüklerinden Alınan Bilgi ve Belgelerden Elde Edilen Bulgular…… 12
4.1.1.1 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Adet ve Alan Olarak Miktarı ve Dağılımı…….. 12
4.1.1.2 Çalışmaların Çeşidi ve Dağılımları…… 14
4.1.1.3 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı…….. 15
4.1.1.4 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı…… 16
4.1.1.5 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Kullanılan Ağaç Türleri…… 18
4.1.1.6 İzin Sahibi Çeşitliliği (Gerçek ve Tüzel Kişilikler) …….. 23
4.1.1.7 Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Cinsiyete Göre Dağılımı ……... 24
4.1.1.8 Çalışmalardaki Başarı Durumu…….. 24
4.1.1.9 Özel Ağaçlandırma İzin Sahalarındaki Tesislerin Durumu…… 25
4.1.1.10 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Kullanılan Kredi ve Hibe Durumu ……. 26
4.1.2 Anket Formlarından Elde Edilen Bulgular……... 27
4.1.2.1 Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Özellikleri …….. 28
4.1.2.1.1 Yaş Gruplarına Dağılımı …… 28
4.1.2.1.2 Medeni Durumları …….. 28
4.1.2.1.3 Eğitim Durumları ……... 28
4.1.2.1.4 Meslek Gruplarına Dağılımı …….. 29
4.1.2.1.5 İkâmet Yerleri …… 30
4.1.2.1.6 Gelir Durumu …… 30
4.1.2.2 Gerçek ve Tüzel Kişilik İzin Sahipleriyle İlgili Diğer Hususlar ……... 31
4.1.2.2.1 İzin Sahiplerinin Toplam Özel Ağaçlandırma Sayıları …….. 31
4.1.2.2.1 İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapmalarına Karar Verme Etkenleri…… 31
4.1.2.2.2 Özel Ağaçlandırma Çalışması Yapma Amacı …… 32
4.1.2.2.3 Özel Ağaçlandırma Sahalarının Amenajman Planları …… 33
4.1.2.2.4 Yangınlara Karşı Alınan Tedbirler …… 33
4.1.2.2.5 Sulama Yapma Durumu ve Su Kaynakları …… 34

4.2. Sorunlar ve Diğer Konulara İlişkin Bulgular …… 34
4.2.1 İzin Sahiplerine İlişkin Sorunlar……... 34
4.2.2 OGM ve MİLE Çalışanlarına İlişkin Sorunlar …… 41
4.2.3 Serbest Meslek Mensuplarına (SMM) İlişkin Sorunlar …….. 49
4.3. Araştırma Varsayımlarının Denetimi …… 54
5. TARTIŞMA, SONUÇLAR VE ÖNERİLER…….. 58
5.1. Tartışma ve Sonuçlar…….. 58
5.2. Öneriler……... 66
6. ÖZET……... 67
7. SUMMARY…… 68
8. KAYNAKLAR…… 71
9. EKLER…… 73

KISALTMALAR:

OGM	**:**	Orman Genel Müdürlüğü
MİLE	**:**	Milli Emlak Genel Müdürlüğü
OBM	**:**	Orman Bölge Müdürlüğü
OMO	**:**	Orman Mühendisleri Odası
SMM	**:**	Serbest Meslek Mensubu (Serbest Orman Mühendisleri ve Serbest Ormancılık Bürolarını ifade eder)
FAO	:	Food and Agriculture Organization (Gıda ve Tarım Örgütü)
FRA	**:**	Global Forest Resources Assessment (Küresel Orman Kaynakları Değerlendirmesi)
ÖA	**:**	Özel Ağaçlandırma
Ha	**:**	Hektar

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge-1. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma İzin Miktarı……. 12
Çizelge-2. Özel Ağaçlandırma İzinlerinin İşletmelere Dağılımı ……. 13
Çizelge-3. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çeşitleri…… 15
Çizelge-4. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Mülkiyete Göre Dağılımlarının Oransal Durumu……... 15
Çizelge-5. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Bölge Müdürlükleri Bazında Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı…… 16
Çizelge-6. Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki İzinlerin Durumu …… 16
Çizelge-7. Dikilen Toplam Fidan Sayısı ve Alanları …… 18
Çizelge-8. Tesis Edilen Saf ve Karışık Meşcere Adet ve Alanları …… 18
Çizelge-9. Tesis Edilen Saf ve Karışık Meşcerelerin Adet ve Alanları ile Dikilen Fidan Sayılarının Bölgelere Göre Dağılımı …….. 19
Çizelge-10. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Saf Olarak Tesis Edilen Sahalar …… 21
Çizelge-11. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Karışık Olarak Tesis Edilen Sahalar …… 22
Çizelge-12. Tapulu İzin Sahalarında Tercih Edilen Ağaç Türleri …….. 22
Çizelge-13. Alt Tür Yetiştirilen İzin Sahalarının Bölge Müdürlüklerine Dağılımı …… 23
Çizelge-14. İzin Sahibi Çeşitliliği (Adet ve Alan Olarak) …….. 23
Çizelge-15. Özel Ağaçlandırma İzni Bulunan Tüzel Kişilikler …….. 24
Çizelge-16. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı ……. 24
Çizelge-17. Bölgelere Göre Ortalama Başarı Durumu …….. 25
Çizelge-18. Özel Ağaçlandırma İzin Sahalarında Bulunan Tesisler …….. 25
Çizelge-19. Kredi/Hibe Desteği Kullanma Genel Durumu …… 26
Çizelge-20. Bölgedeki Köy Tüzel Kişiliklerinin Hibe Desteği Kullanım Durumu …….. 26
Çizelge-21. Bölgedeki Diğer Tüzel Kişiliklerin Kredi Kullanım Durumu …… 27
Çizelge-22. Bölgedeki Gerçek Kişilerin Kredi Kullanım Durumu …….. 27
Çizelge-23. Kullanılan Kredi/Hibenin Mülkiyete Göre Dağılımı …….. 27
Çizelge-24. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Yaş Gruplarına Dağılımı ……. 28
Çizelge-25. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Medeni Durumları ……... 28
Çizelge-26. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Eğitim Durumları (Batı Akdeniz Bölgesi Geneli) ……. 28
Çizelge-27. Bölge Müdürlüklerine Göre Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Eğitim Durumları …… 29
Çizelge-28. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Meslek Gruplarına Dağılımı …… 29
Çizelge-29. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin İkamet Durumu …… 30
Çizelge-30. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin İkamet Ettikleri Yerleşim Yerleri …… 30
Çizelge-31. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Aylık Net Geliri (2022 Yılı İtibariyle) …… 30
Çizelge-32. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Aylık Net Geliri (2024 Yılı Haziran Ayı İtibariyle) ……. 31
Çizelge-33. İzin Sahiplerinin Toplam Özel Ağaçlandırma İzin Sahası …….. 31
Çizelge-34. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapmalarına Karar Verme Etkenleri …….. 32
Çizelge-35. Tüzel Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapmalarına Karar Verme Etkenleri …….. 32
Çizelge-36. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapma Amaçları ……. 32
Çizelge-37. Tüzel Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapma Amaçları …… 33
Çizelge-38. Özel Ağaçlandırma Sahalarının Orman Amenajman Planı Mevcudiyeti …… 33
Çizelge-39. Yangın Riskine Karşı Tedbir Alma Durumu …….. 33

Çizelge-40. Yangın Riskine Karşı İzin Sahiplerince Alınan Tedbirler …….. 34
Çizelge-41. Su Açığı Olan Dönemlerde Sulama Yapma Durumu ……. 34
Çizelge-42. Sulamada Kullanılan Su Kaynakları …… 34
Çizelge-43a. İzin Sahiplerine Göre İzin Verilen Tesislerin Yeterlilik Durumu ……. 35
Çizelge-43b. İzin Sahiplerinin Tesislerle İlgili Ek Talepleri ……..... 35
Çizelge-44. İzin Sahiplerinin Fidan Temini İle İlgili Bulgular …….. 35
Çizelge-45. Özel Fidanlıklardan Fidan Temin Etme Sebepleri …….. 36
Çizelge-46. İzin Sahiplerinin Ürün Satışlarından Tatmin Olma Durumu …….. 36
Çizelge-47. İzin Sahiplerinin Ürünlerini Pazarlarken Sorun Yaşama Durumu ……... 36
Çizelge-48. Ürünleri Pazarlarken Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular ……... 37
Çizelge-49. İzin Sahiplerinin Kredi/Hibe Kullanmama Sebepleri …….. 37
Çizelge-50. Kredi/Hibe Kullanırken Sorun Yaşama Durumu ……. 37
Çizelge-51. Kredi/Hibe Kullanırken Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular ……. 37
Çizelge-52. İzin Sahiplerinin Mevzuat Değişikliklerini Takip Etme Durumu …… 38
Çizelge-53. İzin Sahiplerinin Yasal Düzenlemelerle İlgili Taleplerine İlişkin Bulgular …. 39
Çizelge-54. İzin Sahiplerinin Danışmanlık (SMM) Memnuniyet Durumu ……. 39
Çizelge-55. İzin Sahiplerinin İdareyle Sorun Yaşama Durumu …….. 39
Çizelge-56. İzin Sahiplerinin İdareyle Yaşanan Sorunlarına İlişkin Bulgular …… 40
Çizelge-57. İzin Sahiplerince Bilgi ve Yardım Gereksinimi Duyulan Konulara İlişkin Bulgular ……... 40
Çizelge-58. OGM ve MİLE Çalışanlarının Devlet Ormanları ve Hazine Arazilerindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarına Genel Bakışı ……. 41
Çizelge-59. OGM ve MİLE Çalışanlarının Devlet Ormanları ve Hazine Arazilerindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarına Olumsuz Bakışının Gerekçeleri …… 42
Çizelge-60. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Ormanlarımız ve Ormancılığımıza Katkı Sağlayıp Sağlamama Durumu …… 42
Çizelge-61. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Ormanlarımız ve Ormancılığımıza Sağladığı Katkılar …… 42
Çizelge-62. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Orman Alanlarını Artırıp Artırmama Durumu …… 43
Çizelge-63. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Esas Amacı Dışındaki Amaçları …….. 44
Çizelge-64. Çalışanların Özel Ağaçlandırma Mevzuatındaki Değişiklik Talepleri …… 45
Çizelge-65. OGM Çalışanlarının Verilen Teşvik Hibe ve Kredilere Bakışı …… 46
Çizelge-66. Çalışanların Serbest Orman Mühendisleriyle (SMM) Sorun Yaşama Durumu 47
Çizelge-67. Çalışanların Serbest Orman Mühendisleriyle (SMM) İlgili Sorunları ……. 47
Çizelge-68. Çalışanların Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle Sorun Yaşama Durumu … 47
Çizelge-69. Çalışanların Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle İlgili Sorunları …….. 47
Çizelge-70. Çalışanların Devlet Ormanlarındaki Özel Ağaçlandırmalarla İlgili Süreç Sonunda Sorun Yaşanabilmesi Hususundaki Düşünceleri…….. 48
Çizelge-71. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Süreci Sonunda Yaşanması Muhtemel Sorunlar …… 48
Çizelge-72. Çalışanların Özel Ağaçlandırma İle İlgili Diğer Önerileri …….. 49
Çizelge-73. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma Konusundaki Eğitim Durumları …… 49
Çizelge-74. SMM'lerin Faaliyette Oldukları Sürede Yaptıkları Toplam Özel Ağaçlandırma Projesi Miktarı ……. 50
Çizelge-75. SMM'lerin Faaliyette oldukları Sürede Yaptıkları Toplam Amenajman Planı Miktarı……. 50
Çizelge-76. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma İş Takibi Yaptıkları Sınıflar ……. 51
Çizelge-77. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma ile İlgili Yasal Düzenlemeleri Yeterli Bulup Bulmama Durumu …… 51

Çizelge-78. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma Mevzuatındaki Değişiklik Talepleri ……. 52
Çizelge-79. SMM'lere Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Devam Ettirilip Ettirilmemesi Durumu ……. 52
Çizelge-80. SMM'lerin Verilen Teşvik Hibe ve Kredilere Bakışı ……. 53
Çizelge-81. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle Sorun Yaşama Durumu …. 53
Çizelge-82. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle Yaşadıkları Sorunlar ……. 53
Çizelge-83. SMM'lerin OGM ve MİLE Çalışanları İle Sorun Yaşam Durumu ……. 54
Çizelge-84. SMM'lerin OGM ve MİLE Çalışanları İle Yaşadıkları Sorunlar …… 54
Çizelge-85. Özel ağaçlandırma yapan ve değişik sorunlar yaşayan gerçek kişilerin oranının (%) eğitim, mülkiyet ve aylık gelir duruma göre farklılaşmasına ilişkin varyans analizi sonuçları ……... 56
Çizelge-86. Özel ağaçlandırma başarı oranının gerçek kişilerin eğitim durumu, mülkiyet ve teşvik/hibe alma durumu ve kullanılan ağaç türüne göre farklılaşmasına ilişkin analiz sonuçları …….. 57

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil-1. Çalışma Alanının Konumu ve Sınırları……... 9
Şekil-2. Proje Çalışma Alanındaki Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Dağılımı ……. 14
Şekil-3. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Adet ve Alan Olarak Yıllara Göre Dağılımı …….. 17
Şekil-4. Türkiye Genelindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Adet ve Alan Olarak Yıllara Göre Dağılımı …….. 17
Şekil-5. İzin Sahiplerince Yasal Düzenlemelerin Yeterli Görülme Durumu …….. 38
Şekil-6. İzin Sahiplerinin Tekrar Özel Ağaçlandırma Yapma İsteği Durumu …… 40
Şekil-7. Çalışanların Özel Ağaçlandırma Mevzuatı Hakkında Bilgi Sahipliliği Durumu ... 41
Şekil-8. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Amaca Uygunluğu Durumu 43
Şekil-9. Çalışanlara Göre Yasal Düzenlemelerin Yeterliliği Durumu ……. 44
Şekil-10. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Devam Ettirilip Ettirilmemesi Durumu ……. 45
Şekil-11. Kredi Geri Ödemesiyle İlgili Yaşanan Sorunlar Durumu …… 46
Şekil-12. SMM'lerin Saha Tesliminden Sonra İş Takibi Yapma Durumu ……. 51

ÖZ

Ülkemizde yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarının yaklaşık %7'si Batı Akdeniz bölgesinde bulunmaktadır. Her planlı çalışmada olduğu gibi faaliyet sürecinde ve sonucunda başarılı neticeler alabilmek açısından, faaliyetin tüm paydaşlarının uyum içerisinde çalışması gerekmektedir. Bunun için özel ağaçlandırma çalışmalarının tüm paydaşlarına yönelik bir durum değerlendirmesi yapmak önemlidir. Bu araştırma projesi kısa dönemde, Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumunun ortaya konulması ile paydaşların sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için; uzun dönemde de özel ağaçlandırma çalışmalarının daha verimli bir hale getirilerek, sahalardan elde edilen odun ve odun dışı ürünlerin miktar ve kalitesinin yükseltilmesine ve dolayısıyla ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla yürütülmüştür. Projenin çalışma alanı Batı Akdeniz Bölgesidir. Materyal olarak Batı Akdeniz Bölgesinde yürütülmekte olan özel ağaçlandırma çalışmalarına ait idare kayıtları ve uygulama projesi dosyaları ile anket formları kullanılmıştır. Anket çalışmaları, araştırmanın esasını oluşturmakta olup, projelere ait çalışmaların başlangıcından bitimine kadar çalışmaların içerisinde olan grupların değerlendirileceği 3 adet anket formu kullanılmıştır. Özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumu belirlenirken; çalışmalara ait icmal cetveli geliştirilmiş ve ilgili Orman Bölge Müdürlüklerinden bu cetvellerin tanzim edilerek proje ekibine ulaştırılması sağlanmıştır. Bu cetveller yardımıyla özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumu belirlenmiş ve basit istatistik veriler elde edilmiştir. İcmal cetvelleri ile anket formlarından toplanan veriler öncelikle frekanslar, oranlar, ortalamalar gibi tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir. Etkisi araştırılan değişkenler bakımından verilerde farklılaşma olup olmadığı, çoklu karşılaştırmalarda normal dağılım gösteren toplumlar için Varyans Analizi (ANOVA) ile normal dağılım göstermeyen toplumlar için ise Kruskal Wallis H testi ile test edilmiştir. Toplanan verilerin analizinde Microsoft Office Excell ve SPSS v. 22.0® (2015) yazılımından faydalanılmıştır. Proje sonucunda, bölgede yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarının miktarı, başarı durumu, yoğunlaştığı bölgeler, yoğunlaştığı mülkiyet türü, dikilen ağaç türleri ve yoğunluğu, kullanılan kredi ve hibeler, uygulayıcıların demografik, ekonomik ve sosyal durumları gibi konular ortaya konmuştur. Ayrıca, özel ağaçlandırma çalışmalarının başından sonuna kadar uygulamaların içinde olan paydaşların sorunların tespiti ve bu sorunların bertarafı için çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, sayısal anlamda en fazla özel ağaçlandırma izni Antalya Orman Bölge Müdürlüğünde olmasına karşın, Isparta Orman Bölge Müdürlüğü alan bakımından ilk sırada gelmektedir. Çalışmalarda kullanılan ağaç türlerinin çok büyük bir kısmı (%89) tali orman ürünü ile meyve veren ağaçlar olup, bunlar içerisinde de ceviz ve badem en çok tercih edilen ağaç türleridir. Paydaşların hemen hiçbiri yürürlükteki mevzuattan memnun olmayıp, muhtelif konularda değişiklik beklentileri bulunmaktadır. Projenin önemli sonuçlarından birisi de idare çalışanlarının büyük ölçüde özel ağaçlandırma çalışmaları konusundaki olumsuz düşüncelerinin belirlenmiş olmasıdır.

Anahtar kelimeler: Ağaçlandırma, Batı Akdeniz Bölgesi, Bozuk Orman, Hazine Arazisi, Özel Ağaçlandırma, Tapulu Arazi

Abstract

Approximately 7% of the private afforestations carried out in Türkiye are in the Western Mediterranean region. As usual for each planned study, all related stakeholders should work in harmony in order to achieve successful results during the activity. So, it is important to make an evaluation for all stakeholders of private afforestation efforts. This Project aimed at, in short term, revealing the current status of private afforestation efforts in the Western Mediterranean Region, identifying the problems of the stakeholders and developing solution proposals, in long time, making the private afforestation efforts more efficient, increasing the quantity and quality of wood and non-wood products obtained from the fields, and thus contributing to the country's economy. The study area of the project was the Western Mediterranean Region of Turkiye. Administrative records and documents of private afforestation project applied in the region and survey forms collected in the study area were the materials of the project. Survey studies constitute the basis of the research, and 3 survey forms were used to evaluate the groups involved in the project from the beginning to the end. While determining the current status of private afforestation works; A summary table was developed and the relevant Regional Forestry Directorates were asked to fill these tables and delivered to the project team. With the help of these tables, the current status of private afforestation efforts was determined and simple statistical data was obtained. The data collected from summary tables and survey forms were first evaluated with descriptive statistics such as frequencies, graphs, ratios and averages. Whether there was any differentiation in the data in terms of the variables whose effects were investigated was tested with Analysis of Variance (ANOVA) for the population with normal distribution in multiple comparisons, and with the Kruskal Wallis H test for the population with non-normal distribution. In the analysis of the collected data, Microsoft Office Excel and SPSS v. 22.0® (2015) software was used. As a result of the project, issues such as the amount of private afforestation works carried out in the region, their success rate, the regions where they were concentrated, the type of ownership, the types and density of trees planted, the loans and grants used, and the demographic, economic and social situations of the practitioners were revealed. In addition, an effore was performed to identify the problems of the stakeholders involved in the private afforestation activities from the beginning to the end and suggestions were developed for the solution of these problems. According to the results of the research, although the Antalya Forest Regional Directorate has the highest number of private afforestation permits in terms of number, the Isparta Forest Regional Directorate ranks first in terms of area. The vast majority of the tree species used in the studies (89%) are non-wood forest products and fruit-bearing trees, and walnut and almond are the most preferred tree species. None of the stakeholders are satisfied with the current legislation and they have expectations for change in various matters. One of the important results of the project was that the negative opinions of the administration employees regarding private afforestation works were determined.

Key words: Afforestation, degraded forest, private afforestation, private land, state land, Western Mediterranean region

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca ormanlar, insanlar için önemli bir geçim kaynağı olmuştur. Odun hammaddesi başta olmak üzere, birçok ihtiyaçlarını ormanlardan karşılayan insanlar; giderek artan nüfus, buna paralel olarak gelişen sanayi ve ekonomik hayatın gereksinimleri için ormanları tahrip etmişlerdir. Bu durum, tahrip edilen doğal ormanların git gide alanlarının daralmasına ve ekolojik dengenin bozulmasına sebep olmuştur. Bu tahribatın önlenmesi, doğal ormanlar üzerindeki baskıların azaltılması ve sürdürülebilir ormancılık açısından, orman dışı alanlarda yeni ormanlar kurulması ve bunlardan ekonomik girdi elde edilmesi giderek önem kazanmıştır. Nitekim global düzeyde, odun üretim amacı ile 2010-2015 yılları arasında yılda ortalama 3,1 milyon hektar ağaçlandırma yapılmıştır (Urgiti and Paqette, 2018). Ayrıca FAO, dünya ölçeğinde ihtiyaç duyulan odun hammaddesinin doğal ormanlardan ağaçlandırma ormanlarına kaydığını ve yapılan ağaçlandırmaların %76 sının odun üretim amaçlı olduğunu tahmin etmektedir (FAO, 2010). Yine 2050 itibariyle dünyadaki yuvarlak odun üretiminin %75 inin ağaçlandırma ormanlarından elde edileceği tahmin edilmektedir (Sedjo, 2001). Diğer yandan ağaçlandırmalar küresel ısınma ile mücadele aracı olarak da önemli role sahiptir (Urgiti and Paqette, 2018; Erkan and Ayhan, 2023). Ülkemiz, FRA 2020 raporuna (Global Forest Resources Assessment 2020 – Main Report) göre ormandışı ağaçlandırmada (afforestation) Avrupa'da 1., dünyada 4. sıradadır. Yine aynı rapora göre ülkemiz 2010-2020 yılları arasında en çok orman varlığını artıran dünyada 6. Avrupa'da 1. ülke olmuştur (OGM, 2020a).

Ağaçlandırmaların bir kısmı da özel ve tüzel kişiler tarafından yapılmaktadır. Dünyanın çeşitli ülkelerinde, özel ağaçlandırmaları teşvik politikaları, hükümetlerin de genel politikaları içinde yer almaktadır. 1995 yılından bu yana, Avrupa, Avustralya ve Yeni Zelanda'da özel ormanlara yönelik devlet politikaları hakkında araştırmalar yapılmıştır. Avrupa ülkelerinden İngiltere, Portekiz, İtalya, Avusturya, Danimarka, Hollanda, İsviçre ve İspanya'da özel ağaçlandırma çalışmaları için çok önemli teşviklerin uygulandığı bilinmektedir (Özdeğirmenci, 2009). Ülkemizde de gerek bozuk orman alanlarında ve gerekse hazine arazileri ile sahipli arazilerde önemli miktarda özel ağaçlandırma çalışmaları yapılmaktadır. Saha tahsisleri, Devlet ormanı sayılan alanlarda bedelsiz, hazine arazilerinde ise düşük bedelli olarak yapılmaktadır. Dünyadaki *toplum ormancılığı* ve *çiftlik ormancılığı* kavramlarının Türkiye'deki anlamı "özel ağaçlandırma" adı ile yapılan uygulamalardır (Tolunay ve ark. 2002). Orman sahasını ve ağaç servetini çoğaltmak, toprak, su ve bitki arasındaki bozulan dengeyi kurmak, geliştirmek ve çevre değerlerini korumak amacıyla bozuk orman alanları ile ağaçsız orman topraklarında, hazine arazilerinde ve sahipli arazilerde, gerçek ve tüzel kişilerce, uygulamaları onaylı proje doğrultusunda yürütülen, asli veya tali orman ürünü veren bitki türleriyle yapılan, her türlü faydalanma ve korunması 6831 sayılı Orman Kanunu çerçevesinde ilgilisince gerçekleştirilen ağaçlandırmalar "özel ağaçlandırma" olarak adlandırılmaktadır (Özdeğirmenci, 2009). Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla, âtıl duran arazilerin işlenerek ekonomiye kazandırılması ve bunu yapan kişi ya da kurumların da gelir sahibi olmaları hedeflenmektedir (Özkurt ve Yeşilkaynak, 2009).

Ülkemizdeki ilk özel ağaçlandırma çalışmaları 1930'lu yıllarda Denizli-Çal yöresinde yapılan ağaçlandırmalar olarak bilinmektedir (Tolunay, 1988). Ancak bu çalışmalar gerçek anlamda bugünkü özel ağaçlandırma çalışmalarıyla aynı yapıya sahip olmayıp, daha çok ağaç bayramı vb. gibi özel günlerde yapılan ağaç dikme törenleri ve gönüllülük esasıyla yapılan çalışmalardır. Ülkemizde özel ağaçlandırma kavramına ait ilk hükümler 3116 Sayılı Orman Kanunu'nda yer almıştır (Anonim, 1937). Bu kanunun 86. maddesinde; "*En ufak parçası yarım hektardan ve parçaları yekûnu bir hektardan aşağı olmamak şartile yeni ağaçlandırılan arazi sahibi, teşcirden itibaren yirmi sene için bu sahalara ait bütün vergilerden muaf tutulur. Bu sahaları orman halinde muhafaza etmeyenlerden vergi muafiyeti kaldırılır. Hâli araziде ağaçlandırma yapmak isteyenler vali veya kaymakama müracaat ederler. Bu yerlerin hâli araziden olduğu anlaşıldıktan sonra orman memurları tarafından yapılacak ağaçlandırma planına göre ağaçlandırma işine vilâyet veya kaza idare heyetlerince izin verilir. Orman teşkilatı*

bulunmayan vilâyetlerde ağaçlandırma planını ziraat memurları yapar. Planlar meccanen yapılır. Ağaçlandırılan saha, ağaçlandırılmasını takip eden beşinci senenin sonunda idare heyetleri kararı ile ağaçlayana temlik edilir. Ağaçlanan sahayı orman halinde muhafaza etmeyenlerden temlik edilen yer geri alınır." denilmekte ve orman sayılmayan alanlarda ağaçlandırma yapılması teşvik edilmektedir. Ancak OGM kayıtlarına göre, Türkiye'de ilk kez mevzuata dayalı olarak yapılan özel ağaçlandırma çalışmaları, 27.08.1984 tarih ve 18502 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ağaçlandırma Yönetmeliği kapsamında, 1986 yılında uygulanmaya başlanmış, Batı Akdeniz bölgesinde de ilk olarak 1988 yılında 0,1 hektarlık bir proje ile Muğla-Seydikemer'de yapılmıştır. Özellikle 1995 yılından sonra çalışmalar artarak devam etmiş ve günümüzde özel ağaçlandırma çalışmaları bölge genelinde 652 adet projeye karşılık 5.561,26 hektara ulaşmıştır. Bu miktar, ülke genelindeki çalışmaların yaklaşık %7'sini oluşturmaktadır (OGM, 2022). 27.08.1984 tarih ve 18502 sayılı Resmi Gaztede yayımlanarak yürürlüğe giren Ağaçlandırma Yönetmeliği ile başlayan özel ağaçlandırma mevzuatı; 1987, 1989, 1994, 1998, 2002, 2003, 2004, 2009, 2011, 2013 ve 2019 yıllarında değişikliğe uğramıştır. Son olarak, 23.10.2019 tarih ve 30927 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ağaçlandırma Yönetmeliği kapsamında OGM tarafından 23.03.2020 tarih ve 7310 sayılı *Özel Ağaçlandırma Tamimi* yayımlanmış ve halen yürürlüktedir (OGM, 2020b).

Ülkemizde özel ağaçlandırma çalışmalarının yasal dayanağı, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun (Anonim, 1956) 57 ve 63. Maddeleri, aynı Kanunun Ek Madde 5 ve Ek Madde 12. maddeleri ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılmış olan 23 Ekim 2019 tarihli Ağaçlandırma Yönetmeliği (Anonim, 2019) ve 11 Ocak 2017 tarihli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik'tir (Anonim, 2017). Özel ağaçlandırma çalışmalarına ait iş ve işlemlerin ne şekilde yapılacağı da 23.03.2020 tarih ve 7310 sayılı Özel Ağaçlandırma Tamiminde yer almaktadır.

Özel Ağaçlandırma Tamimin 2. Maddesinde orman, hazine ve sahipli arazilerde özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarına konu edilebilecek sahalar şu şekilde belirtilmiştir:

a) Devlet ormanlarında;

1) Kesinleşen kadastro çalışmaları neticesinde orman sınırları içinde kalan, amenajman planına ve aktüel durumuna göre verimli orman niteliğinde olmayan yerler.

b) Hazine arazilerinde;

1) Mülkiyeti Hazineye ait olan arazilerde, gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel orman fidanlığı çalışmalarına ait müracaat, saha tespit ve izin işlemleri, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde özel ağaçlandırmaya konu yerler,

c) Sahipli arazilerde;

1) Tapu senedi olan taşınmazlar.

Aynı Tamimin 4. Maddesine özel ağaçlandırma yapabilecek gerçek ve tüzel kişiler de şu şekilde belirtilmiştir:

(1) Orman, Hazine ve sahipli arazilerde;

a) Köy tüzel kişilikleri,

b) Belediyeler,

c) Kamu kurum ve kuruluşları,

ç) Her türlü tüzel kişiliği olan; dernekler, vakıflar, sendikalar, meslek odaları, köye hizmet götürme birlikleri, kooperatifler, ticari şirketler vb.

d) Gerçek kişiler,

e) 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28 inci maddesine göre izin almak suretiyle vatandaşlıktan çıkarılanlar ile bunların kurmuş oldukları tüzel kişilikler,

özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya yapabilirler.

(2) Ancak; yabancı uyruklu olanlar ile 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28 inci maddesi kapsamı dışında vatandaşlıktan çıkarılan gerçek kişiler ve bunların kurmuş oldukları veya ortağı oldukları tüzel kişilikler özel ağaçlandırma ve özel imar- ihya yapamazlar.

(3) Ayrıca, Devlet ormanlarında Bakanlık (Orman Bakanlığı) personeline, eşine ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarına özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya gayesiyle saha izni verilmez. Bununla birlikte 23/10/2019 tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği'nin yürürlüğe girdiği tarihten önce saha izni verilen özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarına da ortak olamazlar ve bu sahaları devir alamazlar.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu kapsamında kişinin;

a) Kan hısımları;

1) Birinci derece kan hısımları; kişinin çocukları (evlat edinilenler dâhil), kişinin anne ve babası,

2) İkinci derece kan hısımları; kişinin kardeşleri, kişinin torunları, kişinin büyük annesi ve büyük babası,

3) Üçüncü derece kan hısımları; kişinin kardeşlerinin çocukları (yeğenler), kişinin dayısı, kişinin amcası, kişinin halası, kişinin teyzesi,

b) Kayın hısımları;

1) Birinci derece kayın hısımları; eşinin annesi ve babası,

2) İkinci derece kayın hısımları; eşinin kardeşleri (kayın, baldız, görümce), eşinin büyük annesi ve büyük babası,

3) Üçüncü derece kayın hısımları; eşinin kardeşlerinin çocukları (kayın, baldız ve görümce çocukları), eşinin dayısı, eşinin amcası, eşinin halası, eşinin teyzesi,

özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışması yapamazlar.

(4) Müracaat sırasında gerçek kişilerden Bakanlık personeli, eşi ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımları olmadığına dair beyan alınır.

Özel Ağaçlandırma Tamiminin 13. Maddesi, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarına konu edilebilecek türler ile bu konuya ilişkin kısıtlamaları düzenlemektedir. Çalışmalara konu edilebilecek türlere ilişkin olarak Tamim eki olan cetvel (EK-17 cetveli) aşağıya çıkarılmıştır:

Tamimin 15. Maddesi ise, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarında yapılabilecek tesisler ve bu tesilerin taşıyabileceği özelliklerle ilgilidir. Buna göre;

Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya sahalarında uygulama projelerinde belirtilmesi şartıyla;

a) Ormanlık alanlarda; üretim, işleme, bakım ve koruma gayeli konteyner, karavan, prefabrik bekçi evi, taşınabilir tuvalet, hangar- depo, su deposu, sulama ve yangın havuzu, su isale hattı, su kuyusu, don kırıcı tesisler, elektrik tesisleri ve B tipi tali orman yolu yapılmasına izin verilebilir. İzinler, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 57'nci maddesine göre yapılan saha izinleri ile birlikte özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya kapsamı dâhilinde verilir ve bunun için herhangi bir bedel alınmaz. Ancak, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmaları için talep edilen tesislerin izin alanının dışında kalması durumunda verilecek izinler 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17'nci maddesine göre değerlendirilir.

b) İmar planı dışında bulunan Hazine arazilerinde, proje sahası yatay alanının %0,1 (binde bir)'ine kadar, onaylı uygulama projesinde yer alması kaydıyla projeye uygun sabit olmayan seyyar nitelikteki prefabrik yapı vb. yapılaşmaya izin verilebilir. Bu miktar 3.000 m^2'yi geçemez.

c) Sahipli arazilerde özel ağaçlandırma veya özel imar-ihyaya konu saha 3,0 hektar ve üzerinde ise; proje sahası yatay alanının %6 sına kadar ağaçlandırma, bakım, koruma ve üretim hizmetlerinde kullanılmak üzere, ağaçlandırma faaliyetlerinin özendirilmesine yönelik sosyal maksatlı yapılaşma izni verilebilir. 3,0 hektarın altındaki sahipli arazilerde ise %6 yapılaşma oranına bağlı kalınmaksızın sahipli arazilerde alt sınır olan 0,5 hektara kadar yapılaşma izniverilebilir.

EK-17: Özel Ağaçlandırma ve Özel İmar-İhya Çalışmalarına Konu Türler Listesi (OGM, 2020b)

ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARINA KONU ODUN ÜRÜNÜ VEREN TÜRLER		
Sıra No	**Ağaç Türü**	
	Hızlı Gelişen	**Diğerleri**
1	DİŞBUDAK	AKASYA
2	ELDERİKA ÇAMI	AKÇAAĞAÇ
3	KAVAK	ANDIZ
4	KIZILAĞAÇ	ARDIÇ
5	KIZILÇAM	ATKESTANESİ
6	OKALİPTUS	AYLANTUS
7	SAHİLÇAMI	ÇAM
8	SERVİ	ÇINAR
9	SÖĞÜT	ÇİTLENBİK
10	TİTREK KAVAK	DEMİRAĞACI
11		ERGUVAN
12		GÖKNAR
13		GÜLİBRİŞİM
14		GÜRGEN
14		GLADİÇYA
16		HUŞ
17		IHLAMUR
18		İĞDE
19		KARAAĞAÇ
20		KATALPA
21		KAYACIK
22		KAYIN
23		LADİN
24		MAZI
25		MEŞE
26		SEDİR
27		SIĞLA
28		SOFORA

ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARINA KONU ODUN DIŞI ÜRÜN VEREN TÜRLER	
Sıra No	**Ağaç Türü**
1	AHLAT
2	ALIÇ
3	ANTEP FISTIĞI
4	BADEM
5	BITTIM
6	CEVİZ
7	DEFNE
8	DELİCE
9	FINDIK
10	FISTIK ÇAMI
11	HÜNNAP
12	İNCİR
13	KEÇİBOYNUZU (HARNUP)
14	KESTANE
15	KIZILCIK
16	KUŞBURNU
17	MAHLEP
18	MAVİYEMİŞ (LİKAPA)
19	MENENGİÇ
20	MERSİN
21	MÜRVER
22	SAKIZ AĞACI
23	YABAN MERSİNİ
24	YABANİ KİRAZ
25	ZEYTİN

NOT: 1- Orman alanlarında zeytin, incir ve fındık türleri ile yapılacak olan özel ağaçlandırma çalışmalarına, orman kadastrosunun kesinleştiği ve bu türlerin doğal olarak yetiştiği alanlarda izin verilebilir. Yapılacak çalışmalarda kullanılacak bu türlerin karışım oranı, çalışma alanının %75'ini geçemez.

2- Devlet ormanlarında incir türü ile yapılacak olan özel ağaçlandırma çalışmalarına, orman kadastrosunun kesinleştiği ve incirin optimum olarak yetiştiği Ege ve Akdeniz bölgesindeki sahalarda izin verilebilir.

ÖZEL İMAR-İHYA ÇALIŞMALARINA KONU TÜRLER	
Sıra No	Ağaç Türü
1	ANTEP FISTIĞI
2	BITTIM
3	DELİCE
4	KEÇİBOYNUZU (HARNUP)
5	KESTANE
6	MENENGİÇ
7	SAKIZ AĞACI

Orman alanlarını ve ormanlardan elde edilen odun ve odundışı orman ürünleri artırmak ve ülke genelinde toprak su ve bitki arasındaki bozulan dengeyi kurmak için özel ve tüzel kişilerin desteğini almayı hedefleyen özel ağaçlandırma çalışmalarının başarıya ulaşması için

bugüne kadar yapılmış uygulamalardaki son durumun ve varsa sorunların ortaya konması önem taşımaktadır. Her planlı çalışmada olduğu gibi özel ağaçlandırma çalışmalarında da sürecin belli aşamalarında durum değerlendirmesi yapmak, başarının artırılmasına yönelik önlemler almak gerekir. Bunun için özel ağaçlandırma çalışmalarının tüm paydaşlarına yönelik bir durum değerlendirmesi yapmak önemlidir. Yapılan literatür taramasında doğrudan bu konuda yapılmış bir araştırma çalışmasının olmadığı anlaşılmıştır. Bu araştırma projesi; kısa dönemde Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumunun ortaya konulması ile paydaşların sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için, uzun dönemde de özel ağaçlandırma çalışmalarının daha verimli bir hale getirilerek, sahalarından elde edilen odun ve odun dışı ürünlerin miktar ve kalitesinin yükseltilmesine ve dolayısıyla ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla yürütülmüştür. Bu amaçla, proje sonucunda, bölgede yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarının miktarı, başarı durumu, yoğunlaştığı bölgeler, yoğunlaştığı mülkiyet türü, dikilen ağaç türleri ve yoğunluğu, kullanılan kredi ve hibeler, uygulayıcıların demografik, ekonomik ve sosyal durumları gibi konular ortaya konmuştur. Ayrıca, özel ağaçlandırma çalışmalarının başından sonuna kadar uygulamaların içinde olan paydaşlar ile (Özel Ağaçlandırma izin sahipleri, OGM ve MİLE kurum çalışanları ve serbest orman mühendisleri) yüzyüze yapılan anket çalışmalarıyla, yaşanan sorunların tespiti ve bu sorunların bertarafı için çözüm önerileri gelirtirilmeye çalışılmıştır.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Dünyanın değişik ülkelerinde özel mülkiyeti haiz ormanların bulunduğu ve bu kapsamda ağaçlandırma ve diğer ormancılık faaliyetlerinin özel ve tüzel kişiler tarafından yapıldığı bilinmektedir (Daşdemir, 2018). Ancak ülkemizdeki özel ağaçlandırma uygulamalarıyla dünyanın diğer ülkelerindeki özel ağaçlandırma uygulamalarının çok farklı olması sebebiyle, araştırmada daha çok ulusal nitelikteki yayınlardan faydalanılmıştır. Bu kapsamda konu ile ilgili temin edinebilen yayınlar aşağıda özetlenmiştir.

Tolunay (1988), Orman Mühendisliği Dergisinin 1998 yılı 1. Sayısında "*Çal İlçesi Özel Ağaçlandırmaları Nasıl Ortaya Çıktı*" konulu bir makale yazmıştır. Bu makale, Çal yöresinde ilk olarak 1936 yılında başlayan ve günümüze değin süregelen özel ağaçlandırma çalışmalarının, hangi amaçla başlamış olduğu ve günümüze gelinceye kadarki gelişim seyrini anlatmaktadır.

Ok (1990)'un İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim dalında yapmış olduğu yüksek lisans tezinin konusu "*Türkiye'de Devletin Dışındaki Ormanlar ve Orman Yetiştirme Çalışmaları*" dır. Ok, bu tez çalışmasında mülkiyeti Devletten başkasına ait ormanlar, yani özel ormanlar ile devlet eliyle yapılmayan, ancak kanuni düzenlemeyle devletçe yaptırılan özel ağaçlandırma çalışmalarının tarihsel seyrini ve günün şartlarına göre güncel durumlarını ele almıştır. Özellikle "özel ormancılık" kavramının o günkü şartlara göre (1990) nasıl değerlendirildiğini, idare ile özel orman ve özel ağaçlandırma sahiplerinin yaklaşımını değerlendirmiştir. Ayrıca gerek özel orman ve gerekse özel ağaçlandırma sahipleriyle yapılan yüz yüze görüşmeler ve anket sonucunda çıkan tespitlere göre çözüm önerileri geliştirmiştir.

Sönmez (2000)'in İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalında yürüttüğü yüksek lisans tezinin konusu "*Türkiye'deki Özel Ağaçlandırmaların Sosyo-Ekonomik Sonuçları Konusunda Araştırmalar*" dır. Üç bölümlük tezin 1. Bölümü, ormanlarımızın genel durumu ve ülkemizdeki erozyonun boyutunun irdelenmesi ile bu bilgilerin özel ağaçlandırma çalışmalarına hazırladığı kanuni zeminin tanıtımını içermektedir. 2. Bölümde 1985 yılından 1999 yılına kadar Türkiye'deki özel ağaçlandırma çalışmalarının tarihsel seyri ve dünyadaki yeri tartışılarak, çalışmaların toplu sonuçları verilmeye çalışılmıştır. Tezin 3. Bölümünde ise hukuki, ekonomik ve teknik sorun ve eksiklikler ile sosyal beklentiler ele alınmıştır. Araştırmada Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğünün (Mülga) kayıtları ile ilgili mevzuat

incelenmiş ve 10 ilde toplam 27 projenin yerinde incelemesiyle Türkiye geneli değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Tolunay ve **ark. (2002)** tarafından, 18-20 Eylül 2002 tarihlerinde Hatay'da yapılan Su Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi Sempozyumu'nda "*Ağaç ve Toprak Mülkiyeti Bakış Açısıyla Çal Yöresi Özel Ağaçlandırmalarının İncelenmesi*" konulu bir bildiri sunulmuştur. Bu çalışmada, Denizli İli Çal İlçesi yöresindeki özel ağaçlandırma çalışmaları ağaç ve toprak mülkiyeti bakış açısıyla incelenmiştir. Araştırmada, dünya ormancılığındaki ağaç ve toprak mülkiyeti kavramlarının Türkiye koşullarına indirgenmesi ve Çal yöresindeki özel ağaçlandırma çalışmalarının değerlendirilmesi; OGM ile Denizli ve Çal Orman İdaresinin kayıtlarından alınan verilerin literatür analizi yöntemiyle incelenmesi şeklinde yapılmıştır. Dünyadaki Toplum Ormancılığı ile Çiftlik ormancılığı karşılığının, Türkiye'de "Özel Ağaçlandırmalar" olduğu vurgulanmış; tüzel kişiliklerin yaptığı özel ağaçlandırmaların *Toplum Ormancılığı*, gerçek kişilerin yaptığı özel ağaçlandırma çalışmalarının ise *Çiftlik Ormancılığı*na karşılık geldiği belirtilmiştir. Özel ağaçlandırmaların Devlet ormanları ile hazine arazilerinde yapılması durumunda, yapanlar için sadece *ağaç mülkiyeti*nin söz konusu olduğu; sahipli arazilerde yapılması durumunda ise hem *ağaç mülkiyeti*nin, hem de *toprak mülkiyeti*nin söz konusu olduğu belirtilmiştir. Yöredeki özel ağaçlandırma çalışmalarının bu bakış açısıyla incelenmesi ve irdelenmesinin sonucunda, başarılı özel ağaçlandırma çalışmalarının yapılması için birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Erdönmez ve **Ok (2009),** Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinde 2009 yılında yapılan II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresinde, "*Özel Ağaçlandırmaları Etkileyen Sosyo-Ekonomik Etkenler*" başlığıyla bir bildiri sunmuşlardır. Bildiride, yapılan çalışmanın temel amacının özel ağaçlandırma çalışmalarını etkileyen sosyo-ekonomik nitelikli etkenleri saptamak olduğu belirtilmiştir. Bu amaçla tamamı iller bazında toplam 29 adet bağımlı ve bağımsız değişken saptanarak, değişkenler arasındaki ilişkiler ve bunların özel ağaçlandırma çalışmalarını etkileme olasılıkları incelenmiştir. Değişkenler arası ilişkinin incelenmesinde regresyon analizinden faydalanılmış ve SPSS paket programı kullanıldığı belirtilmiştir. Çalışmalar sonrasında çıkan en önemli genel sonucun, özel ağaçlandırma çalışmalarının daha çok tarımsal üretimin yüksek olduğu ve kırsal kalkınmanın daha iyi olduğu bölgelerde yoğunlaştığının saptandığı vurgulanmıştır. Bunun da gelir kaynaklarının az olduğu yörelerde, özel ağaçlandırmaların bir kırsal kalkınma aracı olarak düşünülemeyeceği, şeklinde yorumlanmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

Özdeğirmenci (2009), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalında "*Türkiye'de Özel Ormanların ve Özel Ağaçlandırmaların Oluşumunda Teşvikler ve Vergisel Teşviklerin Rolü*" konulu yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Söz konusu tez; **1-** Türkiye'de ve Dünyada Özel Ormanlar ve Özel Ağaçlandırma, **2-** Türkiye'de Özel Orman ve Özel Ağaçlandırmaya Yönelik Vergisel ve Diğer Teşvikler, **3-** Türkiye'de Uygulanmakta Olan Teşvik Politikalarının ve Vergisel Teşviklerin Özel Orman ve Özel Ağaçlandırma Üzerine Etkileri, olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Tez çalışmasında genel olarak, dünyada ve ülkemizde özel ormanlar ile özel ağaçlandırmalar için yapılan teşvikler incelenmiş ve ülkemizdeki teşviklerin yeterli olup olmadığı konusunda incelemeler yapılarak bu konudaki eksiklikler ve çözüm önerileri belirlenmiştir.

Özkurt ve **Yeşilkaynak (2009)**'ın, 19-21 Şubat 2009 tarihlerinde Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresinde sundukları "*Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Sosyal ve Ekonomik Boyutu (Mersin Örneği)*" konulu bildirileri, araştırma projemiz açısından önemli bir kaynaktır. Özkurt ve Yeşilkaynak bu çalışmada yeteri kadar uygulamacıyla yüz yüze görüşme yaparak ve anket çalışmasıyla Mersin

İlindeki özel ağaçlandırma çalışmalarından kişi veya kurumları faydalanma oranları, devlet desteği, harcama kalemleri, uygulamada karşılaşılan ekonomik, sosyal ve teknik sorunlar gibi hususları ortaya koymaya çalışmışlardır.

Karakaya (2010)'nın "*Sakarya İli Kavak Üreticilerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Başarı Düzeylerini Etkileyen Faktörler*" konusunda yaptığı araştırma ve yayın, proje çalışmamıza (Özellikle anket formlarının hazırlanmasında) ışık tutabilmesi açısından önemli bulunmuştur. Karakaya; il genelindeki kavak üreticileriyle yüz yüze görüşerek, anket çalışmasıyla topladığı verileri yüzde yöntemi ve istatistiksel analizlerle (Korelasyon, çoğul regresyon, faktör ve diskiriminant analizleri) değerlendirerek, araştırma bölgesindeki kavak üreticilerinin başarı düzeylerini etkileyen önemli faktörleri belirlemiş ve bu verilerden yola çıkarak, başarı düzeylerinin arttırılması için çeşitli öneriler geliştirmiştir.

Pekizoğlu ve **ark. (2012)'**un 5-7 Eylül 2012 tarihlerinde Konya'da yapılan Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresinde sundukları "*Türkiye'de Ceviz ve Badem Üretimi, Özel Ağaçlandırma Kapsamındaki Durumu ve Pazarlama Koşulları*" konulu bildirileri ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman Su İşleri Bakanlığının konu ile ilgili verilerinden faydalanılarak, Türkiye'de ceviz ve badem üretim ve ticareti ile ilgili mevcut durum analizi yapılmış ve bir takım çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Bunlar yapılırken, ceviz ve badem üretiminin özel ağaçlandırmalar içerisindeki durumuna da değinilmiş ve özel ağaçlandırma çalışmaları ile bozuk orman alanlarının ülkenin meyve üretimine katkısı ve yatırımcısına kazanç sağladığının düşünüldüğü ifade edilmiştir. Ancak özel ağaçlandırma kapsamında yapılan ceviz ve badem üretim çalışmalarında bir takım teknik sorunlar olduğu vurgulanmış ve iki bakanlık arasında iş birliği yapılmasının önemli olduğu belirtilmiştir.

Tigen (2014)'nin Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Ana Bilim Dalında dönem projesi olarak yürüttüğü, "*Özel Ağaçlandırma Kapsamında Arazi Tahsisi ve Yapılan Desteklerin Değerlendirilmesi (Amasya İli Örneği)*" isimli araştırma projesinde, özel ağaçlandırma kapsamında devletin sağladığı teşvikler ve bu çerçevede Amasya'da yapılan özel ağaçlandırma projeleri incelenerek ülke geneli için değerlendirme yapılmıştır. Söz konusu araştırmada, Amasya Orman İşletme Müdürlüğü bünyesinde yapılan 4 adet özel ağaçlandırma projesi ele alınmış ve öncelikle özel ağaçlandırmanın kavramsal boyutu irdelenerek, Türkiye'de yer alan mevzuat hükümleri, uygulama süreçleri ve sonuçları değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, özel ağaçlandırma amacıyla yapılan arazi tahsisleri ve Devlet tarafından sağlanan diğer teşvikler irdelenmiş ve yeterliliği tartışılmıştır.

Erdoğan (2016) tarafından, Orman Genel Müdürlüğünce Ankara (Kalecik), Edirne (Merkez ve Uzunköprü), Kırıkkale (Balışeyh), Kırşehir (Kaman), Konya (Bozkır) ve Muğla (Milas)'da yaptırılan Ceviz ve Badem özel ağaçlandırma sahaları incelenerek durum tespiti ve karşılaşılan sorunlar ile çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Ceviz ve badem ağaçlandırmalarında Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile yatırımcılarının konuya bakış açıları, hedefler ve uygulamalar değerlendirilmiştir. Ceviz ve badem ağacının her ne kadar orman ağacı sayılsa da gerçekte bir kültür bitkisi olduğu ve Bakanlığın, özellikle tarıma elverişli olmayan alanlarda bu tip ağaçlandırmalar yaptırmasının uygun olmadığını vurgulamıştır. Yatırımcıların da medya organlarındaki yanlış bilgiler sebebiyle yanıltıldığını ve kendilerinin de yeterli bilgiye sahip bulunmadıklarını, büyük beklentilerle başladıkları uygulamaların, olumsuz sonuçlar doğurması ya da beklentinin gerisinde kalması sebebiyle sık sık proje iptallerinin yaşandığını dile getirerek çözüm önerileri geliştirmiştir.

Gençay (2020)'nin "*Özel Ağaçlandırmanın Yasal Çerçevesi*" konulu makalesi, araştırma projesi konumuza yakın bilgi ve bulgular içermektedir. Gençay bu çalışmasında, özel

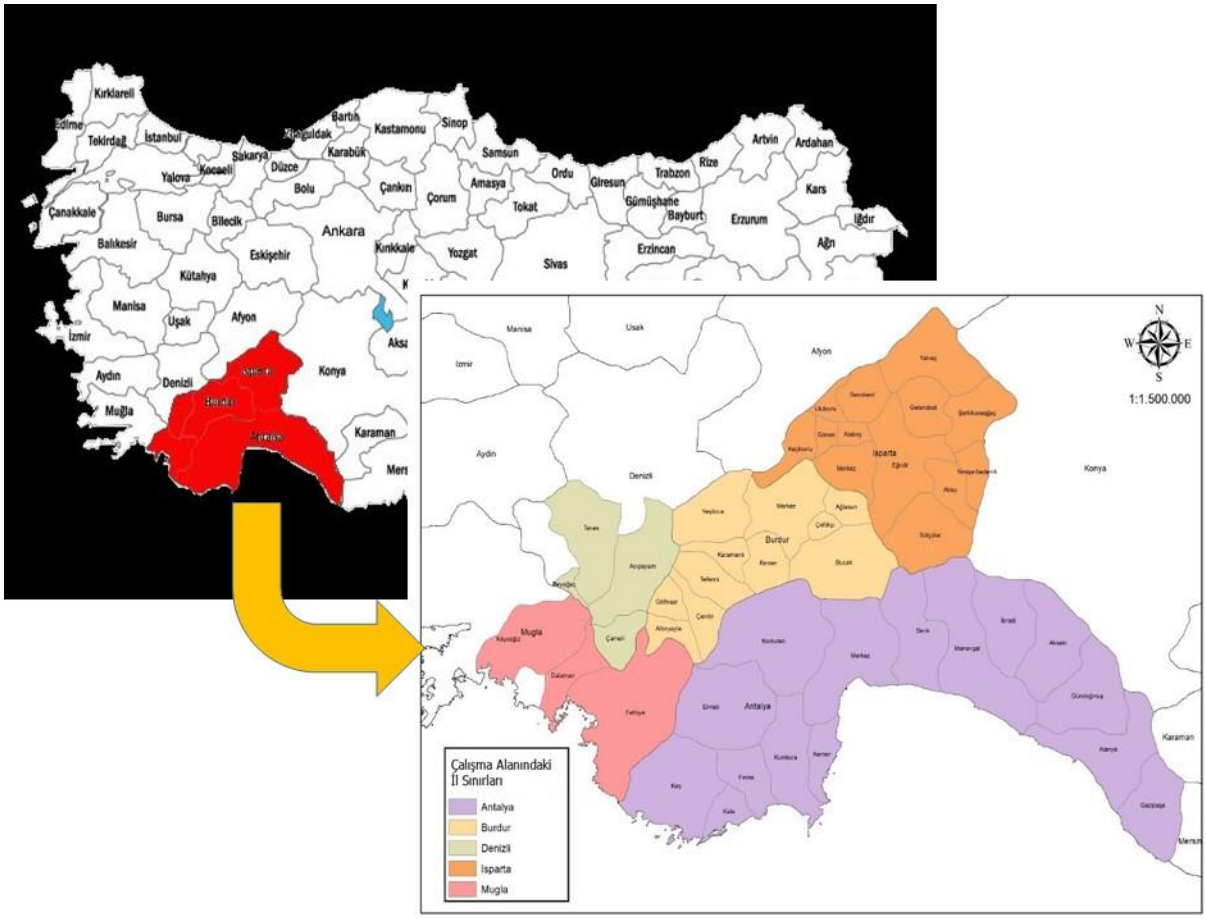
ağaçlandırma mevzuat değişikliklerini inceleyerek, özel ağaçlandırma çalışmalarının yasal çerçevesini ve bu değişikliklerin faaliyetleri nasıl etkilediğini belirlemeye çalışmıştır. Yıllar itibariyle mevzuat değişiklikleri incelenerek, özel ağaçlandırmada her mevzuat değişikliği sonucunda oluşan talepler ve bu değişikliklere yol açan nedenler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca Keşan Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisindeki 32 özel ağaçlandırma sahibiyle 16 soruluk küçük bir anket çalışması yapılmış ve karşılaşılan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Alan, Kavgacı ve **Erdönmez (2022)** tarafından yapılan "*Endüstriyel Ağaçlandırma ve Özel Ağaçlandırmanın Ormansızlaşma Boyutu*" başlıklı çalışmada, Ülkemizde uygulanmakta olan endüstriyel ağaçlandırmalar ile özel ağaçlandırma çalışmalarının işleyişi ve bu çalışmaların ormanlarımız üzerindeki ve ormansızlaşma sürecine olan etki ve sonuçları anlatılmaya çalışılmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. MATERYAL

Projenin çalışma alanı, Batı Akdeniz Bölgesidir. Bu alan, Antalya ve Isparta Orman Bölge Müdürlüklerinin (OBM) tamamı ile Denizli Orman Bölge Müdürlüğünden Acıpayam, Çameli, Eskere ve Tavas ile Muğla Orman Bölge Müdürlüğünden Dalaman, Fethiye, Köyceğiz ve Seydikemer Orman İşletme Müdürlüklerini kapsamaktadır (Şekil-1).

Şekil-1. Çalışma Alanının Konumu ve Sınırları

Araştırma projesi çalışması sırasında materyal olarak Batı Akdeniz Bölgesinde yürütülmekte olan özel ağaçlandırma çalışmalarına ait idare kayıtları ve uygulama projesi dosyaları ile araştırma projesi kapsamında geliştirilen anket formları kullanılmıştır.

Anket çalışmaları, araştırmanın esasını oluşturmakta olup, projelere ait çalışmaların başlangıcından bitimine kadar çalışmaların içerisinde olan gurupların değerlendirileceği 3 adet anket formu kullanılmıştır. Bunlar:

1. Özel ağaçlandırma izin sahipleri için (Ek.1)
2. Kurum (OGM ve MİLE) çalışanları için (Ek.2A ve 2B)
3. Serbest orman mühendisleri (SMM) için (Ek.3)

Birinci anket formunda özel ağaçlandırma izin sahiplerinin demografik, sosyal ve ekonomik durumları, özel ağaçlandırma çalışmalarının amacı ve genel durumu ile uygulama sırasında karşılaştıkları her türlü sorun ve çözüm önerileriyle ilgili sorular (43 adet soru) bulunmaktadır. İkinci anket formu ise uygulamayı yaptıranlar, yani kurum çalışanlarıyla ilgili olup, özel ağaçlandırma çalışmalarına bakış açıları ile uygulamada karşılaşılan yasal ve teknik sorunlar ile bunlara ait çözüm önerilerini ihtiva eden sorulardan (14 soru) oluşmaktadır. Üçüncü anket formu da mevzuat gereğince özel ağaçlandırma projelerini tanzim eden ve talep halinde, saha teslimi sonrasında da iş takibi yapan serbest orman mühendisleri ile serbest ormancılık bürolarının genel durumu, özel ağaçlandırma izin sahipleri ve kurum çalışanlarıyla olan ilişkileri ve uygulama ve iş takibi sırasında yaşanan sorunlar ile bu sorunlara ait çözüm önerilerine ilişkin soruları (11 soru) ihtiva etmektedir.

Proje konusu, özel ağaçlandırma sahalarının mevcut (Var olan, devam eden) durumunun belirlenmesi ile paydaşların sorunlarının tespiti olduğu için, iptal edilmiş izin sahaları değerlendirmeye alınmamıştır. Bunun yanında, iptal edilen izin sahalarına ait dosyalar, idarece işlemden kaldırılarak arşive alınmaktadır. Proje çalışma alanı çok geniş olup, 29 adet orman işletme müdürlüğünü kapsamaktadır. Orman işletme müdürlüklerinin iş yükü de göz önüne alındığında, iptal edilmiş izinlere ait bilgi ve belgelere ulaşmak oldukça güç olmaktadır.

3.2. YÖNTEM

3.2.1. Araştırma Varsayımları:

Çalışmada amaçlara ulaşmak için kurulan ve aşağıda verilen varsayımlar denetlenmeye çalışılmıştır:

$H_0$1 : Özel ağaçlandırma çalışmalarında karşılaşılan sorunlarla izin sahiplerinin gelir durumları arasında ilişki yoktur.

$H_0$2 : Özel ağaçlandırma çalışmalarında karşılaşılan sorunlarla izin sahiplerinin eğitim durumu arasında ilişki yoktur.

$H_0$3 : Özel ağaçlandırma çalışmalarında karşılaşılan sorunlarla mülkiyet durumu arasında ilişki yoktur.

$H_0$4 : Teşvik ve kredilerin özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.

$H_0$5 : Kullanılan ağaç türlerinin özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.

$H_0$6 : İzin sahiplerinin eğitim durumlarının özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.

$H_0$7 : Mülkiyetin özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.

3.2.2. Verilerin Elde Edilmesi ve Örneklem Büyüklüğünün Hesaplanması:

Özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumu belirlenirken; çalışmalara ait icmal cetveli geliştirilmiş (Ek.4) ve ilgili Orman Bölge Müdürlüklerinden bu cetvellerin tanzim edilerek proje ekibine ulaştırılması sağlanmıştır. Çalışmaların mevcut durumu, bu icmal cetvelindeki veriler ile izin sahipleri için hazırlanmış olan anket formunun bazı sorularından elde edilen veriler yardımıyla belirlenmiş ve basit istatistik veriler elde edilmiştir.

Özel ağaçlandırma izin sahipleri ile yapılan anket çalışması örneklemeye dayalı olarak yapılmış ve toplumdaki her birimin örneğe girme şansının eşit olduğu basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmış; örneğe girecek birimler basit kura usulüyle belirlenmiştir (Daşdemir, 2016). Kurum çalışanları ve SMM'ler ile yapılan anket çalışmalarında ise örneklemeye dayalı değil, tam alan ölçmesine dayalı olup; proje uygulama alanı içerisinde özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle iştigal eden, ulaşılabilen tüm birimlerle anket çalışması yapılmıştır.

2022 yılı ocak ayı itibariyle Antalya, Denizli, Isparta ve Muğla Orman Bölge Müdürlüklerinden alınan verilere göre, Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü görev alanı içerisindeki orman işletme müdürlüklerinde devam eden toplam özel ağaçlandırma sayısı 671'dir.[1]

Özel ağaçlandırma izin sahipleri ile yapılacak olan anket çalışması için örnek büyüklüğünün hesaplanmasında sınırlı toplumlarda kullanılan aşağıdaki formülden faydalanılmıştır:

$n= (Z^2 \times N \times p \times q) / (N \times D^2 + Z^2 \times p \times q)$ formülüne göre (Daşdemir, 2016) :

n : Örnek büyüklüğü

Z : Güven katsayısı (%95'lik güven düzeyi için Z=1,96)

N : Ana kütle büyüklüğü (671 adet özel ağaçlandırma projesi)

p : Ölçülmek istenen büyüklüğün ana kütlede bulunma oranı (Alanda daha önce bir ön araştırma yapılmadığı için ve ölçülecek örnek büyüklüğünün ana kütlede bulunma oranı bilinmediğinden p ve q değerleri 0,5 olarak alınmıştır)

q : Ölçülmek istenen büyüklüğün ana kütlede bulunmama oranı (q=1-p=0,5)

D = Kabul edilen örnekleme hatası (%5)

Formüle göre bu proje için örnek büyüklüğü;

$n = [(1,96)^2 \text{ X } 671 \text{ X } 0,5 \text{ x } 0,5] / [671 \text{ X } (0,05)^2 + (1,96)^2 \text{ X } 0,5 \text{ X } 0,5]$

n = 244 olarak hesaplanmıştır.

Bu rakam, İşletme Müdürlüklerinin toplam proje sayıları dikkate alınarak, proje sayıları oranında işletme müdürlüklerine dağıtılmış ve her işletmeden yeterli sayıda özel ağaçlandırma izin sahibi rastgele seçilerek anket çalışmaları yapılmıştır. Özel ağaçlandırma izin sahipleriyle yapılan anket çalışmasında, Antalya Orman Bölge Müdürlüğünden 161, Denizli Orman Bölge Müdürlüğünden 65, Isparta Orman Bölge Müdürlüğünden 34 ve Muğla Orman Bölge Müdürlüğünden de 21 olmak üzere, toplam 281 izin sahibiyle anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması yapılan izin sahiplerinin 256'sı gerkeç kişilik, 25'i de tüzel kişiliktir. Gerçek kişlik izin sahiplerinden Antalya orman bölge müdürlüğünden 5, Isparta orman bölge müdürlüğünden de 1 olmak üzere toplam 6 anket formu veri tutarsızlığı sebebiyle değerlendirilmemiştir. Sonuç olarak 250 gerçek kişilik ve 25 tüzel kişilik olmak üzere toplam 275 izin sahibinin anket formları değerlendirmeye alınmıştır.

Kurum çalışanları ile yapılan anket çalışmalarında, Antalya Orman Bölge Müdürlüğünden 124, Isparta Orman Bölge Müdürlüğünden 52, Denizli Orman Bölge Müdürlüğünden 32, Muğla Orman Bölge Müdürlüğünden 25 ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü taşra birimlerinden (Antalya, Burdur, Denizli, Isparta ve Muğla) 29 olmak üzere, toplam 262 kurum çalışanıyla anket çalışması yapılmıştır.

SMM'ler ile yapılan anket çalışmalarında ise, Antalya Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde 16, Denizli Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde 9, Isparta Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde 6 ve Muğla Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde de 1 kişi olmak üzere, toplam 32 serbest orman mühendisi ile anket yapılmıştır.

[1] *2022 Ocak ayı itibariyle toplam 671 adet olan özel ağaçlandırma izni; 2023 yılında Isparta İşletmesinde 14, Seydikemer İşletmesinde 4 ve Eğirdir İşletmesinde 1 iznin iptal edilmesiyle, toplamda 652 adede düşmüştür.*

Araştırma projesi kapsamında toplam 575 anket yapılmıştır. Yukarda belirtildiği üzere gerçek kişilik izin sahipleriyle yapılan anketlerin 6 adedi değerlendirme dışında bırakılması sebebiyle, toplamda 569 adet anket formu değerlendirmeye alınmıştır. Anket soruları değerlendirilirken kurum çalışanlarıyla yapılan anket çalışması ile SMM'ler ile yapılan anket çalışmasında kullanılan formlardaki (2 ve 3 no.lu anket formları) tüm sorular değerlendirilmiştir. Ancak özel ağaçlandırma izin sahipleriyle yapılan anket çalışmasında kullanılan formdaki (1 no.lu anket formu) bazı sorular değerlendirmeye alınmamıştır. Bunun sebeplerinden birisi formdaki sorulardan bazılarının karşılığının, orman bölge müdürlüklerinden alınan icmal cetvelinden (Ek.4) daha kapsamlı ve daha net olarak elde edilmiş olmasıdır. Bir diğer nedeni ise ilgili formdaki bazı soruların araştırma ile doğrudan ilgili olmayıp ihtiyaten sorulmuş olmasıdır. Dolayısıyla formda yer alan ve araştırma ile doğrudan ilgisi olan soruların tamamı değerlendirilmiştir. Bazı soruların değerlendirilmesinde cevap sayısı denek sayısından fazla görülebilir. ***Bunun sebebi, anket formlarındaki bazı soruların çok seçmeli olarak hazırlanmış olması ve bu sorulara deneklerin birden fazla seçenek işaretleyerek cevap vermiş olmalarıdır.***

3.2.3. Veri Çözümlemeleri ve Değerlendirme Yöntemleri:

Toplanan veriler öncelikle frekanslar, oranlar, ortalamalar gibi tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir. İstatistik analiz yapılacak veriler öncelikle normallik testine tabi tutulmuştur. Etkisi araştırılan değişkenler bakımından, verilerde farklılaşma olup olmadığı, çoklu karşılaştırmalarda, normal dağılım gösteren toplumlar için Varyans Analizi (ANOVA) ile normal dağılım göstermeyen toplumlar için ise Kruskal Wallis H testi ile test edilmiştir. İkili karşılaştırmalarda da verilerin parametrik testlere uygun olması durumunda t-testi, olmaması durumunda da Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Verilerin % cinsinden elde edildiği durumlarda veriler önce açısal dönüşüme (ArcSinKarekök(x)) tabi tutulmuş ve sonrasında analiz yapılmıştır. Ancak tablolaştırma orijinal değerler kullanılarak yapılmıştır (Kalıpsız, 1988). Toplanan verilerin analizinde Microsoft Office Excell ve SPSS v. 22.0® (2015) yazılımından faydalanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırma konusu iki aşamalı olup, birinci aşaması Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumunun belirlenmesi; ikinci aşaması da çalışmalardaki paydaşların sorunlarının tespitidir. Bu sebeple bulgular, mevcut duruma ve sorunlara ilişkin olarak iki ana başlık altında verilmiştir. Ayrıca mevcut durumun belirlenmesi için hem orman bölge müdürlüklerinden alınan özel ağaçlandırma icmal cetvelleri (Ek.4), hem de izin sahipleri için tanzim edilmiş olan anket formundaki bazı sorulardan faydalanıldığı için, mevcut duruma ilişkin bulgular da iki ayrı başlık altında sıralanmıştır.

4.1. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Mevcut Durumuna İlişkin Bulgular:

4.1.1 Bölge Müdürlüklerinden Alınan Bilgi ve Belgelerden Elde Edilen Bulgular:

4.1.1.1 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Adet ve Alan Olarak Miktarı ve Dağılımı:

Türkiye'de 1986 yılında 1 proje, 264 ha ile başlayan özel ağaçlandırma çalışmaları, 2022 yılı itibariyle 9974 proje ile 109.905,00 hektara ulaşmıştır (OGM, 2022). Bu çalışmaların adet olarak %7'lik bölümü (652 Adet), alan olarak da %5'lik bölümü (5.561,26 hektar) Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü görev alanı içerisindedir. 1998 yılına kadar sadece odun üretimi gayesiyle özel ağaçlandırma yapılırken, 1998 yılından itibaren meyve ve yaprağından faydalanılan ceviz, antepfıstığı, defne, harnup ve kestane gibi türler de özel ağaçlandırma

çalışmalarına konu edilmeye başlamıştır. Sonraki yıllarda izin verilen tür sayısı daha da artmıştır (Zeytin, hünnap, incir, yaban kirazı, menengiç, mersin, kuşburnu vb.). Bölgede bugüne kadar verilmiş ve devam eden izin miktarları ile bölge müdürlüklerine göre dağılımları Çizelge-1'de görülmektedir.

Çizelge-1. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma İzin Miktarı

Bölge Müdürlüğü	ÖA İzinleri			
	Sayısal Miktar		Alansal Miktar	
	Adet	%	Alan	%
Antalya	358	55	1966,93	35
Denizli	178	27	629,76	11
Isparta	72	11	2141,15	39
Muğla	44	7	823,42	15
TOPLAM	**652**	**100**	**5561,26**	**100**

Çizelgeden de anlaşılacağı üzere sayısal bakımdan en fazla izin Antalya Orman Bölge Müdürlüğündedir. 358 adet izin bulunan Antalya Orman Bölge Müdürlüğünü 178 adet izinle Denizli, 72 adet izinle Isparta ve 44 adet izinle Muğla Orman Bölge Müdürlükleri takip etmektedir. Bunun yanında, sayısal olarak 3. sırada bulunan Isparta Orman Bölge Müdürlüğü alan bakımından en fazla özel ağaçlandırma iznine sahip olan bölge müdürlüğü olup, toplam izin alanı 2141,15 ha. dır. Isparta Bölge Müdürlüğünü 1966,93 ha. ile Antalya, 823,42 ha. ile Muğla ve 629 ha. ile Denizli bölge müdürlükleri takip etmektedir.

Bölge müdürlüklerinin kendi içindeki durumlarına baktığımızda gerek sayısal anlamda gerekse alansal anlamda homojen bir dağılımın olmadığını, çalışmaların bazı bölgelerde yoğunlaştığını görmekteyiz. Bölge müdürlüklerinin hem sayısal hem de alansal olarak işletme müdürlüklerine dağılım durumları da Çizelge-2'de görülmektedir.

Çizelge-2. Antalya OBM'ye Ait İzinlerin İşletmelere Dağılımı

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	**İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ**	**Özel Ağaçlandırma İzinleri**	
		Adet	**Alan (ha)**
ANTALYA	Akseki	1	3,00
	Alanya	117	419,37
	Antalya	84	504,33
	Finike	6	17,97
	Gazipaşa	63	370,30
	Gündoğmuş	7	16,51
	Kaş	6	45,48
	Konyaaltı	17	191,63
	Korkuteli	8	64,12
	Kumluca	15	86,52
	Manavgat	20	156,70
	Serik	5	41,00
	Taşağıl	9	50,00

DENİZLİ	Acıpayam	55	225,38
	Çameli	6	19,69
	Eskere	15	37,42
	Tavas	102	347,27
ISPARTA	Bucak	4	147,00
	Burdur	13	648,88
	Dinar	4	5,06
	Eğirdir	22	502,60
	Gölhisar	8	542,80
	Isparta	18	287,51
	Sütçüler	3	7,30
MUĞLA	Dalaman	9	145,74
	Fethiye	5	64,63
	Köyceğiz	0	0
	Seydikemer	30	613,05

Çizelgede görüldüğü üzere Antalya Orman Bölge Müdürlüğünde sayısal açıdan en yoğun işletme Alanya'dır (117 adet). Alan bakımından ise en yoğun işletme Antalya işletmesidir (504,33 ha). Bunun yanında Akseki işletmesi ise hem sayısal hem de alan bakımından en geride olan işletmedir.

Denizli Orman Bölge Müdürlüğünde hem sayısal hem de alansal bakımdan en yoğun işletme Tavas işletmesidir. 178 adet iznin 102 adedi Tavas işletmesinde bulunmaktadır. Ancak bu izinlerin çok büyük bir kısmı (82 adet) tapulu taşınmazlar üzerindedir. Sayısal ve alansal bakımdan 2. sırada bulunan Acıpayam işletmesi de Tavas işletmesindeki duruma paralel bir yapıda olup, 55 adet iznin 34 adedi yine tapulu taşınmazlar üzerinde bulunmaktadır.

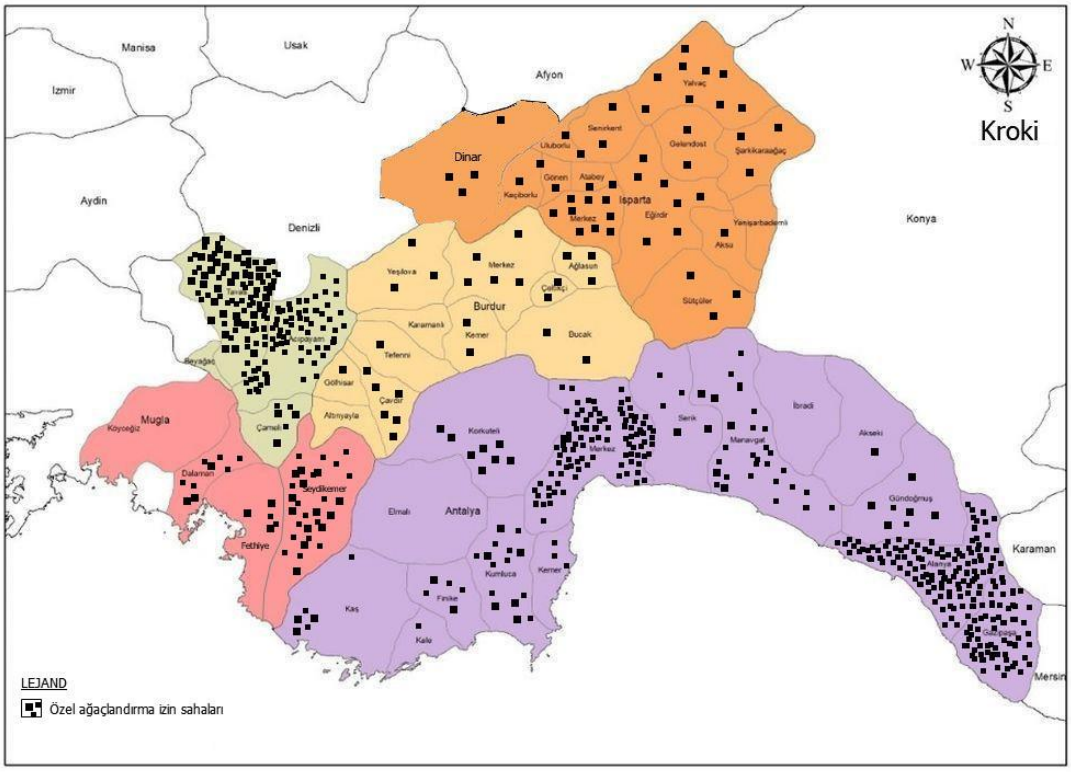
Isparta Orman Bölge Müdürlüğünde sayısal bakımdan en yoğun işletme Eğirdir işletmesi (22 adet) olmasına rağmen, alansal bakımdan en yoğun işletme Burdur işletmesidir (13 adet iznin kapladığı alan 648,88 hektardır).[1]

Muğla Orman Bölge Müdürlüğünün Enstitümüz sınırları içerisindeki 4 işletmesinden Köyceğiz işletmesinde özel ağaçlandırma izni bulunmamaktadır. Toplam 44 adet iznin 30 adedi Seydikemer işletmesinde olup, toplam 823,42 herktarlık izin alanının 613,05 hektarını oluşturmaktadır.[2]

Şekil-2'de, Batı Akdeniz bölgesindeki özel ağaçlandırma izin sahalarının dağılımı ve yoğunlaştığı alanlar görülmektedir.

[1] *2021'de Isparta Orman Bölge Müdürlüğünce Eğirdir işletmesinde 23 adet, Isparta işletmesinde de 32 adet iznin bulunduğu bildirilmiş olmakla beraber, 2023'te Eğirdir işletmesinde 1 ve Isparta işletmesinde de 14 iznin iptal edildiği belirtildiğinden, iptal edilen izinler dikkate alınmamıştır.*

[2] *2021'de Muğla Orman Bölge Müdürlüğünce Seydikemer işletmesinde 34 adet iznin bulunduğu bildirilmiş olmakla beraber, 2023'te bu izinlerden 4 adedinin iptal edildiği belirtildiğinden, iptal edilen izinler dikkate alınmamıştır.*

Şekil-2. Proje Çalışma Alanındaki Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Dağılımı

4.1.1.2 Çalışmaların Çeşidi ve Dağılımları:

Özel ağaçlandırma çalışmaları; özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel erozyon kontrolü çalışması olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Gerçek ve tüzel kişilerin asli veya tali orman ürünü veren bitki türleriyle yaptıkları ağaçlandırmaya ***özel ağaçlandırma*** denilmektedir. İlgili sahalarda gerçek ve tüzel kişilerce, mevcut kök sistemi itibariyle yeterli yoğunluk ve dağılış aranmaksızın bozuk orman alanlarının korunması ile birlikte canlandırma kesimi, aşılama ve boşlukların uygun türlerle ekim veya dikim yoluyla doldurularak verimli hale dönüştürülmesi işlemi ***Özel imar-ihya*** çalışmasıdır. Yine gerçek ve tüzel kişilerce, erozyona maruz olan sahalarda erozyon, taşkın ve rusubat durumu göz önüne alınarak; yamaçlarda, ana ve tali derelerde ağaçlandırma, otlandırma, örme çit tesisi, kuru taş duvar tesisi, mevcut bitki örtüsünü güçlendirilmesi gibi ıslah amaçlı olarak yapılan çalışmalar ise ***özel erozyon kontrol*** çalışması olarak adlandırılmaktadır (OGM, 2004).

Batı Akdeniz bölgesinde özel erozyon kontrol çalışması bulunmamaktadır. Özel imar-ihya çalışması ise sadece Antalya OBM sınırları içerisinde toplam 11 adet olarak bulunmaktadır. Diğer tüm sahalar özel ağaçlandırma çalışmasıdır (Çizelge-3).

Çizelge-3. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çeşitleri

Bölge Müdürlüğü	Çalışmanın Çeşidi (Adet)			TOPLAM
	Özel Ağaçlandırma	Özel İmar-İhya	Özel Eroz. Kontrolü	
ANTALYA	347	11	0	358
DENİZLİ	178	0	0	178
ISPARTA	72	0	0	72
MUĞLA	44	0	0	44
T O P L A M	641	11	0	652

Özel erozyon kontrolü ve özel imar-ihya çalışmalarının çok özel şartlara bağlı olması, her yerde bu şartların oluşmaması; ayrıca, ekonomik kazançlarının olmaması ya da özel ağaçlandırmaya göre çok daha az olması sebebiyle tercih edilmediği düşünülmektedir.

4.1.1.3 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı:

Özel ağaçlandırma izinleri mülkiyet bakımından devlet ormanı, hazine arazisi ve tapulu arazi olmak üzere üç değişik arazi çeşidi üzerinde uygulanmaktadır. Batı Akdeniz Bölgesinde bu üç arazi çeşidi üzerinde verilen izin miktarı ile oransal dağılımları aşağıdaki Çizelge-4'de gösterilmiştir.

Çizelge-4. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Mülkiyete Göre Dağılımlarının Oransal Durumu

	Sayısal		Alansal	
Mülkiyet	**Adet**	**%**	**Ha.**	**%**
Orman	477	73	4919,63	88
Hazine	28	4	316,08	6
Tapulu	147	23	325,55	6
Toplam	**652**	**100**	**5561,26**	**100**

Batı Akdeniz Bölgesi genelinde durum bu şekilde iken, bölge müdürlükleri arasında mülkiyet yönünden bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bölge müdürlükleri bazında özel ağaçlandırma izinlerinin mülkiyet çeşidine dağılımları da Çizelge-5'te anlatılmaya çalışılmıştır.

Çizelge-5. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma İzinlerinin Bölge Müdürlükleri Bazında Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	İzin Miktarı (Mülkiyet Durumuna Göre)							
	Adedi				Alanı (ha.)			
	Orman	Hazine	Tapulu	TOPLAM	Orman	Hazine	Tapulu	TOPLAM
ANTALYA	345	12	1	358	1919,85	46,33	0,75	1966,93
DENİZLİ	44	1	133	178	318,31	3,80	307,65	629,76
ISPARTA	45	15	12	72	1859,80	265,95	15,40	2141,15
MUĞLA	43	0	1	44	821,67	0,00	1,75	823,42
T O P L A M	**477**	**28**	**147**	**652**	**4919,63**	**316,08**	**325,55**	**5561,26**

Genel anlamda Devlet ormanı sayılan alanlarda verilen izinler, hazine arazisi ve tapulu arazilere göre gerek sayısal yönden gerekse alansal yönden kat kat fazladır. Ancak bu durum, Denizli Orman Bölge Müdürlüğünde, diğer üç bölge müdürlüğüne göre farklıdır. Diğer üç bölge müdürlüğünde orman sayılan alanlarda verilmiş izinler sayı bakımından diğer alanlara göre katbekat fazla iken, Denizli Orman Bölge Müdürlüğünde tapulu arazilerdeki özel ağaçlandırmalar sayısal bakımdan daha fazladır. Alansal bakımdan da diğer bölge müdürlüklerinde orman sayılan alanlarda verilen izinler diğer alanlara göre çok çok fazla olmasında rağmen, Denizli Bölge Müdürlüğünde orman sayılan alanlarda verilen izin alanı ile tapulu alanlarda verilen izin alanı birbirine eşit gibidir.

Bölgedeki toplam 652 adet izin sahasının 147 adedi tapulu taşınmaz üzerindedir. Bu izinlerin de 143 adedi izin sahiplerinin öz malı olup, sadece 4 adedi kiralama yoluyla tesis edilmiştir (Çizelge-6). Kiralama yoluyla özel ağaçlandırma tesisi yapan izin sahiplerinin tamamı kredi kullanmıştır.

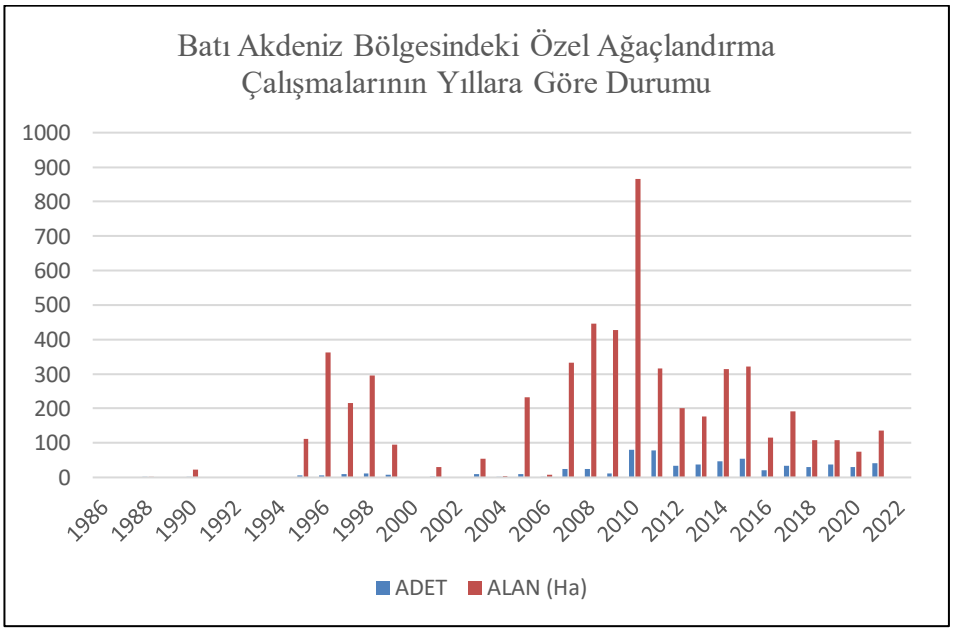
Çizelge-6. Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki İzinlerin Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam Tapulu Alan İzni (Adet)	Öz Malı	Kiralama
ANTALYA	1	1	
DENİZLİ	133	130	3
ISPARTA	12	11	1
MUĞLA	1	1	
T O P L A M	147	143	4

4.1.1.4 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı:

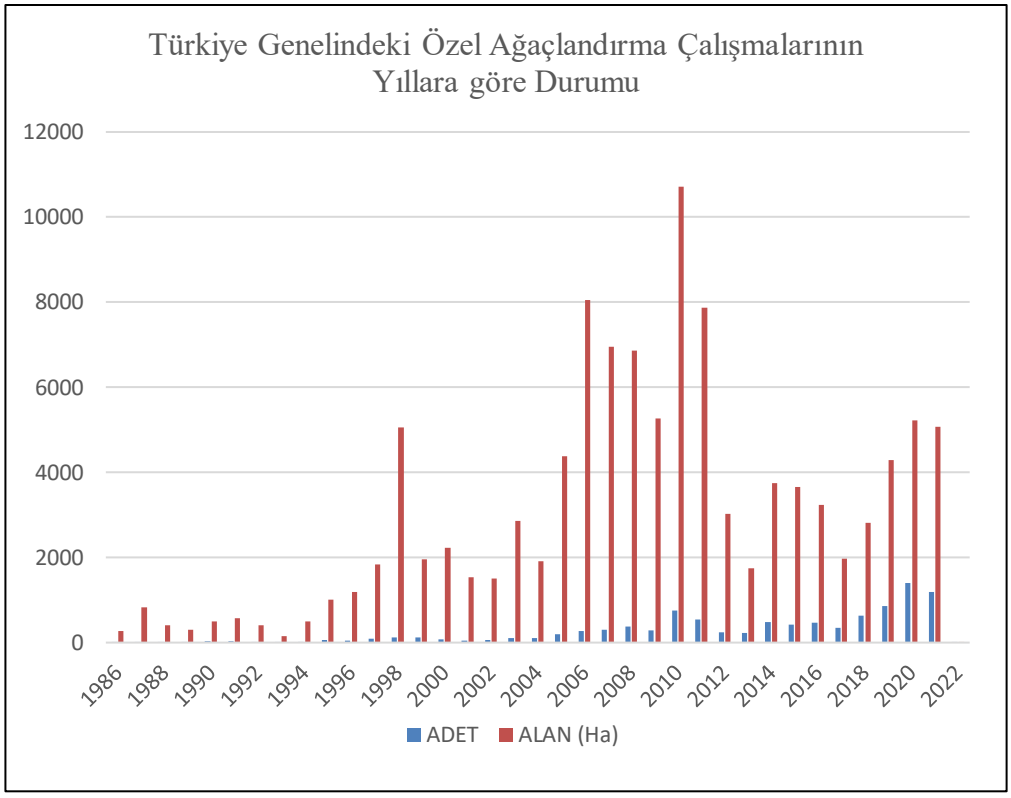
Batı Akdeniz Bölgesindeki ilk özel ağaçlandırma çalışması, 1988 yılında Muğla Orman Bölge Müdürlüğünün Seydikemer işletmesinde, devlet ormanı statüsündeki "Bar-OT" rumuzlu meşcerede 1.050 m^2.lik Sedir (*Cedrus* spp.) ağaçlandırma çalışmadır. Bunu 1990 yılında Denizli Orman Bölge Müdürlüğünün Tavas işletmesindeki, yine devlet ormanı statüsündeki "ÇBMBt" rumuzu ile ifade edilen 23 hektarlık alanda yapılan Karaçam+Akasya+Ceviz (*Pinus nigra* Arn. + *Robinia pseudoacacia* L. + *Juglans* spp.) ağaçlandırma çalışması takip etmektedir. Her iki saha da halen mevcut olup, izinleri devam etmektedir. 1995 yılına kadar bölgede herhangi bir çalışma yapılmamış olup, 1995 yılından itibaren hız kazanan özel ağaçlandırma çalışmaları, 34 yıllık süreçte 652 adet ile toplam 5.561,26 hektara ulaşmıştır (OGM, 2022).

Bölge müdürlüklerinde yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarının yıllar itibariyle görünümü Şekil-3'te yer almaktadır.

Şekil-3. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Adet ve Alan Olarak Yıllara Göre Dağılımı

Batı Akdeniz Bölgesinde yıllar itibariyle özel ağaçlandırma çalışmalarının durumu bu iken, Türkiye genelindeki durum da Şekil-4'de görüldüğü gibidir.

Şekil-4. Türkiye Genelindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Adet ve Alan Olarak Yıllara Göre Dağılımı

Şekillerde görüldüğü üzere, Batı Akdeniz Bölgesi ile Türkiye genelindeki özel ağaçlandırma çalışmaları yıllar itibariyle aşağı yukarı aynı paralelde seyretmektedir. 2010 ve 2011 yıllarında özel ağaçlandırma çalışmaları zirve yapmıştır. 2011 yılından sonra sayısal anlamda yarı yarıya bir düşüş olmuş ve genel olarak aynı şekilde devam etmiştir.

4.1.1.5 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Kullanılan Ağaç Türleri:

Bölgede yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarında gerek saf gerekse karışım olarak çok farklı ağaç türleri kullanılmıştır. 2023 yılı itibariyle 652 adet toplam proje sahasının 626 adedinde ekim ve dikim çalışmaları yapılmıştır. Kalan 26 adet sahada ise henüz ekim-dikim çalışmaları yapılmamış olup, sahalar ya proje aşamasında ya da çeşitli problemler ihtiva etmektedir. Çizelge-7'de Ekim-dikim yapılan saha adedi, ekilen/dikilen fidan adedi ve alanlar görülmektedir.

Çizelge-7. Dikilen Toplam Fidan Sayısı ve Alanları

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam İzin Sayısı (Adet)	Ekim/Dik. Yapılan Proje Sayısı (Adet)	T O P L A M	
			Fidan Adedi	Alan (ha.)
Antalya	358	346	479.011	1672,07
Denizli	178	174	512.229	599,54
Isparta	72	70	1.332.731	2123,88
Muğla	44	36	263.309	708,28
T O P L A M	**652**	**626**	**2.587.280**	**5103,77**

Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma çalışmalarında, 626 adet ekim-dikim yapılmış sahanın 466 adedinde (%74) tek türle yapılan çalışmalar (Saf meşcere tesisi); 160 adedinde (%26) de 2 ya da daha fazla türle yapılan çalışmalar (Karışık meşcere tesisi) tercih edilmiştir. Saf türlerle tesis edilen ağaçlandırmaların da %85'i ceviz ve badem türlerinden oluşmaktadır. Bölgelere göre saf ve karışık olarak tesis edilen özel ağaçlandırma sahaları Çizelge-8'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-8. Tesis Edilen Saf ve Karışık Meşcere Adet ve Alanları

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	SAF OLARAK TESİS EDİLEN AĞAÇLANDIRMA SAHALARI		KARIŞIK OLARAK TESİS EDİLEN AĞAÇLANDIRMA SAHALARI		T O P L A M	
	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)
ANTALYA	232	923,49	114	748,58	346	1672,07
DENİZLİ	152	449,39	22	150,15	174	599,54
ISPARTA	56	1268,79	14	855,09	70	2123,88
MUĞLA	26	297,08	10	411,20	36	708,28
T O P L A M	**466**	**2938,75**	**160**	**2165,02**	**626**	**5103,77**

Bölge müdürlüklerine göre, sahalarda tesis edilen saf ve karışık meşcere çeşitleri, dikilen fidan adetleri ve alanları da Çizelge-9'da gösterilmiştir.

Çizelge-9. Tesis Edilen Saf ve Karışık Meşcerelerin Adet ve Alanları ile Dikilen Fidan Sayılarının Bölgelere Göre Dağılımı

DİKİLEN FİDAN TÜRLERİ	ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ												TOPLAM		
	ANTALYA			DENİZLİ			ISPARTA			MUĞLA					
	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)
Ceviz	79	51709	259,43	124	69207	326,66	24	73995	303,46	5	21848	91,55	232	216759	981,1
Badem	117	189570	525,46	10	9771	23,78	23	292054	739,25	13	93222	179,88	163	584617	1468,37
Harnup	24	12540	95,18										24	12540	95,18
Ceviz, Badem	9	21716	54,09	8	4873	35,3	4	19919	60,67	4	27650	151,61	25	74158	301,67
Ceviz, Harnup	1	543	3,16										1	543	3,16
Ceviz, Harnup, Zeytin, Fıst. Çamı	1	1100	3,4										1	100	3,4
Badem, Harnup	31	62518	276,6							1	31280	5,9	32	93798	282,5
Ceviz, Kestane	1	594	2,51										1	594	2,51
Ceviz, Antep Fıstığı	1	667	4,36										1	667	4,36
Ceviz, Badem, Harnup	4	5764	23,08										4	5764	23,08
Zeytin	10	9065	36,35	5	2258	6,52				6	9486	24,1	21	20809	66,97
Ceviz, Zeytin	4	2017	6,53	1	390	1,63							5	2407	8,16
Badem, Zeytin	28	28039	77,5							2	19196	39,4	30	47235	116,9
Harnup, Ceviz, Zeytin	1	2430	2,18										1	2430	2,18
Harnup, Badem, Zeytin	3	2611	6,17										3	2611	6,17
Harnup, Zeytin	12	15495	54,46										12	15495	54,46
Zeytin, Servi	3	6176	16,71										3	6176	16,71
Fıstık Çamı, Servi	3	16070	108,2										3	16070	108,2
Fıstık Çamı, Zeytin	1	739	2,27										1	739	2,27
Defne	2	7640	7,07										2	7440	7,07
Fıstık Çamı, Servi, Defne	3	3233	19,26										3	3233	19,26
Fıstık Çamı, Servi, Harnup	1	12403	44,03										1	12403	44,03
Fıstık Çamı, Servi, Akasya	1	2041	3,26										1	2041	3,26
Ceviz, Defne	1	8409	9,91										1	8409	9,91

DİKİLEN FİDAN TÜRLERİ	ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ												TOPLAM		
	ANTALYA			DENİZLİ			ISPARTA			MUĞLA					
	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)	Saha Adedi	Fidan Adedi	Alan (ha.)
Karaçam				4	48370	41,56	1	19200	12,25				5	67570	53,81
Sedir				3	15056	18,76	5	192720	166,07	1	215	0,1	9	207831	184,93
Karaçam, Sedir				1	2750	5,50	1	262950	230,75				2	265700	236,25
Meşe										1	812	1,45	1	812	1,45
Kızılçam, Sedir				3	13890	20,22	2	54000	91,55				5	67890	111,77
Kızılçam, Servi				1	5100	3,2							1	5100	3,2
Sedir, Ceviz				1	30650	10,00	4	102391	205,88				5	132941	215,88
İncir				1	200	0,51							1	200	0,51
Karaçam, Sedir, Servi, Ceviz				1	10880	6							1	10880	6
Karaçam, Badem				3	87157	38							3	87157	38
Karaçam, Sedir, Servi				1	35706	1,5							1	35706	1,5
Karaçam, Akasya, Ceviz				1	13971	23							1	13971	23
Karaçam, Sedir, Badem, Ardıç				1	108000	5,8							1	108000	5,8
Kızılçam				5	54000	31,6	1	21580	22				6	75580	53,6
Karaçam, Kızılçam, Sedir							1	215459	61,24				1	215459	61,24
Sedir, Hünnap							1	5400	135				1	5400	135
Sedir, Muhtelif Yapraklı							1	71550	70				1	71550	70
Melez Kavak							2	1793	25,76				2	1793	25,76
Badem, Sakız, Defne										1	23900	44,1	1	23900	44,1
Fıstık Çamı, Defne										1	8000	1,4	1	8000	1,4
Sedir, Ardıç, Ceviz, Badem										1	27700	168,79	1	27700	168,79
T O P L A M	**341**	**463089**	**1641,17**	**174**	**512229**	**599,54**	**70**	**1333011**	**2123,88**	**36**	**263309**	**708,28**	**621**	**2587280**	**5103,77**

Bölge genelinde saf olarak en çok tercih edilen ağaç türü cevizdir. Ekim-dikim yapılmış 626 adet sahanın 232'si saf ceviz türünden oluşmaktadır. Bu da tüm sahaların %37'si demektir. Antalya, Denizli ve Isparta bölgelerinde en fazla tercih edilen ağaç türü ceviz iken, Muğla bölgesinde en fazla tercih edilen ağaç türü badem olmuştur.

Badem ağaçlandırması, toplam 163 adet ve %26 ile bölge genelinde de cevizden sonra ikinci sırada tercih edilmiştir. Bir anlamda saf ceviz ve saf badem ağaçlandırmaları genel sahanın %63'ünü oluşturmaktadır. Ceviz ve bademden sonra saf olarak en fazla tercih edilen türler, 24 adet (%4) ile harnup (Keçiboynuzu) ve 21 adet (%3) ile de zeytindir. Karışık olarak tesis edilen çalışmalar içerisinde en yüksek pay 32 adet ile badem+harnup ağaçlandırmalarıdır. Bunu 30 adet ile badem+zeytin, 25 adet ile ceviz+badem ve 12 adet ile harnup+zeytin karışık ağaçlandırmaları takip etmektedir.

Sayı bakımından en çok tercih edilen ağaç türü ceviz olmasına rağmen, kapladığı alan bakımından badem ağaçlandırmaları ilk sırada gelmektedir. 232 adet ceviz ağaçlandırma sahasının kapladığı alan 981,10 hektar iken, 163 adet badem ağaçlandırma sahasının kapladığı alan 1468,40 hektardır.

Bölgede saf ve karışık olarak tesis edilmiş olan özel ağaçlandırma sahalarının genel durumu Çizelge-10 ve 11'de görülmektedir.

Çizelge-10. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Saf Olarak Tesis Edilen Sahalar

TEK TÜRLE YAPILAN (SAF) AĞAÇLANDIRMA SAHALARI										
	ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ								**T O P L A M**	
	ANTALYA		**DENİZLİ**		**ISPARTA**		**MUĞLA**			
DİKİLEN FİDANLAR	**Adet**	**Alan (ha)**	**Adet**	**Alan (ha)**	**Adet**	**Alan (ha)**	**Adet**	**Alan (ha)**	**Adet**	**Alan (ha)**
Ceviz	79	259,43	124	326,66	24	303,46	5	91,55	232	981,10
Badem	117	525,46	10	23,78	23	739,25	13	179,88	163	1468,37
Harnup	24	95,18							24	95,18
Zeytin	10	36,35	5	6,52			6	24,10	21	66,97
Sedir			3	18,76	5	166,07	1	0,10	9	184,93
Karaçam			4	41,56	1	12,25			5	53,81
Defne	2	7,07							2	7,07
Melez Kavak					2	25,76			2	25,76
Kızılçam			5	31,60	1	22,00			6	53,60
Meşe							1	1,45	1	1,45
İncir			1	0,51					1	0,51
TOPLAM	232	923,49	152	449,39	56	1268,79	26	297,08	466	2938,75

Çizelge-11. Batı Akdeniz Bölgesindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Karışık Olarak Tesis Edilen Sahalar

BİRKAÇ TÜRLE YAPILAN (KARIŞIK) AĞAÇLANDIRMA SAHALARI										
	ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ								TOPLAM	
	ANTALYA		DENİZLİ		ISPARTA		MUĞLA			
DİKİLEN FİDANLAR	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)
Ceviz, Badem	9	54,09	8	35,30	4	60,67	4	151,61	25	301,67
Badem, Harnup	31	276,06					1	5,90	32	281,96
Badem, Zeytin	28	77,50					2	39,40	30	116,90
Harnup, Zeytin	12	54,46							12	54,46
Ceviz, Zeytin	4	6,53	1	1,63					5	8,16
Ceviz, Sedir			1	10,00	4	205,88			5	215,88
Kızılçam, Sedir			3	20,22	2	91,55			5	111,77
Badem, Defne	4	25,97							4	25,97
Ceviz, Badem, Harnup	4	23,08							4	23,08
Diğer	22	230,89	9	83,00	4	496,99	3	214,29	38	1025,17
TOPLAM	114	748,58	22	150,15	14	855,09	10	411,20	160	2165,02

Sahipli arazilerdeki özel ağaçlandırma izin sahalarında tercih edilen ağaç türlerinin bölge müdürlüklerine dağılımı ise Çizelge-12'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-12. Tapulu İzin Sahalarında Tercih Edilen Ağaç Türleri

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam Tapulu İzin Sahası	DİKİLEN AĞAÇ TÜRLERİ							
		Ceviz	Badem	Zeytin	Ceviz+ Badem	Kızılçam	Sedir+ Kızılçam	Meşe	İncir
Antalya	1	1							
Denizli	133	114	9	4	3	1	1		1
Isparta	12	8	3		1				
Muğla	1							1	
TOPLAM	**147**	**123**	**12**	**4**	**4**	**1**	**1**	**1**	**1**

Özel ağaçlandırma mevzuatına göre, çalışmalarda odun ve odun dışı orman ürünü veren ağaç ve ağaççıkların altında alt tür olarak tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkilerin yetiştirilmesine de izin verilebilmektedir. Özel ağaçlandırma sahalarında, asli ve tali ürün veren ağaç türlerinin altında tıbbi, aromatik, soğanlı ve yumrulu bitkilerin yetiştirilmesi pek fazla tercih edilmediği saptanmıştır. 626 adet ekim-dikim yapılan sahanın, sadece 31 adedinde (%5) alt tür yetiştirildiği görülmüştür. Batı Akdeniz bölgesindeki özel ağaçlandırma çalışmalarında bu gibi alt tür yetiştirilen sahaların bölgelere göre dağılımı aşağıdaki Çizelge-13'te görülmektedir.

Çizelge-13. Alt Tür Yetiştirilen İzin Sahalarının Bölge Müdürlüklerine Dağılımı

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Ekim-Dikim Yapılan Saha Sayısı (Adet)	Alt Tür	
		Var (Adet)	Yok (Adet)
Antalya	346	19	327
Denizli	174	1	173
Isparta	70	0	70
Muğla	36	11	25
T O P L A M	**626**	31	595

Ekim-dikim yapılan 626 adet sahanın sadece 42 adedi (%7) asli orman ürünü veren ağaç türleriyle ağaçlandırılmıştır. 26 adedi (%4) de asli ve tali orman ürünü veren ağaç türleri ile karışık olarak ağaçlandırılmıştır. Geriye kalan 558 adet sahanın tamamı (%89) tali orman ürünü ve meyve veren ağaç türleriyle ağaçlandırılmıştır. Asli orman ürünü veren ağaç türleriyle yapılan ağaçlandırmaların sadece 3 adedi tapulu taşınmazlar üzerinde bulunmaktadır. Bunlardan 1 tanesi Meşe ağaçlandırması olup, altında lavanta yetiştirilmektedir. 4 adedi hazine arazisi üzerinde olup, bunların 2 tanesi kavak ağaçlandırmasıdır. Geriye kalanının tamamı orman sayılan alan üzerinde bulunmaktadır. Yani, izin sahiplerinin kendi mülklerinde ve hazine arazileri üzerinde yaptıkları ağaçlandırmaların nerdeyse tamamına yakını tali orman ürünü ve meyve veren ağaç türlerinden oluşmaktadır.

4.1.1.6 İzin Sahibi Çeşitliliği (Gerçek ve Tüzel Kişilikler):

Özel ağaçlandırma çalışmaları sadece gerçek kişilikler tarafından değil, kamu kurumları, muhtarlıklar, belediyeler, sivil toplum örgütleri, ticari şirketler gibi tüzel kişiliklerce de yapılabilmektedir. Batı Akdeniz Bölgesinde gerçek ve tüzel kişiliklerce yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarına ilişkin durum Çizelge-14'deki gibidir.

Çizelge-14. İzin Sahibi Çeşitliliği (Adet ve Alan Olarak)

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Gerçek Kişilik İzinleri				Tüzel Kişilik İzinleri				T O P L A M			
	Adet	%	Alan	%	Adet	%	Alan	%	Adet	%	Alan	%
ANTALYA	332	93	1416,64	72	26	7	550,29	28	358	100	1966,93	100
DENİZLİ	162	91	507,83	81	16	9	121,93	19	178	100	629,76	100
ISPARTA	42	58	561,83	26	30	42	1579,32	74	72	100	2141,15	100
MUĞLA	36	82	401,93	49	8	18	421,49	51	44	100	823,42	100
T O P L A M	572	88	2888,23	52	80	12	2673,03	48	652	100	5561,26	100

Görüleceği üzere, genel olarak çalışmalara gerçek kişiliklerin talebi daha fazladır. 652 adet özel ağaçlandırma izninin sadece 80 adedi (%12) tüzel kişiliklerce yapılan çalışmalardır. Genel durum böyle iken, Isparta Orman Bölge Müdürlüğünde durum biraz daha farklı olup, 72 adet iznin 30 adedi, yani %42'si tüzel kişiliklerce yapılmıştır.

Tüzel kişiliklerce yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarının, sayısal bakımdan toplam izin sayısının %12'sini oluşturmasına rağmen, alan olarak 5561,26 hektarlık toplam alanın 2673,03 hektarını, yani %48'ini oluşturmaktadır.

Tüzel kişilikler beş gruptan oluşmakta olup, bölgelere göre dağılımı Çizelge-15'dedir.

Çizelge-15. Özel Ağaçlandırma İzni Bulunan Tüzel Kişilikler

Tüzel Kişiliklerin Çeşidi	BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ				TOPLAM (Adet)
	ANTALYA (Adet)	DENİZLİ (Adet)	ISPARTA (Adet)	MUĞLA (Adet)	
Kamu Kurumları			4		**4**
Ticari Şirketler	18	9	11	7	**45**
Belediyeler*	6	6	3	1	**16**
Köy Tüzel Kişilikleri			12		**12**
Sivil Toplum Örgütleri	2	1			**3**
TOPLAM	**26**	**16**	**30**	**8**	**80**

*: 4360 sayılı Kanuna göre büyükşehir olan illerde köy tüzel kişilikleri mahalleye dönüştüğünden, bunlara ait izinler ilgili belediyelere devredilmiştir.

4.1.1.7 Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Cinsiyete Göre Dağılımı:

Bölgedeki gerçek kişilik izin sahibi sayısı 670'tir (Bazı sahalar ortaklı). Bu kişilerin ise 68 adedi (%10) kadın, 602 adedi (%90) de erkektir. Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma izin sahiplerinden, gerçek kişilik izin sahiplerinin cinsiyet durumuna göre dağılımı da Çizelge-16'da olduğu gibidir.

Çizelge-16. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Gerçek Kişilik Cinsiyet				TOPLAM	
	Kadın		Erkek			
	Adet	%	Adet	%	Adet	%
Antalya	29	7	396	93	425	100
Denizli	27	17	137	83	164	100
Isparta	5	12	36	88	41	100
Muğla	7	18	33	82	40	100
TOPLAM	**68**	**10**	**602**	**90**	**670**	**100**

4.1.1.8 Çalışmalardaki Başarı Durumu:

Bölgedeki özel ağaçlandırma çalışmalarının başarı durumlarının tespiti için özel bir işlem yapılmamıştır. Özel ağaçlandırma mevzuatı gereğince, devam eden her özel ağaçlandırma sahası için orman bölge müdürlüklerince her yıl *Uygulama İzleme Cetveli* tanzim edilerek genel müdürlüğe gönderilmektedir. Bu cetvellerde sahalara ait birçok bilgiyle beraber, sahanın genel başarı durumu da % olarak belirtilmektedir. Bu oran, sahadaki fidan tutma sayısının % cinsinden ifadesidir. Uygulamada, yılsonunda yapılan kontrollerde fidan tutma oranı %70'in altında olan sahalarda tamamlama dikimleri yapılmakta olup, tamamlama dikimlerinden sonra da fidan tutma oranı %70'in altında kalan sahalar başarısız sayılıp izinleri iptal edilmektedir. Proje çalışma alanı içerisindeki devam eden izin sahaları için orman bölge müdürlüklerinden bu bilgiler temin edilerek gerekli değerlendirme yapılmıştır. Antalya Orman Bölge Müdürlüğünde 358 adet izin sahasının 346 adedinde ekim-dikim çalışmaları yapılmış olup, ortalama başarı %88'dir. Denizli Orman Bölge Müdürlüğü ortalama %83 başarı oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. Ortalama başarı oranı Muğla Orman Bölge Müdürlüğünde de %83 olup, Isparta Orman Bölge Müdürlüğünde %78'dir. Orman Bölge Müdürlüklerinde ekim-dikim yapılmış saha adedi ile bu sahalara ait ortalama başarı durumları Çizelge-17'de görülmektedir.

Çizelge-17. Bölgelere Göre Ortalama Başarı Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam Özl. Ağç. İzin Sayısı (Adet)	Dikim/Ekim Yapılmış Saha Adedi	Ortalama Başarı (%)
Antalya	358	346	**88**
Denizli	178	174	**83**
Isparta	72	70	**78**
Muğla	44	36	**83**

4.1.1.9 Özel Ağaçlandırma İzin Sahalarındaki Tesislerin Durumu:

Gerek mülga Özel Ağaçlandırma Mevzuatı ve gerekse yürürlükte bulunan 7310 sayılı Özel Ağaçlandırma Tamimine göre, izin sahalarındaki iş ve işlemlerin yürütülmesi bakımından bir takım tesis izinleri verilebilmektedir. İzin verilebilecek tesisler 7310 sayılı Özel Ağaçlandırma Tamiminin 15. Maddesinde şöyle açıklanmıştır:

MADDE 15 – (1) Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya sahalarında uygulama projelerinde belirtilmesi şartıyla;

a) Ormanlık alanlarda; üretim, işleme, bakım ve koruma gayeli konteyner, karavan, prefabrik bekçi evi, taşınabilir tuvalet, hangar- depo, su deposu, sulama ve yangın havuzu, su isale hattı, su kuyusu, don kırıcı tesisler, elektrik tesisleri ve B tipi tali orman yolu yapılmasına izin verilebilir. İzinler, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 57'nci maddesine göre yapılan saha izinleri ile birlikte özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya kapsamı dâhilinde verilir ve bunun için herhangi bir bedel alınmaz. Ancak, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmaları için talep edilen tesislerin izin alanının dışında kalması durumunda verilecek izinler 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17'nci maddesine göre değerlendirilir.

Bölge Müdürlüklerinde bu kapsamda verilmiş olan izinli tesisler Çizelge-18'de gösterilmiştir.

Çizelge-18. Özel Ağaçlandırma İzin Sahalarında Bulunan Tesisler

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam İzin Sayısı (Adet)	Tesisler (Adet)				
		Sulama	İhata	Ulaşım Yolu	Hangar/ Depo	Bekçi Evi
Antalya	358	242	354	300	175	31
Denizli	178	105	171	79	3	1
Isparta	72	30	71	70	8	9
Muğla	44	38	20	41	12	1
T O P L A M	**652**	**415**	**616**	**490**	**198**	**42**

Özel ağaçlandırma izinleri kapsamında alınan tesis izinleri sınırlı sayıdadır. 415 adet sahada sulama tesisi saha içerisindedir (çoğunlukla artezyen); diğer sahalarda ise sulama ihtiyacı olduğunda çoğunlukla taşıma yoluyla sulama yapılmaktadır. Bazılarının ise içinden ya da bitişiğinden DSİ sulama kanalları geçmekte olup, bu kanallardan sulama yapılmaktadır. 616 adet tesisin dikenli tel ihatası mevcuttur. Diğer tesiler ise genel olarak ikamet edilen yerin bitişiğinde ya da yerleşim yerlerine çok yakın olması sebebiyle dikenli tel ihatasına gerek duyulmamıştır. Sahaların sadece 198 adedinde hangar-depo tesisi bulunmaktadır. 490 adet sahanın ulaşım yolu

mevcut olup, diğer sahalarda ise çoğunlukla traktör yolu bulunmaktadır. Bölge genelinde sadece 42 adet sahada bekçi evi tesisi mevcuttur.

4.1.1.10 Özel Ağaçlandırma Çalışmalarında Kullanılan Kredi ve Hibe Durumu:

Özel ağaçlandırma çalışmalarında, İdare tarafından onaylanan özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel orman fidanlıkları uygulama projeleri için talep halinde, 11/01/2017 tarih ve 29945 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik esaslarına göre hibe ve kredi verilebilmektedir. Yürülükte bulunan 23.03.2020 tarih ve 7310 sayılı tamimin yürürlüğe girmesinden önce sadece köy tüzel kişiliklerine hibe verilmekte iken, anılan tamimin yürürlüğe girmesiyle birlikte, talep halinde diğer gerçek ve tüzel kişilere de yönetmelik hükümleri çerçevesinde hibe destek verilmeye başlanmıştır.

Orman bölge müdürlüklerinden alınan verilere göre Batı Akdeniz Bölgesinde sadece köy tüzel kişilikleri hibe desteği kullanmıştır. Diğer tüzel ve gerçek kişilikler ise kredi kullanmışlardır. Bölgede mevcut çalışmalarda kredi ve hibe desteği kullanımına ilişkin bilgiler Çizelge-19, 20, 21, 22 ve 23'te belirtilmiştir.

Çizelge-19. Kredi/Hibe Desteği Kullanma Genel Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam İzin Sayısı	Kredi/Hibe	
		Kullanan (Adet)	Kullanmayan (Adet)
Antalya	358	128	230
Denizli	178	119	59
Isparta	72	55	17
Muğla	44	13	31
T O P L A M	652	315	337

Çizelge-20. Bölgedeki Köy Tüzel Kişiliklerinin Hibe Desteği Kullanım Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam İzin Sayısı (Köy Tüzel Kişiliği)	Hibe Desteği			
		Kullanan		Kullanmayan	
		Adet	%	Adet	%
Antalya	2*	0	0	2	100
Denizli	3*	2	66	1	34
Isparta	12	9	75	3	25
Muğla	1*	0	0	1	100
T O P L A M	18	11	61	7	39

(*): Antalya, Denizli ve Muğla illerininde köy tüzel kişiliği statüsünde olan yerler, bu illerin 4360 sayılı Kanuna göre büyükşehir olmasından sonra belediye statüsüne dönüşmüştür.

Çizelge-21. Bölgedeki Diğer Tüzel Kişiliklerin Kredi Kullanım Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam İzin Sayısı (Diğer Tüzel Kişilikler)	Kredi			
		Kullanan		Kullanmayan	
		Adet	%	Adet	%
Antalya	24	11	46	13	54
Denizli	13	6	46	7	54

Isparta	18	18	100	0	0
Muğla	7	1	14	6	86
T O P L A M	62	36	58	26	42

Çizelge-22. Bölgedeki Gerçek Kişilerin Kredi Kullanım Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Toplam İzin Sayısı (Gerçek Kişiler)	Kredi			
		Kullanan		Kullanmayan	
		Adet	%	Adet	%
Antalya	332	117	35	215	65
Denizli	162	111	69	51	31
Isparta	42	28	67	14	33
Muğla	36	12	33	24	67
T O P L A M	572	268	47	304	53

Çizelge-23. Kullanılan Kredi/Hibenin Mülkiyete Göre Dağılımı

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Kredi/Hibe Kullanan (Adet)			
	Orman	Hazine	Tapulu	T O P L A M
Antalya	128			128
Denizli	28	1	90	119
Isparta	35	11	9	55
Muğla	12		1	13
T O P L A M	203	12	100	315

Çizelgelerde de görüldüğü üzere, Batı Akdeniz Bölgesindeki 652 izin sahibinden 315'i (%48) kredi ya da hibe kullanmıştır. Bunların 268'si gerçek kişilik, 47'i de tüzel kişiliktir. 652 adet sahanın 572'sı gerçek kişiliklere, 80'i de tüzel kişiliklere aittir. Yani izin sahiplerinden gerçek kişiliklerin %47'si, tüzel kişiliklerin de %59'u kredi veya hibe kullanmıştır. Bir diğer ifade ile kredi/hibe desteği kullanım oranı, tüzel kişiliklerde daha fazladır.

Mülkiyet durumuna göre kredi ya da hibe kullanımına bakıldığında ise, devlet ormanı sayılan araziler üzerindeki izin sahalarından %43'ü, hazine arazileri üzerindeki izin sahalarından da yine %43'ü için hibe ya da kredi kullanılmıştır. Tapulu araziler üzerindeki izin sahalarının ise %68'i için kredi ya da hibe desteği kullanılmıştır.

4.1.2 Anket Formlarından Elde Edilen Bulgular

256'sı gerçek kişilik, 25'i de tüzel kişilik olmak üzere toplam 281 izin sahibi ile anket çalışması yapılmıştır. Gerçek kişilik izin sahipleriyle yapılan anketlerden, Antalya OBM'den 5, Isparta OBM'den de 1 olmak üzere, toplam 6 adedi veri tutarsızlığı sebebi ile değerlendirilmemiştir. ***Anket formlarındaki bazı sorular çok seçmeli olarak hazırlanmış olup, bu sorulara denekler birden fazla seçenek işaretleyerek cevap vermişlerdir.*** Bunun yanında deneklerin bir kısmı bazı sorulara cevap vermek istememişler ve bu soruları cevapsız bırakmışlardır. Ancak bunların sayısı az olup çalışmayı olumsuz etkilememiştir.

4.1.2.1 Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Özellikleri:

4.1.2.1.1 Yaş Gruplarına Dağılımı:

Gerçek kişilik izin sahipleri ile yapılan anket çalışmasında bu soruya 235 izin sahibi cevap vermiş olup, elde edilen bulgulara göre en genç izin sahibi 26, en yaşlısı ise 96 yaşındadır. Gerçek

kişilik izin sahiplerinin ortalama yaşı ise 54'tür. Gerçek kişilik izin sahiplerinin yaş gruplarına göre dağılımı Çizlege-24'de görülmektedir.

Çizelge-24. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Yaş Gruplarına Dağılımı

Yaş Grupları	Adedi	%
21-30	4	2
31-40	16	7
41-50	66	28
51-60	79	33
61-70	46	20
71-80	21	9
81-90	2	1
91-100	1	0
Toplam	**235**	**100**

4.1.2.1.2 Medeni Durumları:

Bu soruya 247 izin sahibi cevap vermiş olup, anket sonucunda elde edilen bulgulara göre izin sahiplerinin medeni durumları Çizelge-25'tedir.

Çizelge-25. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Medeni Durumları

Medeni Durum	Adedi	%
Evli	227	92
Bekâr	20	8
Toplam	**247**	**100**

4.1.2.1.3 Eğitim Durumları:

Gerçek kişilik izin sahipleriyle yapılan anket çalışmalarında bu soruya toplam 247 kişi cevap vermiş olup, elde edilen bulgulara göre kişilerin eğitim durumları Çizelge-26 ile Çizelge-27'de görülmektedir.

Çizelge-26. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Eğitim Durumları (Batı Akdeniz Bölgesi Geneli)

Eğitim Durumu	Adedi	%
İlk ve orta öğrt.	136	55
Lise	41	17
Yüksek Okul	70	28
Toplam	**247**	**100**

Çizelge-27. Bölge Müdürlüklerine Göre Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Eğitim Durumları

Bölge Müdürlüğü	EĞİTİM DURUMU													
	İlköğretim		Ortaöğretim		Lise		Ön Lisans		Lisans		Lisansüstü		TOPLAM	
	Adedi	%	Adedi	%	Adedi	%	Adedi	%	Adedi	%	Adedi	%	Adedi	%
Antalya	70	48	12	8	27	19	2	1	28	19	7	5	146	100

Denizli	29	49	5	9	8	14	3	5	11	18	3	5	59	100
Isparta	12	48	3	12	4	16	3	12	2	8	1	4	25	100
Muğla	2	12	3	17	2	12	3	17	7	42	0	0	17	100
T O P L A M	113	46	23	9	41	16	11	5	48	19	11	5	247	100

Çizelgeden de anlaşılacağı üzere, bölgedeki özel ağaçlandırma izin sahiplerinin büyük çoğunluğunun (%55) eğitim durumu ilk ve ortaöğretim düzeyindedir. Yüksekokul eğitim düzeyinde olanların oranı %28 olup, %17'lik kısmın da eğitim durumu lise düzeyindedir.

4.1.2.1.4 Meslek Gruplarına Dağılımı:

Bölge genelinde gerçek kişilik izin sahipleriyle yapılan anket çalışmalarında bu soruya toplam 243 cevap alınmıştır. Cevap veren gerçek kişilik izin sahiplerinin %30'u tarım sektöründe, %14'ü de ticaret sektöründe bulunmaktadır. Emekli olanlar %17'lik kızmı oluştururken, kamu personeli de %7'lik bir orana sahiptir. Verilen cevaplara göre kişilerin meslek gruplarına dağılımı Çizelge-28'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-28. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Meslek Gruplarına Dağılımı

Meslek Grupları	**Adedi**	**%**
Çiftçi, Tarım	74	30
Emekli	42	17
Ticaret, İş Adamı ve Esnaf	34	14
Kamu Personeli (Memur, İşçi)	16	7
Mühendis-Mimar	16	7
Ev Hanımı	9	4
Bankacılık-Finans	7	3
Turizm Sektörü	5	2
Öğretmen	4	2
Yönetici	3	1
Doktor	3	1
Akademisyen	2	1
Diğer	28	11
T O P L A M	**243**	**100**

4.1.2.1.5 İkâmet Yerleri:

Yapılan anket çalışmasında bu konuda gerçek kişilik izin sahiplerinden 250 cevap alınmıştır. İzin sahiplerinin %46'sı izin sahasının bulunduğu yerde, %54'ü de izin sahasından uzakta ikamet ettiğini ifade etmiştir. Kişilerin ikamet yerleriyle ilgili durum Çizelge-29'da görülmektedir.

Çizelge-29. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin İkamet Durumu

Özel Ağaçlandırma Sahasının Bulunduğu Yerde İkamet Edenler		Özel Ağaçlandırma Sahasından Uzakta İkamet Edenler	
Adet	**%**	**Adet**	**%**
116	46	134	54

Gerçek kişilik izin sahiplerinin yerleşim yerlerine göre ikamet etme durumu ise Çizelge-30'da gösterilmiştir.

Çizelge-30. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin İkamet Ettikleri Yerleşim Yerleri

Köy/Kasaba		İlçe Merkezi		İl merkezi		Büyükşehir		TOPLAM	
Sayısı (Adet)	Oranı (%)	Sayısı (Adet)	Oranı (%)	Sayısı (Adet)	Oranı (%)	Sayısı (Adet)	Oranı (%)	Sayısı (Adet)	Oranı (%)
151	60	66	26	21	9	12	5	250	100

Görüleceği üzere, gerçek kişilik izin sahiplerinin çok büyük kısmı (%60) köy/kasaba statüsündeki yerleşim alanlarında ikamet etmektedir.

4.1.2.1.6 Gelir Durumu:

Gerçek kişilik izin sahiplerine aylık net gelir durumları sorulmuş, bu soruya 245 kişi cevap vermiştir. Alınan cevaplara göre izin sahiplerinin aylık net gelir durumları Çizelge-31'dedir.

Çizelge-31. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Aylık Net Geliri (2022 Yılı İtibariyle)

Aylık Net Gelir	Kişi Adedi	%
Geliri yok	2	1
Geliri 2.000 TL'den az	12	5
2.000 – 4.000 TL	35	14
4.001 – 8.000 TL	82	34
8.001 – 12.000 TL	40	16
12.000 TL'den fazla	74	30
TOPLAM	245	100

Anket çalışmalarının yapıldığı 2022 yılında, çizelgeden de anlaşılacağı üzere, izin sahiplerinin sadece %30'unun gelir düzeyi 12.000 TL'nin üzerindedir. %16'lık kesimin gelir düzeyi 8.000-12.000 TL aralığında; kalan %54'ünün gelir düzeyi ise 8.000 TL'nin altındadır.

Türkiye İstatistik Kurumu verileri baz alınarak (TÜİK, 2024) 2023 ve 2024 yılı haziran ayı TÜFE oranlarına göre günümüze uyarlanması sonucu, gerçek kişilik izin sahiplerinin %54'ünün güncel gelir düzeyi 19.000 TL'nin altında kalmaktadır. Bu verilere göre güncel durum (Haziran 2024 itibariyle) Çizelge-32'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-32. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Aylık Net Geliri (2024 Haziran Ayı İtibariyle)

Aylık Net Gelir	Kişi Adedi	%
Geliri yok	2	1
Geliri 4.743 TL'den az	12	5
4.743 – 9.486 TL	35	14
9.487 – 18.974 TL	82	34
18.975 – 28.460 TL	40	16
28.460 TL'den fazla	74	30
TOPLAM	245	100

4.1.2.2 Gerçek ve Tüzel Kişilik İzin Sahipleriyle İlgili Diğer Hususlar:

4.1.2.2.1 İzin Sahiplerinin Toplam Özel Ağaçlandırma Sayıları:

İzin sahiplerine toplam özel ağaçlandırma izin sahası sayıları sorulmuş ve bu soruya anket yapılan 250 gerçek kişilik ile 25 tüzel kişilik izin sahibinin tamamı cevap vermiştir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-33'te görüldüğü gibidir.

Çizelge-33. İzin Sahiplerinin Toplam Özel Ağaçlandırma İzin Sahası

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Gerçek Kişilik İzin Sahipleri		Tüzel Kişilik İzin Sahipleri	
	Adedi	Oranı (%)	Adedi	Oranı (%)
Sadece 1 İzin sahası olanlar	226	90	15	60
Toplam 2 izin sahası olanlar	18	7	8	32
Toplam 3 izin sahası olanlar	6	3	1	4
Toplam 4 izin sahası olanlar	0	0	0	0
Toplam 4'ten fazla izin sahası olanlar	0	0	1	4
T O P L A M	**250**	**100**	**25**	**100**

Çizelgelerden de görüleceği üzere, gerçek kişilik izin sahiplerinin toplam özel ağaçlandırma izin sahası çok büyük oranda (%90) yalnızca bir tanedir. Birden fazla özel ağaçlandırma izin sahası bulunanların oranı %10 kadardır. Bunun yanında tüzel kişilik izin sahiplerinde ise yalnızca bir adet izin sahası bulunanların oranı %60 iken, birden fazla özel ağaçlandırma izni bulunan tüzel kişilik izin sahibi oranı %40'tır.

4.1.2.2.1 İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapmalarına Karar Verme Etkenleri

İzin sahiplerine "Özel Ağaçlandırma yapmaya nasıl karar verdiniz?" şeklinde yöneltilen soruya gerçek kişilerden 250, tüzel kişiliklerden 25 cevap alınmıştır. Alınan cevaplara göre elde edilen bulgular Çizelge-34 ve 35'deki gibidir.

Çizelge-34. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapmalarına Karar Verme Etkenleri

Sebepler	Sıklık (f)	Oran (%)
Ailem teşvik etti	86	34
Arkadaşlarım teşvik etti	76	30
Medyanın (Yazılı/Görsel) teşvikiyle	27	11

Danışmanların (SMM) teşvikiyle	7	3
Kendim karar verdim	54	22
TOPLAM	250	100

Çizelge-35. Tüzel Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapmalarına Karar Verme Etkenleri

Sebepler	Sıklık (f)	Oran (%)
Arkadaşlarımız teşvik etti (Yöneticiler olarak)	6	24
Medyanın (Yazılı/Görsel) teşvikiyle	1	4
Danışmanların (SMM) teşvikiyle	9	36
Kendimiz karar verdik (Yönetim kurulu olarak)	9	36
TOPLAM	25	100

4.1.2.2.2 Özel Ağaçlandırma Çalışması Yapma Amacı:

İzin sahiplerine özel ağaçlandırma yapma amaçları sorulmuş, bu soruya gerçek kişilerden 244, tüzel kişiliklerden ise 24'ü cevap vermiştir. Bazı izin sahipleri birden fazla seçenek tercih etmiş olup, elde edilen bulgular Çizelge-36 ve 37'dedir.

Çizelge-36. Gerçek Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapma Amaçları

Amaçlar	Sıklık (f)	Oran (%)
Ekonomik kazanç elde etmek için	79	26
Zamanla kullanıcılara devredilme/satılma ihtimali için	41	14
Orman ve doğa sevgisi/Çevreci bir faaliyet olması sebebiyle	68	22
Emeklilikte uğraşabileceğim bir bahçem/çiftliğim olması için	70	23
Hobi amaçlı	38	12
Şahsıma prestij sağlaması için	4	1
Avrupa Birliği veya diğer Uluslararası kuruluşlardan kredi veya hibe alırken şart koşulması ya da düşük faiz sağlaması sebebiyle	0	0
Arazimin âtıl kalmaması için (Tapulu yerler için)	6	2
TOPLAM	306	100

Çizelge-37. Tüzel Kişilik İzin Sahiplerinin Özel Ağaçlandırma Yapma Amaçları

Amaçlar	Sıklık (f)	Oran (%)
Ekonomik kazanç elde etmek için	18	41
Zamanla kullanıcılara devredilme/satılma ihtimali için	3	7
Orman ve doğa sevgisi/Çevreci bir faaliyet olması sebebiyle	18	41
Kurumumuza prestij sağlaması için	3	7
Avrupa Birliği veya diğer Uluslararası kuruluşlardan kredi veya hibe alırken şart koşulması ya da düşük faiz sağlaması sebebiyle	2	4
Arazimin âtıl kalmaması için (Tapulu yerler için)	0	0
TOPLAM	44	100

Çizelgelerden de anlaşılacağı üzere gerek gerçek kişiliklerde gerekse tüzel kişiliklerde ekonomik kazanç elde etme amacı ilk sırada yer almaktadır.

4.1.2.2.3 Özel Ağaçlandırma Sahalarının Amenajman Planları:

Özel ağaçlandırma izin sahalarına ait orman amenajman planının bulunup bulunmadığı şeklindeki soruya toplam 236 izin sahibi cevap vermiştir. 86 izin sahibi (%36) amenjman planlarının bulunduğunu belirtirken, 150 izin sahibi (%64) amenajman planlarının bulunmadığını ifade etmiştir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-38'deki gibidir.

Çizelge-38. Özel Ağaçlandırma Sahalarının Orman Amenajman Planı Mevcudiyeti

Orman Amenajman Planı					
Var		Yok		Toplam	
Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
86	36	150	64	236	100

4.1.2.2.4 Yangınlara Karşı Alınan Tedbirler:

İzin sahiplerine, yangınlara karşı ne gibi tedbirler aldıkları sorulmuş olup, soruya toplam 269 özel ve tüzel kişilik izin sahibi cevap vermiştir. Cevap veren izin sahiplerinin 64'ü özel bir tedbir almadığını ifade etmiştir. Kalan 205 izin sahibi ise muhtelif tedbirler aldıklarını ifade ederek birden fazla seçenek işaretlemişlerdir. Yangın riskine karşı tedbir alma durumu ile alınan tedbirlerin muhteviyatını gösterir bulgular Çizelge-39 ve 40'ta görüldüğü gibidir.

Çizelge-39. Yangın Riskine Karşı Tedbir Alma Durumu

Tedbir Alma Durumu	Sıklık (f)	Oran (%)
Özel bir tedbir almadım	64	24
Muhtelif tedbirler mevcuttur	205	76
T O P L A M	269	100

Çizelge-40. Yangın Riskine Karşı İzin Sahiplerince Alınan Tedbirler

Alınan Tedbirler	Sıklık (f)	Oran (%)
Sahada yangın/sulama havuzu var	76	28
Tanker/su tankı bulunduruyorum	54	20
Acil müdahale için yangın söndürme tüp/tüpleri var	8	3
İçme ve sulama suyunu kullanabilirim	69	25
Basit el araç-gereçleri var	65	24
TOPLAM	272	100

4.1.2.2.5 Sulama Yapma Durumu ve Su Kaynakları:

İzin sahiplerine ***"Su açığının olduğu dönemlerde proje sahasında sulama yapıyor musunuz?"*** şeklinde yöneltilen soruya, anket çalışmasına katılan izin sahiplerinin tamamı (275 izin sahibi) cevap vermiştir. İzin sahiplerinin 206'sı (%75) su açığı olan denemlerde sulama yaptıklarını ifade ederken, 69 izin sahibi (%25) sulama yapmadığını belirtmiştir (Çizelge-41).

Çizelge-41. Su Açığı Olan Dönemlerde Sulama Yapma Durumu

Su Açığı Olan Dönemlerde Sulama					
Yapıyorum		Yapmıyorum		Toplam	
Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
206	75	69	25	275	100

Su açığı olan dönemlerde sulama yapan izin sahiplerine su kaynakları sorulmuş olup, alınan cevaplara göre oluşan durum (Bazı izin sahipleri birden fazla kaynak kullanmaktadır) Çizelge-42'de gösterilmiştir.

Çizelge-42. Sulamada Kullanılan Su Kaynakları

Su Kaynağı Çeşidi	Adet	Oranı (%)
Şebeke suyu kullanıyorum	16	7
Tanker ile taşıyorum	28	13
Yakın dereden/kaynaktan motopompla çekiyorum	64	30
Sahada artezyen var	77	35
DSİ/Köy/Kasaba Su kanalından alıyorum	33	15
TOPLAM	218	100

4.2. Sorunlar ve Diğer Konulara İlişkin Bulgular:

4.2.1 İzin Sahiplerine İlişkin Sorunlar:

İzin sahiplerine, "***İzin verilen tesisler yeterli mi? Başka hangi tesislere izin verilmesini isterdiniz?***" sorusuna toplam 262 izin sahibi cevap vermiş olup, alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-43a ve Çizelge-43b'de olduğu gibidir.

Çizelge-43a. İzin Sahiplerine Göre İzin Verilen Tesislerin Yeterlilik Durumu

İzin Verilen Tesisler Yeterli mi?	Sıklık (f)	Oran (%)
Yeterli	121	46
Yeterli, ancak yapı malzemeleri uygun değil (Havuzun beton, depo ve hangarın temelli olması gibi)	23	9
Yeterli, ancak alanları küçük	21	8
Yeterli değil	97	37
TOPLAM	262	100

Çizelge-43b. İzin Sahiplerinin Tesislerle İlgili Ek Talepleri

Başka hangi tesislere izin verilmesini isterdiniz?	Sıklık (f)	Oran (%)
Yaşamsal anlamda uygun ölçekli konut olabilir	75	85
Tesilere ENH ve su isale hattı izinleri kolaylaştırılmalı, gerekirse maliyetlerini devlet karşılamalı	8	9
10 ha. altındaki sahalara da bekçi evi izni verilmeli	3	3
Ürün işleme, kurutma, depolama, paketleme gibi tesisler için ayrıca izin verilmeli	3	3
TOPLAM	89	100

Çizelgelerde görüleceği üzere, izin verilen tesislerin yeterli olup olmadığı sorusuna %46 oranında "yeterli" cevabı verilmiştir. Cevap verenlerin %17'si izinlerin yeterli ancak, niteliklerinin uygun olmadığını belirtmiştir. Geriye kalan %37'si ise izinlerin yeterli olmadığını ve ilave tesisler verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu konuda en fazla talep edilen (%85) husus, yaşamsal anlamda uygun ölçekli konut izni verilmesi talebidir.

İzin sahiplerine, "***Fidanları nereden temin ettiniz/ediyorsunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 275 izin sahibi cevap vermiş olup, cevaplara göre oluşan durum Çizelge-44'tedir.

Çizelge-44. İzin Sahiplerinin Fidan Temini İle İlgili Bulgular

Fidanları nereden temin ediyorsunuz?	Sıklık (f)	Oran (%)
Orman Genel Müdürlüğüne bağlı fidanlıklardan	32	12
İç piyasadaki özel orman fidanlıklarından	210	76
Kısmen OGM fidanlıklarından, kısmen özel fidanlıklardan	33	12
TOPLAM	275	100

Sadece OGM fidanlıklarından fidan temin edenlerin oranı %12'dir. İzin sahiplerinin büyük çoğunluğu (%76) fidanları iç piyasadaki özel orman fidanlıklarından temin ettiklerini belirtmişlerdir.

OGM dışındaki özel orman fidanlıklarından fidan alan izin sahiplerine **bu tercihlerinin sebebi** sorulmuş olup, alınan toplam 240 cevaba göre oluşan durum Çizelge-45'de gösterilmiştir.

Çizelge-45. Özel Fidanlıklardan Fidan Temin Etme Sebepleri

Özel Fidanlıklardan Fidan Temin Etme Sebepleri	Sıklık (f)	Oran (%)
Sahaya diktiğim fidanların OGM fidanlıklarında bulunmaması	101	42
Daha kaliteli/sertifikalı olduğu için	93	39
OGM fidanlıklarından fidan almak hem çok zor hem çok bürokratik	24	10
Daha ucuz olduğu için	17	7
Kendi fidanlığım olduğu için	5	2
TOPLAM	240	100

İzin sahiplerinin %42'si, dikilen fidanların OGM fidanlıklarında bulunmaması sebebiyle zorunlu olarak özel fidanlıkları tercih ettiklerini belirtmişlerdir. %39'u ise daha kaliteli ve sertifikalı olduğu için özel fidanlıklardan fidan temin ettiklerini ifade etmişlerdir. %10 oranında izin sahibi ise, OGM fidanlıklarından fidan almanın zor ve çok bürokratik olduğunu belirtmiştir.

İzin sahiplerine "*Sahalardan ana ya da alt ürün almaya başladınız mı?*" şeklinde yöneltile soruya toplam 267 izin sahibi cevap vermiştir. Bunlardan 149 izin sahibi (%56) ürün almaya başladıklarını (alt ürün alan yok, tamamı ana ürün), 118 izin sahibi de (%44) henüz ürün alamadıklarını belirtmiştir. Ürün alan izin sahiplerine "***Aldığınız ürünün satışından elde ettiğiniz kazanç sizi tatmin ediyor mu?"*** şeklinde sorulan soruya, ürün alan tüm izin sahipleri cevap vermiş olup, cevap verenlerin sadece %17'si (25 izin sahibi) bu soruya olumlu cevap vermiştir. Kalan %83'ü (124 izin sahibi) ise tatmin olmadıklarını ifade etmişlerdir (Çizelge-46).

Çizelge-46. İzin Sahiplerinin Ürün Satışlarından Tatmin Olma Durumu

Ürün Satışından Elde Edilen Gelir

Tatmin Edici Diyenler		Tatmin Etmiyor Diyenler		Toplam	
Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
25	17	124	83	149	100

Ürün alan izin sahiplerine, "***Ürünlerinizi pazarlarken sorun yaşıyor musunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya ise 124 kişi 124 cevap vermiştir. Bunlardan 35 kişi (%28) çeşitli sorunlar yaşadığını belirtmiştir. Kalan 89 kişi (%72) ise herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiştir. Yaşanan sorunlara ilişkin durum Çizelge-47 ve 48'de olduğu gibidir.

Çizelge-47. İzin Sahiplerinin Ürünlerini Pazarlarken Sorun Yaşama Durumu

Ürün Pazarlarken Sorun Yaşama Durumu	Sıklık (f)	Oran (%)
Hiçbir sorun yaşamıyorum/yaşamıyoruz	89	72
Muhtelif sorunlar yaşıyorum/yaşıyoruz	35	28
TOPLAM	124	100

Çizelge-48. Ürünleri Pazarlarken Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular

Ürün Pazarlarken Yaşanan Sorunlar	Sıklık (f)	Sorunlar İçindeki Oranı (%)
Maliyetler yüksek olduğu için alıcı bulamıyoruz	21	60
Maddi imkânsızlıklar sebebiyle ürünlerimizi pazara ulaştıramıyoruz	6	18
Vergiler çok yüksek	4	11
İthal ürünler daha çok tercih ediliyor, yabancı üreticilerle rekabet edemiyoruz	4	11
TOPLAM	35	100

İzin sahiplerine ***kredi ya da hibe kullanmamalarının sebepleri*** sorulmuş olup, bu soruya kredi ya da hibe kullanmayanlardan toplam 115 izin sahibi cevap vermiştir. Alınan cevaplara göre kredi/hibe kullanmayan izin sahiplerinin büyük çoğunluğu (%76) öz kaynakları yeterli olduğu için kullanmadıklarını belirtmişlerdir. %11'i (13 izin sahibi) ise böyle bir durumu bilmediklerini ifade etmişlerdir. Alınan cevaplar Çizelge-49'da görüldüğü gibidir.

Çizelge-49. İzin Sahiplerinin Kredi/Hibe Kullanmama Sebepleri

S E B E P L E R	Adet	Oran (%)
Öz kaynaklarım(ız) yeterli	87	76
Kredi veya hibe kullanabileceğimi(zi) bilmiyordum	13	11
Şartlarım(ız) uygun değil	7	6
Talebim(iz) uygun görülmedi	7	6
Faizler yüksek	1	1
TOPLAM	**115**	**100**

İzin sahiplerine "***Kredi veya hibe kullanırken sorun yaşıyor musunuz ya da yaşadınız mı?***" şeklinde yöneltilen soruya 155 cevap alınmış olup, oluşan durum Çizelge-50 ve 51'de gösterilmiştir.

Çizelge-50. Kredi/Hibe Kullanırken Sorun Yaşama Durumu

Kredi/Hibe Kullanırken Sorun Yaşama Durumu	Sıklık (f)	Oran (%)
Sorun yaşamıyorum/yaşamıyoruz	66	43
Muhtelif sorunlar yaşıyorum/yaşıyoruz	89	57
TOPLAM	155	100

Çizelge-51. Kredi/Hibe Kullanırken Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular

Kredi/Hibe Kullanırken Yaşanan Sorunlar	Sıklık (f)	Oran (%)
Kredi/hibe ödeme zamanı gecikiyor	43	48
Ödenen bedeller yaptığımız masrafı karşılamıyor	42	47
Kredilerin faizleri yüksek/Vade kısa	4	5
TOPLAM	89	100

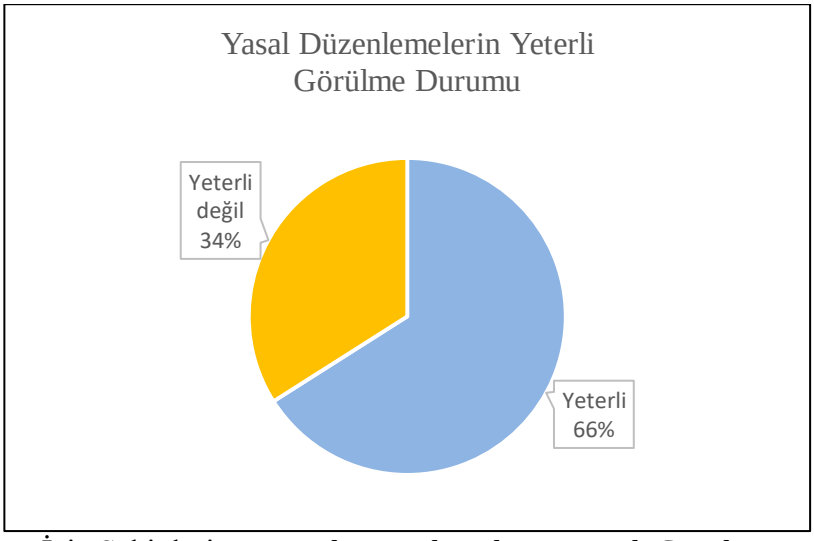
Çizelgelerden de görüleceği üzere, kredi ve hibe kullanımıyla ilgili soruya cevap veren izin sahiplerinin %43'ü herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiş iken, kalan %57'lik kesimi oluşturan izin sahipleri bu konuda muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kredi ve hibelerin kullanıcılara geç ödenmesi ile ödenen bedellerin yapılan masrafları karşılamıyor olması durumları en fazla rastlanan sorunlar olarak gözükmektedir.

Özel ağaçlandırma izin sahiplerine, "***Mevzuat değişikliklerini yakından takip edebiliyor musunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya, toplam 272 izin sahibi cevap vermiştir. Bunlardan %39'u mevzuat değişikliklerini takip ettiklerini ifade ederken, büyük çoğunluğu (%61) mevzuat değişikliklerini takip etmediklerini ya da edemediklerini belirtmişlerdir. Konuyla ilgili bulgular Çizelge-52'dedir.

Çizelge-52. İzin Sahiplerinin Mevzuat Değişikliklerini Takip Etme Durumu

Mevzuat değişikliklerini yakından takip edebiliyor musunuz?	Sıklık (f)	Oran (%)
Takip ediyorum/ediyoruz	105	39
Takip etmiyorum/edemiyorum	167	61
TOPLAM	272	100

İzin sahiplerine "***Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 233 izin sahibi cevap vermiştir. İzin sahiplerinin %66'sı (154 Kişi) özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri tatminkâr ve yeterli buluyorken, %34'lük kısım (79 kişi) düzenlemeleri yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Şekil-5'te gösterilmiştir.

Şekil-5. İzin Sahiplerince Yasal Düzenlemelerin Yeterli Görülme Durumu

Yasal düzenlemeleri "yeteli bulmuyorum" diyenlerden farklı talepler gelmiş olup, önemli görülenler Çizelge-53'te gösterilmiştir.

Çizelge-53. İzin Sahiplerinin Yasal Düzenlemelerle İlgili Taleplerine İlişkin Bulgular

Yasal Düzenlemeleri Yeterli Bulmayan İzin Sahiplerinin Talepleri	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Başarısız olan yerlerde tür değişikliği kolaylaştırılmalı	15	37
Tür çeşitliliği artırılmalı, gelir getirici türler artırılmalı, pazarı olan türlere izin verilmeli. Tür tercihi bölgelere göre değişiklik göstermeli (Avokado, muz, çay, ayçiçeği gibi)	15	37
Orman idaresinde özel ağaçlandırmayla ilgili bir danışma birimi oluşturulmalı	6	14
Ana türün altında meyve-sebze (Kavun, karpuz, domates, biber vb.) yetiştirilmesine izin verilmeli	5	12
TOPLAM	41	100

"***İş ve işlemlerinizi serbest ormancılık büroları (Danışmanlar) takip ediyorsa, yapılan işlemlerden memnun musunuz?***" şeklindeki soruya toplam 205 izin sahibi cevap vermiş olup, bunlardan 41 izin sahibi, yüksek fiyat istedikleri için danışmanlarla çalışmadıklarını ifade etmişlerdir. Danışmanlarla çalışan 164 izin sahibinin 134'ü (%82) danışmanlardan memnun olduklarını, 30 izin sahibi (%18) ise memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-54'te gösterilmiştir.

Çizelge-54. İzin Sahiplerinin Danışmanlık (SMM) Memnuniyet Durumu

Danışmanlık (SMM) Memnuniyet Durumu		
Cevaplar	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Evet, Memnunum	134	82
Hayır, Memnun değilim	30	18
TOPLAM	164	100

Özel ağaçlandırma izin sahipleri ile yapılan 1 No.lu anket formunda, "***Orman idaresiyle ilişkilerinizde sorun yaşıyor musunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya cevap verenlerin sayısı 243'tür. Sorun yaşayan bazı izin sahipleri birden fazla seçenek işaretlemiş olup, elde edilen veriler Çizelge-55 ve 56'da olduğu gibidir.

Çizelge-55. İzin Sahiplerinin İdareyle Sorun Yaşama Durumu

İdare İle Sorun Yaşama Durumu	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Herhangi bir sorun yaşamıyorum/yaşamıyoruz	198	81
Muhtelif sorunlar yaşıyorum/yaşıyoruz	45	19
TOPLAM	243	100

Çizelge-56. İzin Sahiplerinin İdareyle Yaşanan Sorunlarına İlişkin Bulgular

İdare İle Yaşanan Sorunlar	**Sıklık (f)**	**Sorunlar İçindeki Oranı (%)**
Bürokratik işlemler çok uzun sürüyor	38	53
Uzman sayısı çok az, birçok sorunuma çözüm bulamıyorum	13	18
Teşkilat birimleri arasında uyum sorunu/görüş ayrılıkları var	10	14
İş ve işlemlerle ilgili yeterince bilgilendirme yapılmıyor	6	8
Personel çok ilgisiz	5	7
TOPLAM	72	100

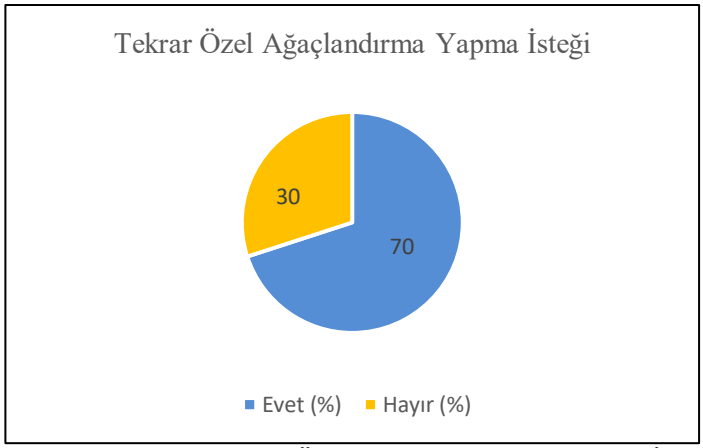
Özel ağaçlandırma izin sahiplerinin büyük çoğunluğu (%81) idare ile herhangi bir sorun yaşamadığını ifade etmiştir. Yaşanan sorunlar arasında "*bürokratik işlemlerin uzun sürmesi*" en başta (%53) gelmektedir. "*Konu uzmanına duyulan ihtiyaç*" ise, yaşanan sorunlar arasında ikinci sıradadır (%18).

"***En çok hangi konularda bilgi gereksinimi duyuyorsunuz?***" sorusuna toplam 381 cevap alınmış olup, bakım ve yetiştirme en fazla bilgi gereksinimi duyulan konular olarak göze batmaktadır. Bu konuyla ilgili alınan cevaplara göre elde edilen bulgular Çizelge-57'dedir.

Çizelge-57. İzin Sahiplerince Bilgi ve Yardım Gereksinimi Duyulan Konulara İlişkin Bulgular

Bilgi ve yardım gereksinimi duyulan konular	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Yetiştirme	134	35
Koruma	48	13
Amenajman Planı Uygulaması	24	6
Bakım	136	36
Pazarlama	39	10
TOPLAM	381	100

İzin sahiplerine "***tekrar özel ağaçlandırma çalışması yapmayı düşünüp düşünmedikleri***" sorulmuş olup, bu soruya toplam 263 izin sahibi cevap vermiş olup, büyük çoğunluğu oluştıran %70'i (184 kişi) tekrar özel ağaçlandırma yapmak istediklerini belirtmiştir. Kalan %30'luk kesim (79 kişi) ise bunu istemediklerini ifade etmişlerdir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Şekil-6'da gösterilmiştir.

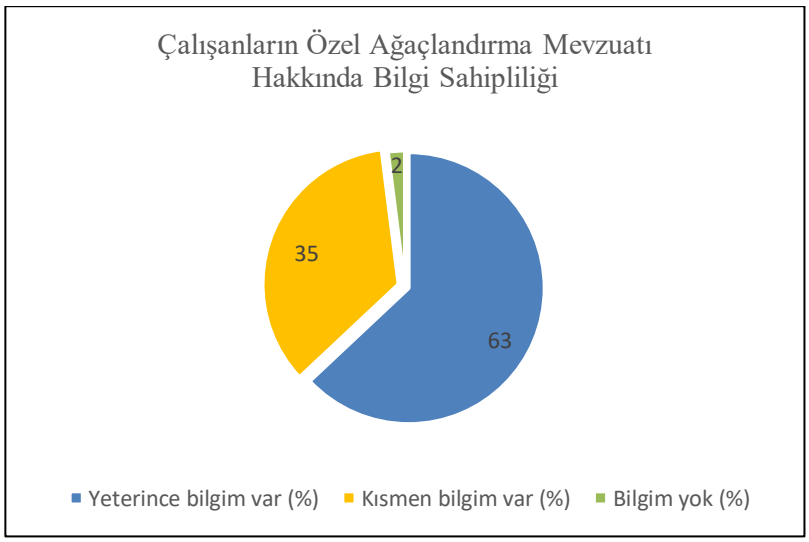

Şekil-6. İzin Sahiplerinin Tekrar Özel Ağaçlandırma Yapma İsteği Durumu

4.2.2 OGM ve MİLE Çalışanlarına İlişkin Sorunlar:

2 no.lu anket formu, OGM ve MİLE'de özel ağaçlandırma konusunda çalışanları kapsamaktadır. Özel ağaçlandırma uygulaması hakkında, Orman Bölge Müdürlüklerinde bu departmanda çalışan orman mühendisleri ile MİLE'de bu alanda çalışan milli emlak uzmanlarına çeşitli sorular yöneltilmiş ve cevaplandırmaları istenmiştir. Bu anket çalışmasına Orman Bölge Müdürlüklerinden 233 ve MİLE'den 29 olmak üzere toplam 262 kişi katılmıştır. İzin sahipleri için hazırlanan enket formlarında olduğu gibi, bu anket formlarında da bazı sorular çok seçmeli olarak hazırlanmış olup, bu sorulara denekler birden fazla seçenek işaretleyerek cevap vermişlerdir. Bunun yanında yine deneklerin bir kısmı bazı sorulara cevap vermek istememişler ve bu soruları cevapsız bırakmışlardır. Ancak bu durum, anket çalışmasını olumsuz etkileyecek miktarda değildir. Ayrıca enket formundaki 9, 10 ve 11. Sorular sadece OGM çalışanlarına yöneltilmiş olup, MİLE çalışanlarına sorulmamıştır.

OGM ve MİLE çalışanlarına, "***Özel ağaçlandırma ve ilgili yasal düzenlemeler hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 261 cevap alınmış olup; cevap verenlerin %63'ü (164 kişi) özel ağaçlandırma mevzuatı hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu, %35'i (93 kişi) kısmen bilgi sahibi olduğunu; %2'si de (4 kişi) bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir. Konuya ilişkin bulgular Şekil-7'de gösterilmiştir.

Şekil-7. Çalışanların Özel Ağaçlandırma Mevzuatı Hakkında Bilgi Sahipliliği Durumu

OGM ve MİLE çalışanlarına, "***Devlet ormanlarında ve hazine arazilerinde gerçek ve tüzel kişiler eliyle yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarına bakış açınız nasıldır?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 262 çalışan cevap vermiştir. 63 çalışan faydalı bir çalışma olduğunu ifade ederken, 12 çalışan bu konuda kararsız olduğunu belirtmiştir. 187 çalışan ise bu konuya çeşitli sebeplerle olumsuz yaklaşmış ve bazı çalışanlar birden fazla seçenek işaretleyerek toplam 196 cevap vermiştir. Elde edilen veriler Çizelge-58 ve 59'da gösterilmiştir.

Çizelge-68. OGM ve MİLE Çalışanlarının Devlet Ormanları ve Hazine Arazilerindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarına Genel Bakışı

Çalışanların özel ağaçlandırmalara bakış açısı	Sıklık (f)	Oran (%)
Çok yerinde ve faydalı bir çalışma olarak görüyorum	63	24
Fikrim yok/kararsızım	12	5
Çeşitli sebeplerle olumlu düşünmüyorum	187	71
TOPLAM	262	100

Çizelge-59. OGM ve MİLE Çalışanlarının Devlet Ormanları ve Hazine Arazilerindeki Özel Ağaçlandırma Çalışmalarına Olumsuz Bakışının Gerekçeleri

Çalışanların özel ağaçlandırmalara olumsuz bakışlarının gerekçeleri	Sıklık (f)	Oran (%)
Ağaçlandırma işlerini Devletten başkasının yapmasını doğru bulmuyorum	48	25
Faydasız görüyorum ve zaten çok emek-yoğun çalışan teknik personelimizin emek ve zaman kaybına sebep olduğunu düşünüyorum	40	20
Özel ağaçlandırma çalışmalarının sadece orman dışı alanlarda yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum	108	55
TOPLAM	196	100

Çizelgelerdeki verilerde görüleceği üzere, OGM ve MİLE çalışanlarının sadece %24'ü devlet ormanlarında ve hazine arazilerinde yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarına olumlu yaklaşmaktadır. Çalışanların %5'1 bu konuda kararsız olduğunu bildirmiş olup, %71'i ise çizelge-59'da gösterilen çeşitli sebeplerle bu çalışmalara olumlu bakmadıklarını ifade etmiştir.

Çalışanlara yöneltilen "***Özel ağaçlandırma çalışmalarının ormancılığımıza ve ormanlarımıza ne gibi olumlu katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?***" şeklindeki soruya toplam 258 çalışan cevap vermiştir. Bunlardan 108 çalışan (%42) herhangi bir katkı sağlanmadığını ifade etmiştir. Kalan 150 çalışan (%58) ise çeşitli katkıları olduğunu belirterek ve bazıları birden fazla seçenek işaretleyerek toplam 159 cevap vermişlerdir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-60 ve 61'deki gibidir.

Çizelge-60. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Ormanlarımız ve Ormancılığımıza Katkı Sağlayıp Sağlamama Durumu

Özel ağaçlandırma çalışmalarının ormancılığımıza ve ormanlarımıza katkı sağlayıp-sağlamadığı?	Sıklık (f)	Oran (%)
Herhangi bir katkı sağlamadığını düşünüyorum	108	42
Çeşitli katkılar sağladığını düşünüyorum.	150	58
TOPLAM	258	100

Çizelge-61. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Ormanlarımız ve Ormancılığımıza Sağladığı Katkılar

Özel ağaçlandırma çalışmalarının ormancılığımıza ve ormanlarımıza ne gibi olumlu katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Çevre, orman ve doğa bilincini güçlendirmesi sebebiyle için sosyal ormancılığa katkı sağladığını düşünüyorum	56	35
Ormancılık teşkilatı ile toplum arasındaki bağın güçlenmesine katkı sağladığını düşünüyorum	18	11
Bu çalışmalar ile orman sayılmasına rağmen, bozuk ve çok bozuk nitelikteki alanlarının yeniden verimli hale dönüşebileceğini düşünüyorum	49	31
Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla birlikte doğal ormanlar üzerindeki ekonomik ve sosyal baskının kısmen de olsa azaldığını/azalacağını düşünüyorum	36	23
TOPLAM	159	100

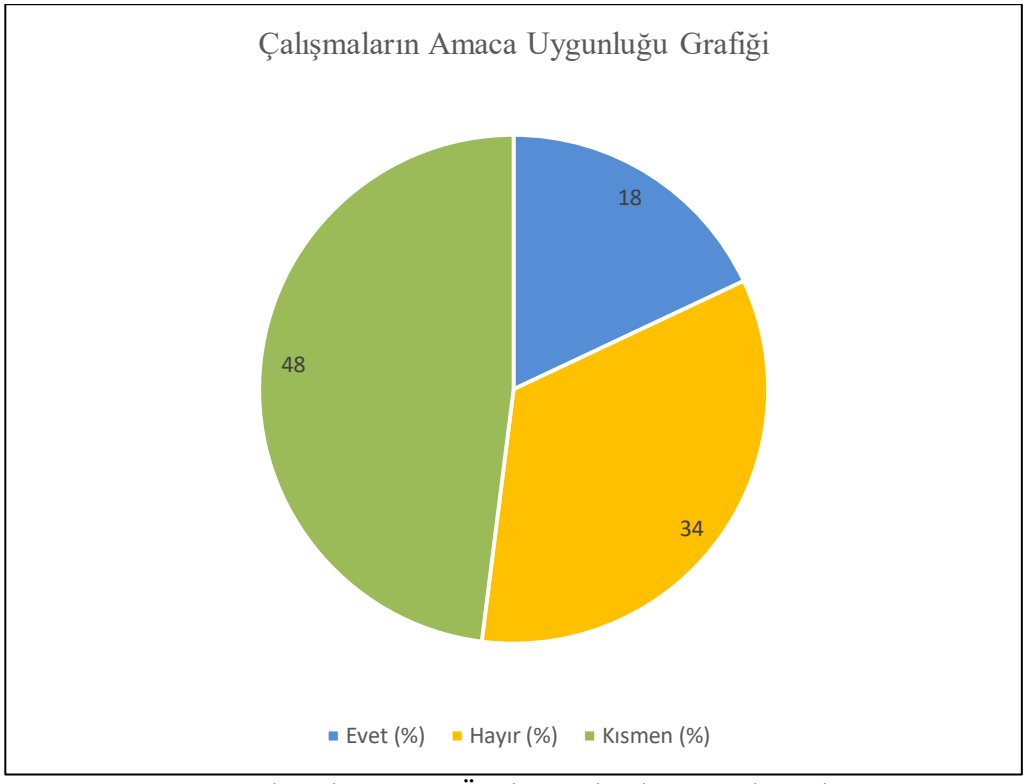
Çalışanların %42'si, özel ağaçlandırma çalışmalarının ormanlarımız ve ormancılığımıza herhangi bir olumlu katkı sağlamayacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Diğer çalışanlar ise Çizelge-65'te belirtilmiş olan katkıları sağlayacağını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Çalışanlara "***Özel ağaçlandırma çalışmaları neticesinde orman alanlarımızda bir artış olduğunu düşünüyor musunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 261 çalışan cevap vermiştir. Cevap verenlerin %53'ü (139 kişi) artış olduğunu düşünmediklerini ifade etmişlerdir. 19 kişi (%7) bu konuda fikri olmadığını beyan ederken, 103 kişi (%40) de hazine arazileri ile tapulu alanlarda yapılan çalışmaların orman alanlarımızı artırdığını ya da artıracağını düşündüklerini belirtmişlerdir (Çizelge-62).

Çizelge-62. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Orman Alanlarını Artırıp Artırmama Durumu

Düşünceler	**Cevaplar**	
	Adet	**Oran (%)**
Hayır, artış olduğunu düşünmüyorum	139	53
Hazine arazileri ile sahipli arazilerde yapılan çalışmaların orman alanlarımızı artırdığını/artıracağını düşünüyorum	103	40
Fikrim yok	19	7
TOPLAM	**261**	**100**

Çalışanlara yöneltilen, "***Özel ağaçlandırma çalışmalarının amacına uygun olarak yapıldığını düşünüyor musunuz?***" şeklindeki soruya toplam 262 cevap alınmış olup, çalışanların sadece %18'lik kısmı (46 kişi) özel ağaçlandırma çalışmalarının amacına uygun olarak yapıldığını düşünmektedir. Çalışanların %34'ü (88 kişi) çalışmaların amaca uygun olmadığını, %48'i (128 kişi) ise kısmen amaca uygun olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Şekil-8'de görülmektedir.

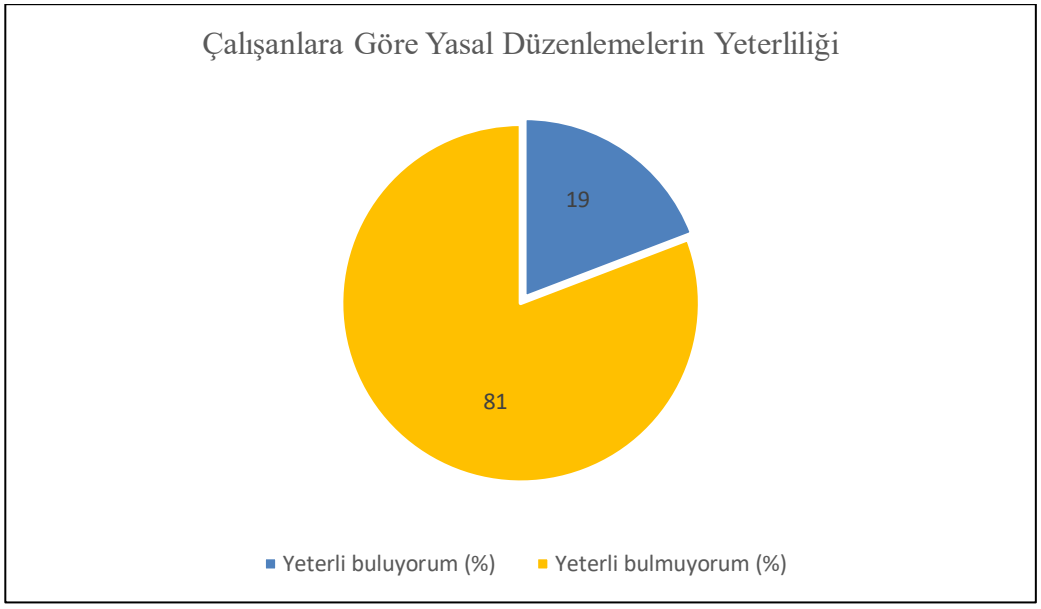
Şekil-8. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Amaca Uygunluğu Durumu

Çalışanlara, "***Özel ağaçlandırma çalışmalarının amacına uygun olarak yapılmadığını düşünüyorsanız hangi amaç/amaçlar için yapıldığını düşünüyorsunuz?***" şeklinde yöneltilen soruya ise 198 çalışan cevap vermiştir. Bazı çalışanlar birden fazla seçenek işaretlemiş olup, soruya toplam 218 cevap verilmiştir. Alınan cevaplara göre, bu alanların zamanla özel mülkiyete konu edilme beklentisi amacıyla yapıldığı düşüncesi çok büyük bir oranla (%79) ilk sırada gelmektedir. Alınan cevaplarla oluşan durum Çizelge-63'te görüldüğü gibidir.

Çizelge-63. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Esas Amacı Dışındaki Amaçları

Çalışanlara göre özel ağaçlandırma çalışmalarının esas amacı dışında, gerçekte yapılma amaçları	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Bu alanların zamanla özel mülkiyete konu edilebilmesi ihtimaliyle yapıldığını düşünüyorum	171	79
Verilen kredinin özel harcamalarda kullanılabileceği düşüncesiyle yapıldığını düşünüyorum	42	19
Diğer (Ticari kazanç amacıyla, alınıp-satılmak suretiyle (Devir) kullanılmaktadır)	5	2
TOPLAM	218	100

Çalışanlara, "***Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Eksik ya da değişmesini istediğiniz hükümleri sizce nelerdir?***" şeklinde bir soru yöneltilmiş, soruya toplam 240 kişi cevap vermiştir. Cevap verenlerin sadece %19'u (45 kişi) yasal düzenlemelerin yeterli olduğunu ifade etmiştir. Geriye kalan %81'lik kesim (195 kişi) ise mevzuatın bazı hükümlerinde değişiklik olması gerektiğini belirtmişlerdir (Şekil-9).

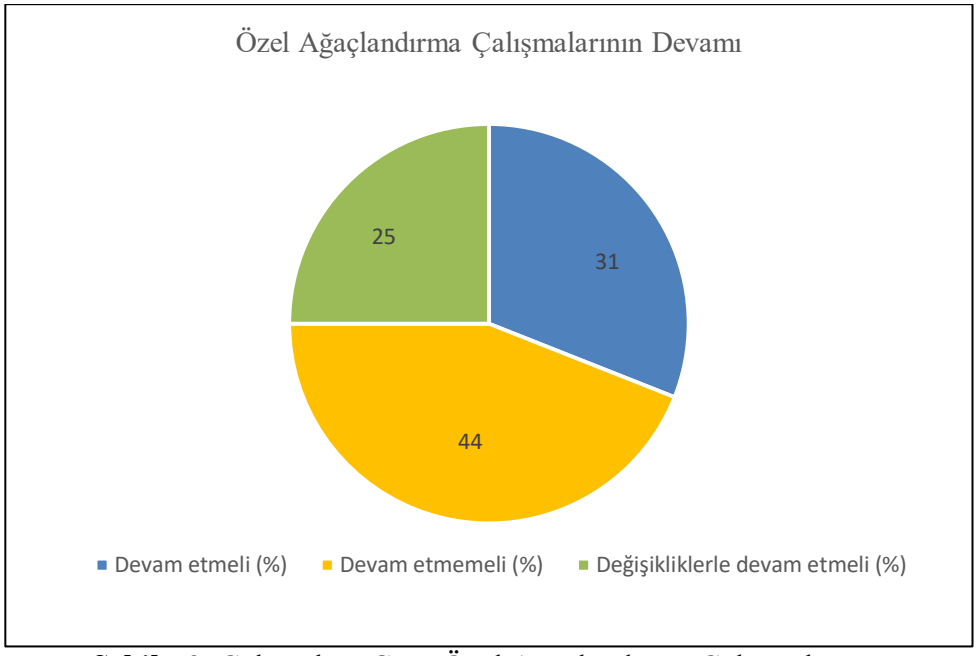
Şekil-9. Çalışanlara Göre Yasal Düzenlemelerin Yeterliliği Durumu

Yasal düzenlemeleri yeterli bulmayan 195 çalışanın mevzuat değişiklik talepleri ile ilgili durum Çizelge-64'te görüldüğü gibidir. Bazı çalışanlar birden fazla seçenek işaretlemiş olup, toplamda verilen cevap sayısı 268 olmuştur.

Çizelge-64. Çalışanların Özel Ağaçlandırma Mevzuatındaki Değişiklik Talepleri

Mevzuatın eksik ya da değişmesini istediğiniz hükümleri sizce nelerdir?	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Orman alanlarındaki alt sınırın 0,5 hektardan yüksek olması gerektiğini düşünüyorum	30	11
Hazine arazilerindeki 2 hektar alt sınırının yüksek olduğunu ve düşürülmesi gerektiğini düşünüyorum	19	7
Hazine arazilerindeki 2 hektar alt sınırının düşük olduğunu, 3 hektardan aşağı olmaması gerektiğini düşünüyorum	23	9
3,0 hektardan büyük olan sahalarda korumanın bekçi ile yapılmasının (En azından belli bir süre) zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum	18	7
Özel ağaçlandırma çalışmalarında sahada gerçekleşen tüm iş ve işlemlerin de serbest ormancılık bürolarınca takip edilmesinin zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum	70	26
Kurumlar ile ticari şirketlere ormanlık alanlardan ve hazine arazilerinde verilen özel ağaçlandırma izinlerinde alt sınırın 3,0 hektar olması ve uzman orman mühendisi çalıştırma zorunluluğu olması gerektiğini düşünüyorum	44	16
Belli şartlara bağlı kalmak kaydıyla OGM çalışanlarına da özel ağaçlandırma yapma izni verilebilir	64	24
TOPLAM	268	100

OGM ve MİLE çalışanlarına, "***Özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmesi hususundaki düşünceniz nedir?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 246 kişi cevap vermiş olup, çalışanların sadece %31'i (77 kişi) devam etmeli demiştir. Çalışanların %44'ü (107 kişi) ise çalışmaların devam ettirilmemesinden yana olduğunu ifade etmişlerdir. 62 çalışan ise (%25), Çizelge-64'te belirtilen mevzuat değişikliklerinden sonra devam ettirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Cevaplara göre oluşan durum Şekil-10'da gösterilmiştir.

Şekil-10. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Devam Ettirilip Ettirilmemesi Durumu

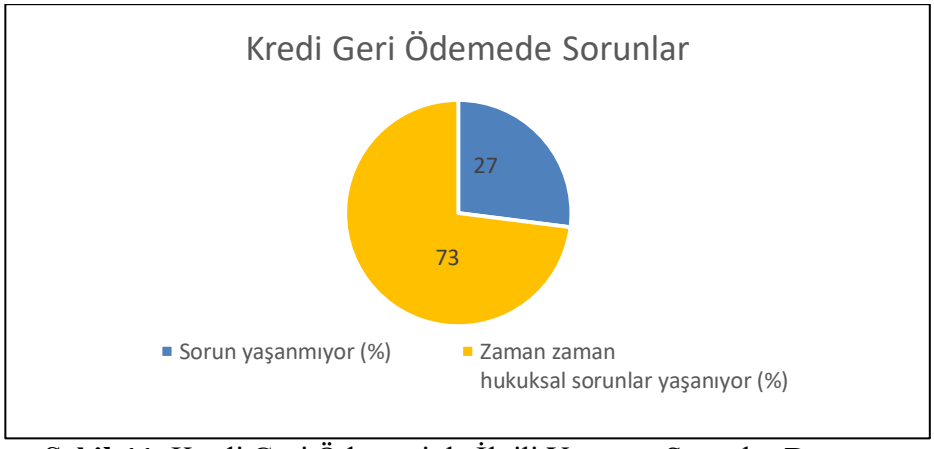
Sadece OGM çalışanlarına hitaben yöneltilen "***Özel ağaçlandırma çalışmaları kapsamında verilen teşvik, hibe ve krediler hususundaki düşünceniz nasıldır?***" şeklindeki soruya 232 çalışan cevap vermiştir. Bu konuda alınan cevaplar ve oranları Çizelge-65'te görüldüğü gibidir.

Çizelge-65. OGM Çalışanlarının Verilen Teşvik Hibe ve Kredilere Bakışı

Düşünceler	Cevaplar	
	Adet	Oran (%)
Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; miktar olarak yeterli	57	25
Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; ancak miktarı yetersiz, artırılmalı	29	12
Teşvik, hibe ve kredi verilmesini olumlu bulmuyorum; izin sahipleri sadece öz kaynaklarını kullanmalı	65	28
Hibe verilmesini uygun bulmuyorum; teşvik ve kredi verilmeli	54	23
Fikrim yok/kararsızım	27	12
TOPLAM	**232**	**100**

Cevap veren OGM çalışanlarının %25'i bu konuya olumlu baktığını ve miktar olarak yeterli olduğunu belirtmiştir. %28'i ise teşvik, kredi ve hibe verilmesini doğru bulmadıklarını, izin sahiplerinin çalışmaları kendi öz kaynakları ile yapması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Sadece OGM çalışanlarına hitaben sorulan "***Kredi geri ödemelerinde herhangi bir sorun yaşanıyor mu?***" sorusuna toplam 143 çalışan (Sadece kredi geri ödemesinin başladığı yerlerde çalışanlar) cevap vermiştir. Cevap verenlerin %73'ü (104 kişi), zaman zaman hukuksal sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Şekil-11'de bu kredi geri dönüşleriyle ilgili durum görülmektedir.

Şekil-11. Kredi Geri Ödemesiyle İlgili Yaşanan Sorunlar Durumu

Yine sadece OGM çalışanlarına, "***Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak serbest ormancılık büroları ile yasal olarak yapmaları gerekenler veya diğer hususlarda herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?***" şeklinde sorulan soruya toplam 225 çalışan cevap verilmiş olup, 74 kişi (%33) herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir. Kalan 151 kişi (%67) ise muhtelif sorunlar yaşandığını belirtmiştir (Çizelge-66).

Çizelge-66. Çalışanların Serbest Orman Mühendisleriyle (SMM) Sorun Yaşama Durumu

Sorun Yaşama Durumu	Sıklık (f)	Oran (%)
Herhangi bir sorun yaşamıyoruz	74	33
Muhtelif sorunlar yaşanıyor	151	67
TOPLAM	225	100

Muhtelif sorunlar yaşandığını belirten 151 çalışanın, yaşanan sorunlarla ilgili belirtmeleri Çizelge-67'dedir. Bu hususta, SMM'lerin konularında uzman olamaması ve iş ve işlemlerde gecikme yapılması en önemli sorunlar olarak gözükmektedir.

Çizelge-67. Çalışanların Serbest Orman Mühendisleriyle (SMM) İlgili Sorunları

Yaşanan Sorunlar	Sıklık (f)	Oran (%)
Konularında uzman değiller ya da konularına tam olarak hâkim değiller	75	50
Yapılması gereken iş ve işlemlerde zaman zaman gecikme yapıyorlar	70	46
Bazı serbest orman mühendisleri konuya sadece ticari kazanç olarak bakıyorlar, meslek etiği yok	6	4
TOPLAM	151	100

OGM ve MİLE çalışanlarına, "***Özel ağaçlandırma izin sahipleriyle ilgili yaşadığınız en önemli sorunlar nelerdir?***" şeklinde sorulan soruya toplam 249 çalışan cevap vermiştir. Cevap verenlerden 49 çalışan (%20), izin sahipleriyle herhangi bir sorun yaşanmadığını belirtmiştir. Kalan 200 çalışan (%80) ise çeşitli sorunlar yaşandığını ifade etmiştir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-68'de görülmektedir.

Çizelge-72. Çalışanların Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle Sorun Yaşama Durumu

Sorun Yaşama Durumu	Sıklık (f)	Oran (%)
Herhangi bir sorun yaşamıyoruz	49	20
Muhtelif sorunlar yaşıyoruz	200	80
TOPLAM	249	100

Çeşitli sorunlar yaşadıklarını ifade eden 200 çalışanın yaşanılan sorunlarla ilgili olarak verdikleri toplam cevap sayısı, bazı kişilerin birden falza seçenek işaretlemesiyle, toplam 233 olmuştur. Belirtilen sorunlar içerisinde, yapılması gereken iş ve işlemlerin uyarılara rağmen geciktirilmesi ilk sırada (%43) yer almaktadır. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-69'da olduğu gibidir.

Çizelge-69. Çalışanların Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle İlgili Sorunları

Yaşanan Sorunlar	Sıklık (f)	Oran (%)
Yapılması gereken iş ve işlemleri uyarılara rağmen geciktiriyorlar	101	43
Gerektiği kadar işlerine sahip çıkmıyorlar	70	30
Yoğun iş zamanlarımızda gereğinden fazla meşgul ediyorlar	62	27
TOPLAM	233	100

Çalışanlara, "***Devlet ormanlarında verilen özel ağaçlandırma izin sahalarında, yönetim ve planlama açısından ileride problem yaşanabileceğini düşünüyor musunuz? (Cevabınız "Evet" ise ne gibi problemler olabileceğini belirtiniz)***" şeklinde bir soru yöneltilmiş, bu soruya toplam 261 çalışan cevap vermiştir. 134 çalışan (%51) ileride problem yaşanabileceğini düşünürken, 71 çalışan (%27) ise problem yaşanabileceğini düşünmediğini belirtmiştir. 56 çalışan (%22) bu konuda kararsız kalmıştır (Çizelge-70)

Çizelge-70. Çalışanların Devlet Ormanlarındaki Özel Ağaçlandırmalarla İlgili Süreç Sonunda Sorun Yaşanabilmesi Hususundaki Düşünceleri

Devlet ormanlarında verilen özel ağaçlandırma izin sahalarında, yönetim ve planlama açısından ileride problem yaşanabileceğini düşünüyor musunuz?	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Evet, düşünüyorum	134	51
Hayır, düşünmüyorum	71	27
Fikrim yok	56	22
TOPLAM	261	100

Çalışanlara sorulan soruda, "Cevabınız evet ise ne gibi problemler yaşanabileceğini belirtiniz" şeklinde belirtme yapılmış olmasına rağmen, bu konuda sadece 71 cevap alınmış olup; en büyük sıkıntının, süreç sonunda sahaların geri teslim alınması aşamasında yaşanacağı (%89) şeklinde ifade edilmiştir (Çizelge-71).

Çizelge-71. Çalışanlara Göre Özel Ağaçlandırma Süreci Sonunda Yaşanması Muhtemel Sorunlar

Beklenen Sorunlar	Sıklık (f)	Oran (%)
1- *Süreç sonunda mülkiyet sorunu ve hukuki ihtilafların doğması ihtimali çok yüksektir. Kullanıcılar sahiplenme ve zilyetlik*		

beklentisi içerisinde olup, süreç sonunda sahaların geri teslim alınmasında sıkıntılar yaşanacaktır	63	89
2- *Bu alanların ileride 2/B uygulaması benzeri bir uygulama ile orman sınırı dışına çıkarılması söz konusu olabilir*	5	7
3- *Orman sayılan alanlarda meyve ağaçları ile yapılan ağaçlandırmalar ile taşınmazların orman vasfı kaybolur ve mülkiyet yönünden hukuki sorunlar doğurabilir*	3	4
TOPLAM	71	100

OGM ve MİLE çalışanları ile yapılan anket çalışmalarına ait 2 no.lu form sonunda son olarak "***Özel ağaçlandırma ile ilgili olarak belirtmek istediğiniz başkaca sorun ya da öneriniz varsa açık ve anlaşılır biçimde belirtiniz***" şeklinde yöneltilen soruya alınan 28 adet cevapla ilgili veriler Çizelge-72'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-72. Çalışanların Özel Ağaçlandırma İle İlgili Diğer Önerileri

Çalışanların Önerileri	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
1- *Özel ağaçlandırma izinleri sadece orman sayılmayan alanlarda uygulanmalıdır. Uygun olan ormanlık alanlar zaten OGM tarafından ağaçlandırılmaktadır*	11	39
2- *Özel ağaçlandırma adı altında daha çok tarımsal faaliyet yapılmaktadır. Orman alanları meyve bahçesine dönüştürülmektedir. Hukuksal açıdan orman olan alanlar, tarım alanında dönüşmektedir. Bu faaliyetler orman bütünlüğünü bozar*	6	21
3- *Uygulamalar daha çok tarımsal faaliyet olduğu için tarım müdürlükleri de sürece dahil olmalıdır*	5	18
4- *Özel ağaçlandırma çalışmaları sadece asli orman ağaçları ile yapılmalıdır*	5	18
5- *Devletin yapamadığı ağaçlandırmayı özel teşebbüs yapamaz. Verilen hibe ve kredi bedellerini yine bu amaçla devletin kendisi kullanmalı*	1	4
TOPLAM	28	100

4.2.3 Serbest Meslek Mensuplarına (SMM) İlişkin Sorunlar:

3 no.lu anket formu, 8.7.2006 tarih ve 26222 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan 5531 sayılı "Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun" (Anonim, 2006) hükümlerine göre çalışan serbest orman mühendisleri ile mühendislik büroları çalışanlarıyla yapılan anketi kapsamaktadır. Batı Akdeniz bölgesinde bu Kanun hükümlerine göre çalışan toplam 32 serbest orman mühendisi ile anket çalışması yapılmıştır.

Anket yapılan serbest orman mühendislerine "***Özel ağaçlandırma iş ve işlemleri ile ilgili eğitim aldınız mı?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 32 kişi cevap vermiş olup, 23 kişi (%72) eğitim aldığını, 2 kişi (%6) herhangi bir eğitim almadığını; 7 kişi (%22) ise bu konuda yeterli mesleki birikime sahip olduğunu ifade etmiştir. Alınan cevaplar Çizelge-73'te gösterilmiştir.

Çizelge-73. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma Konusundaki Eğitim Durumları

Özel ağaçlandırma iş ve işlemleri ile ilgili eğitim aldınız mı?	Sıklık (f)	Oran (%)
1- Evet, aldım	23	72
2- Hayır, almadım	2	6
3- Devlet idaresinde bu işlerde çalıştığım için yeterli bilgi ve birikime sahibim	2	6
4- Uzun zaman bu işlerde çalıştığım için yeterli bilgi ve birikime sahip olduğumu düşünüyorum	5	16
5- TOPLAM	32	100

"***Faaliyette olduğunuz dönem içerisinde toplam kaç adet özel ağaçlandırma projesi yaptınız?***" şeklindeki sorusuya toplam 32 kişi cevap vermiştir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-74'te görüldüğü gibidir.

Çizelge-74. SMM'lerin Faaliyette Oldukları Sürede Yaptıkları Toplam Özel Ağaçlandırma Projesi Miktarı

Yapılan toplam özel ağaçlandırma projesi	Sıklık (f)	Oran (%)
0	2	6
1-5	4	13
6-10	6	19
11-15	5	15
16-20	4	13
21-30	0	0
31-40	1	3
40'tan fazla	10	31
TOPLAM	32	100

Çizelgeden görüleceği üzere, "40'tan fazla" proje yaptım diyenler %31 oranı ile ilk sırada gelmektedir. Bunun yanında %6'lık kesim de hiç proje yapmadığını ifade etmiştir.

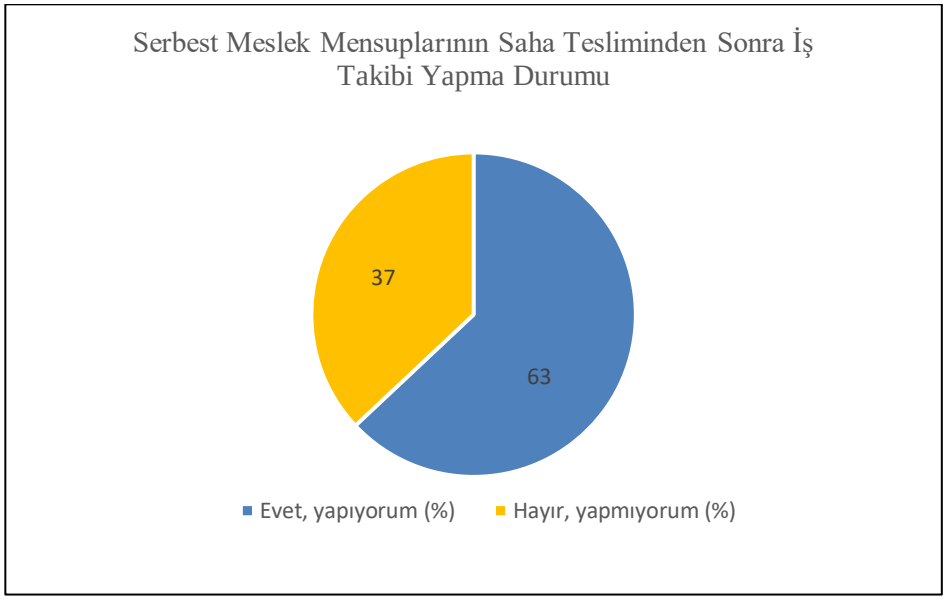
SMM'lere, "***Faaliyette olduğunuz dönem içerisinde özel ağaçlandırma sahalarına ait toplam kaç adet amenajman planı yaptınız?***" şeklinde yöneltilen sorusuya da anket çalışmasına katılan deneklerin tamamı (32 kişi) cevap vermiştir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-75'te gösterilmiştir.

Çizelge-75. SMM'lerin Faaliyette oldukları Sürede Yaptıkları Toplam Amenajman Planı Miktarı

Yapılan toplam amenajman planı	Sıklık (f)	Oran (%)
0	14	44
1-5	11	35
6-10	1	3
11-15	2	6
16-20	1	3
21-30	0	0
31-40	1	3
40'tan fazla	2	6
TOPLAM	32	100

Çizelgeden de anlaşılacağı üzere, hiç amenajman planı yapmayanların oranı %44 ile ilk sırada gelmektedir. Amenajman planı yapanlar içinde ise 1-5 arasında plan yapanların oranı %35 ile en fazladır.

"***Özel ağaçlandırma proje onayı ve saha tesliminden sonra da sahada yapılacak iş ve işlemlerle ilgili iş takibi yapıyor musunuz?***" sorusuna toplam 32 kişi cevap vermiştir. 12 kişi (%37) iş takibi yapmadığını ifade ederken, 20 kişi (%63) sahada yapılacak iş ve işlemlerle ilgili iş takibi yaptıklarını belirtmişlerdir. Alınan cevaplara göre oluşan durum Şekil-12'de görüldüğü gibidir.

Şekil-12. SMM'lerin Saha Tesliminden Sonra İş Takibi Yapma Durumu

"***Özel ağaçlandırma proje onayı ve saha tesliminden sonra da sahada yapılacak iş ve işlemlerle ilgili iş takibi yaptığınız sınıflar daha çok hangisi ya da hangileridir?***" sorusuna 20 SMM cevap vermiştir. Bazı kişiler birden fazla seçenek işaretlemiş olup, toplamda 27 cevap alınmıştır. %70 (19 kişi) ile gerçek kişiler ilk sırada yer alırken, %4'lük oranla vakıf ve dernekler ile kurum ve kuruluşlar son sırada yer almıştır. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-76'dadır.

Çizelge-76. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma İş Takibi Yaptıkları Sınıflar

İş takibi yaptığınız sınıflar daha çok hangisi ya da hangileridir?	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Gerçek kişiler	19	70
Ticari şirketler	6	22
Vakıf ve dernekler	1	4
Kurum ve kuruluşlar	1	4
TOPLAM	27	100

Serbest orman mühendislerine, "***Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Eksik ya da değişmesini istediğiniz hükümleri sizce nelerdir?***" şeklinde yöneltilen soruya toplam 29 SMM cavap vermiştir. Mevzuatın uygulama için yeterli olduğunu düşünenler sadece 4 kişi (%14) olup, diğer kişiler mevzuatın bazı hükümlerinin değişmesi

gerektiği yönünde belirtme yapmışlardır. Alınan cevaplara göre oluşan durum Çizelge-77'de gösterilmiştir.

Çizelge-77. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma ile İlgili Yasal Düzenlemeleri Yeterli Bulup Bulmama Durumu

Yasal düzenlemeleri yeterli bulup bulmama durumu	Sıklık (f)	Oran (%)
Yeterli buluyorum/buluyoruz	4	14
Yeterli bulmuyorum/bulmuyoruz	25	86
TOPLAM	29	100

"Yürürlükteki mevzuatı yeterli bulmuyorum" diyerek, mevzuat hükümlerinin değişmesini ya da ek hükümler getirilmesini düşünen 25 SMM, toplam 38 cevap vermiş olup (Bazıları birden fazla seçenek işaretlemiş ve ek ifade kullanmışlardır), Çizelge-78'de görülmektedir.

Çizelge-78. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma Mevzuatındaki Değişiklik Talepleri

Görülen eksiklikler ve getirilen öneriler	Sıklık (f)	Oran (%)
Kurumlar ile ticari şirketlere ormanlık alanlardan ve hazine arazilerinde verilen özel ağaçlandırma izinlerinde alt sınırın 3,0 hektar olması ve her 100 hektar için yevmiyesi orman mühendisleri odasınca belirlenecek bir uzman orman mühendisi çalıştırma zorunluluğu olması gerektiğini düşünüyorum	12	32
İzin süresi boyunca proje uygulamasının uzman orman mühendislerince yapılması/yaptırılması ve takip edilmesi gerektiğini düşünüyorum	14	37
Yönetmelikteki otlatma planları kriterleri değiştirilmeli ya da işletme şefliklerinin otlatma planları yenilenerek özel ağaçlandırma mevzuatı hükümleri ile uyumlu hale getirilmeli	9	23
Özel ağaçlandırmaya konu edilecek yerler idarece belirlenmeli ve ilan edilmeli	3	8
TOPLAM	38	100

"***Özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmesi hususundaki düşünceniz nedir?***" şeklinde yönelilen soruya 32 SMM cevap vermiştir. Cevap verenlerin büyük çoğunluğu (%53) özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmesi gerektiğini belirtirken, sadece 4 SMM (%12) devam ettirilmemesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. 8 SMM (%25) değişikliklerle devam ettirilmesi gerektiğini düşünürken, 3 SMM (%10) de bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir (Çizelge-79).

Çizelge-79. SMM'lere Göre Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Devam Ettirilip Ettirilmemesi Durumu

Düşünceler	Cevap Verenler	
	Adet	Oran (%)
Devam ettirilmeli	17	53
Devam ettirilmemeli	4	12
6. Maddede belirttiğim değişikliklerle (Çizelge-78) devam ettirilmeli	8	25
Fikrim yok/kararsızım	3	10
TOPLAM	32	100

SMM'lere yöneltilen "***Özel ağaçlandırma çalışmaları kapsamında verilen teşvik, hibe ve krediler hususundaki düşünceniz nasıldır?***" şeklindeki soruya 32 SMM cevap vermiştir. Bu konuda alınan cevaplar ve oranları Çizelge-80'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-80. SMM'lerin Verilen Teşvik Hibe ve Kredilere Bakışı

Düşünceler	Cevaplar	
	Adet	**Oran (%)**
Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; miktar olarak yeterli	6	19
Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; ancak miktarı yetersiz, artırılmalı	15	47
Teşvik, hibe ve kredi verilmesini olumlu bulmuyorum; izin sahipleri sadece öz kaynaklarını kullanmalı	3	9
Hibe verilmesini uygun bulmuyorum; teşvik ve kredi verilmeli	7	22
Fikrim yok/kararsızım	1	3
TOPLAM	**32**	**100**

Cevap veren SMM'lerin %19'u bu konuya olumlu baktığını ve miktar olarak yeterli olduğunu belirtmiş iken, %47'si olumlu bakmakla beraber, verilen miktarın yeterli olmadığını ve artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. %9'u ise teşvik, kredi ve hibe verilmesini doğru bulmadıklarını, izin sahiplerinin çalışmaları kendi öz kaynakları ile yapması gerektiğini ifade ediyorken, %22'si de hibe verilmesinin doğru olmadığını, sadece teşvik ve kredi verilmesinin daha uygun olacağını belirtmişlerdir.

SMM'lere, "***Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili izin sahipleriyle yaşadığınız sorunlar nelerdir?***" şeklinde yöneltilen soruya 27 SMM cevap vermiş olup, 6 kişi (%22) herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Kalan 21 SMM (%78) ise muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir (Çizelge-81).

Çizelge-81. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle Sorun Yaşama Durumu

Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili izin sahipleriyle sorun yaşama durumu	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Herhangi bir sorun yaşamıyorum/yaşamıyoruz	6	22
Muhtelif sorunlar yaşıyorum/yaşıyoruz	21	78
TOPLAM	27	100

Muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirten 21 SMM'nin bir kısmı birden fazla seçenek işaretlemiş olup, toplam 26 cevaba göre oluşan durum Çizelge-82'de görüldüğü gibidir.

Çizelge-82. SMM'lerin Özel Ağaçlandırma İzin Sahipleriyle Yaşadıkları Sorunlar

Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili izin sahipleriyle yaşadığınız sorunlar nelerdir?	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Proje yapım ücretlerini OMO belirlemesine rağmen, yüksek bulup sorun çıkarıyorlar	10	39
Müracaat sonrası idarece izin verilmemesi durumunda, işlem ücretlerimizi almakta sıkıntı yaşıyorum/yaşıyoruz	16	61
TOPLAM	26	100

"***Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak idareyle herhangi bir sorun yaşıyor musunuz; belirtiniz?***" sorusunu 31 SMM cevaplamıştır. Cevap veren SMM'lerin sadece %23'ü (7 kişi) herhangi bir sorun yaşamadıklarını, kalan %77'si (24 kişi) muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir (Çizelge-83).

Çizelge-83. SMM'lerin OGM ve MİLE Çalışanları İle Sorun Yaşam Durumu

Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak idareyle herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
Herhangi bir sorun yaşamıyorum/yaşamıyoruz	7	23
Muhtelif sorunlar yaşıyorum/yaşıyoruz	24	77
TOPLAM	31	100

İdare çalışanlarıyla muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirten 24 SMM'nin bir kısmı birden fazla seçenek işaretlemiş olup, toplam 35 cevaba göre oluşan durum Çizelge-84'te görüldüğü gibidir. Yaşanan soeunlar içerisinde özel ağaçlandırma çalışmalarına angarya gözü ile bakılması durumu %46 oranı ile ilk sırada yer almaktadır.

Çizelge-84. SMM'lerin OGM ve MİLE Çalışanları İle Yaşadıkları Sorunlar

Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak idare çalışanlarıyla yaşanan sorunlar	**Sıklık (f)**	**Oran (%)**
İş ve işlemlerimiz geciktiriliyor	11	31
Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla ilgilenen çalışanların, yeterince bilgi sahibi olmaması sebebiyle sorunlar yaşıyoruz	8	23
Özel ağaçlandırma çalışmalarına angarya gözü ile bakıldığından yeterince ilgilenilmiyor	16	46
TOPLAM	35	100

4.3. Araştırma Varsayımlarının Denetimi:

Verilerin analizi ile araştırmada kurulan toplam yedi adet varsayım denetlenmiş ve sonuçları aşağıda sırası ile verilmiştir.

1. varsayım, $H_0$1: Özel ağaçlandırma çalışmalarında karşılaşılan sorunlarla izin sahiplerinin gelir durumları arasında ilişki yoktur.
Varsayımın denetimi için ankete katılanların yaşamaları olası sorunları toplam 5 soru ile tanımlanmaya çalışılmış, söz konusu sorun yaşama durumlarının katılımcıların aylık gelirine göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir. Bunun için sadece fikir beyan edenler dikkate alınarak her bir gelir grubu için sorun yaşayanların yüzdesi hesaplanmıştır. Elde edilen veriler önce açı dönüşümüne (ArcSinKarekök(x)) tabi tutulmuş (Kalıpsız, 1988) ve normallik denetimi yapılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmış ve gruplar arasında yaşanan sorunlar bakımından farklılaşmanın testi için parametrik olmayan test yöntemlerinden Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Her bir sorun türü için hesaplanan Chi-kare ($\chi 2$) değeri ve anlamlılık düzeyleri Çizelge-85'te verilmiştir. Çizelgeden görüleceği üzere tüm sorun tipleri $P<0,05$ için gelir grupları arasında anlamlı farklılaşma görülmemiştir. Bununla birlikte bazı sorular için ortalamalar arasında önemli sayılabilecek farklılıklar gözlenmiş ancak bu farklılaşma istatistiki bakımdan anlamlı çıkmamıştır. Bu durumun (yapılan anket sayısının oldukça yüksek olmasına rağmen) gelir gruplarında sorunların varlığına ilişkin verilen olumlu cevap sayısının az

olması ve hesaplanan oranların (verilerin) da değişken ve yüksek standart hataya sahip olmasından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir. Örneğin "34. soru: Kredi ya da hibe kullanırken sorun yaşıyor musunuz?" sorusuna orta gelir grubu (4.000-12.000TL) %25 lik ortalama ile diğer gelir gruplarına göre daha düşük oranda sorun bildirmişlerdir. Benzer bir tespit %16,66 lık oran ile "40. soru: Orman İdaresiyle herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?" sorusu için de yapılabilir. "25. soru: İzin verilen tesislerle ilgili sorun yaşıyor musunuz?" sorusu için ise tersi bir sonuç ortaya çıkmıştır. Bu soruya %46,71 lik ortalama ile orta gelir grubu diğer iki gruba göre daha yüksek oranda sorun bildirmişlerdir. Ancak istatistik analiz sonuçları, bu konuda yapılacak yorumlarda, ihtiyatlı olunması gerektiğini göstermektedir.

2. varsayım, $H_0$2: Özel ağaçlandırma çalışmalarında karşılaşılan sorunlarla izin sahiplerinin eğitim durumu arasında ilişki yoktur.

Çalışmada, izin sahiplerinin yaşadıkları sorunların eğitim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını anlamak için ankette sorulan ve yaşanan sorunlarla ilgili olan 5 adet soruya verilen cevapların analizinden faydalanılmıştır. Ankette izin sahiplerinin eğitim durumu "1: İlköğretim, 2: Orta okul, 3: Lise, 4: Ön Lisans, 5: Lisans ve 6: Lisans Üstü" olarak 6 grupta toplanmış olmakla birlikte her gruba yeterli örnek sayısının düşmesini sağlamak için 1. ve 2. grup ile 3. ve 4., 5. ve 6. grup birleştirilerek, "1: ilk öğretim, 2: Lise ve 3: Yüksek öğretim" şeklinde üç grup üzerinden analizler yapılmıştır. Sorunlarla ilgili sorulara cevap (olumlu veya olumsuz) veren izin sahiplerinin toplam sayısı dikkate alınarak her bir soru için ve her bir grup için olumlu (yani sorun yaşadım diyenler) cevap verenlerin oranı % cinsinden hesaplanmıştır. Elde edilen veriler yine açı dönüşümüne tabi tutulmuş ve yapılan normallik testine göre yaklaşık normal dağılım gösterdikleri için tek yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. İstatistik analiz sonuçları izin sahiplerinin yaşadıkları sorunların $P<0,05$ anlamlılık düzeyinde eğitim durumlarına göre farklılaşmadığını göstermiştir (Çizelge-85). Bununla birlikte "39. soru: İş ve işlemlerinizi serbest ormancılık büroları takip ediyorsa, yapılan işlemlerle ilgili sorun yaşıyormusunuz?" sorusuna verilen olumlu cevap yüzdesi ortalamasının ilköğretim grubunda %28,25 ile diğer gruplara kıyasla oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre ilköğretim düzeyindeki izin sahiplerinin ormancılık büroları ile daha az sorun yaşadığı söylenebilir. Analiz sonucuna göre farklılaşmanın anlamlı çıkmaması diğer gruplara ilişkin standart hata değerlerinin yüksek hesaplanmasından kaynaklanmıştır.

3. varsayım, $H_0$3: Özel ağaçlandırma çalışmalarında karşılaşılan sorunlarla mülkiyet durumu arasında ilişki yoktur.

Bu varsayımın testi için de yine izin sahiplerine sorulan ve Çizelge.85'te verilen beş sorudan (25, 30, 34, 39 ve 40) faydalanılmıştır. Bu sorulara olumlu cevap veren izin sahiplerinin toplam cevap verenler içindeki oranı hesaplanmış ve analiz edilmiştir. Verilerin normallik testi sonucuna göre tek yönlü varyans analizi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Çizelge-85'te verilmiştir. Tablodan görüleceği üzere "25. soru: İzin verilen tesislerle ilgili sorun yaşıyor musunuz?" sorusu dışındaki sorulara verilen olumlu cevapların oranı mülkiyet durumu gruplarına göre $P<0,05$ anlamlılık düzeyinde farklılaşmamıştır. Bazı sorularda ortalamalar arasındaki bariz farklılıklara rağmen farkın istatistiki bakımdan farksız çıkması yine örnekleme hatasının yüksekliğinden kaynaklandığı söylenebilir. 25. soruda ise $P<0,05$ anlamlılık düzeyinde farklılaşma gözlenmiş olup hazine arazilerinde yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarında izin sahiplerinin tapulu arazilerde yapanlara göre izin verilen tesislerle ilgili daha fazla sorun yaşadıkları görülmektedir.

Çizelge-85. Özel ağaçlandırma yapan ve değişik sorunlar yaşayan gerçek kişilerin oranının (%) eğitim, mülkiyet ve aylık gelir duruma göre farklılaşmasına ilişkin varyans analizi sonuçları

Varyasyon kaynağı		% ortalama ± se				
		25. soru	30. soru	34. soru	39. soru	40. soru
Eğitim durumu	İlköğretim	45,04 ± 1,13 a	48,47 ± 25,79 a	49,93 ± 4,49 a	28,25 ± 2,54 a	24,99 ± 13,36 a
	Lise	55,55 ± 5,98 a	36,51 ± 4,98 a	50,88 ± 4,70 a	42,32 ± 12,17 a	23,61 ± 11,03 a
	Yüksek öğretim	51,43 ± 3,12 a	40,27 ± 8,67 a	59,99 ± 14,72 a	45,93 ± 10,50 a	27,23 ± 1,12 a
	F	1,100	0,272	1,132	1,00	0,082
	P	0,392	0,771	0,364	0,421	0,922
Mülkiyet durumu	Orman	63,41 ± 5,01 ab	45,92 ± 17,23 a	63,61 ± 24,44 a	54,46 ± 10,18 a	34,18 ± 12,80 a
	Hazine	87,50 ± 12,50 a	36,66 ± 3,33 a	50,00 ± …… a	37,50 ± 12,50 a	41,66 ± 8,33 a
	Tapulu	35,21 ± 5,21 b	55,95 ± 9,74 a	77,40 ± 14,90 a	22,50 ± 2,50 a	32,14 ± 17,85 a
	F	10,58	0,458	0,538	2,762	0,138
	P	0,025	0,657	0,602	0,176	0,875
Gelir durumu	4.000 TL den az	28,20 ± 5,12 a	0,00 ± 0,00 a	66,66 ± 33,33 a	15,38 ± … a	35,89 ± 32,12 a
	4.000-12.000TL	46,71 ± 21,71 a	00,00 ± 0,00 a	25,00 ± 25,00 a	25,00 ± 25,00 a	16,66 ± 16,66 a
	12.000 TL den fazla	27,20 ± 2,20 a	10,00 ± 10,00 a	71,87 ± 39,77 a	29,54 ± 20,45 a	27,78 ± 22,22 a
	$\chi 2$	0,515	1,500	0,956	0,105	0,864
	P	0,773	0,472	0,620	0,949	0,649

Not: her sütundaki aynı harfler, aralarında anlamlı fark olmayan ortalamaları göstermektedir.
25. soru: İzin verilen tesislerle ilgili sorun yaşıyor musunuz?
30. soru: Ürünlerinizi pazarlarken sorun yaşıyor musunuz?
34. soru: Kredi ya da hibe kullanırken sorun yaşıyor musunuz?
39. soru: İş ve işlemlerinizi serbest ormancılık büroları takip ediyorsa, yapılan işlemlerle ilgili sorun yaşıyor musunuz?
40. soru: Orman İdaresiyle herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?

4. varsayım, $H_0$4: Teşvik ve kredilerin özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.
5. varsayım, $H_0$5: Kullanılan ağaç türlerinin özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.
6. varsayım, $H_0$6: İzin sahiplerinin eğitim durumlarının özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.
7. varsayım, $H_0$7: Mülkiyetin özel ağaçlandırmaların başarısı üzerine etkisi yoktur.

Bu dört varsayımın denetimi için yapılan istatistik analiz sonuçları Çizelge-86'da verilmiştir. Özel ağaçlandırma uygulamalarında ilgili talimat (OGM, 2020) başarısız bulunan ve dolayısıyla fidan tutma başarısı da az olan sahaların izinleri iptal edilmesi nedeniyle bu sahalara ilişkin kayıtlara ulaşılamamıştır. Dolayısıyla fidan tutma başarı durumu değerlendirmesi, başarılı bulunan sahalardaki fidan tutma başarı oranları üzerinden yapılmıştır. Bu nedenle değerlendirmeye esas verilerde yaşama yüzdesi %60 tan yüksek değerler bulunmaktadır. Söz konusu değerlendirme ve istatistik analiz (t-Testi ve tek yönlü varyans analizi (one-Way Anova)) sonuçları Çizelge-86'da verilmiştir. Çizelgeden de görüleceği üzere, başarı oranı üzerinde, eğitim durumunun, kredi/hibe alma durumu ve kullanılan ağaç türünün etkisi istatistiki bakımdan %95 güven düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bir başka deyişle başarı durumu özel ağaçlandırma yapan gerçek kişinin eğitim durumuna, teşvik alıp almamasına ve kullanılan ağaç türüne göre farklılaşmamaktadır. Mülkiyet durumu ise başarı üzerinde istatistiki bakımdan anlamlı etkiye sahip bulunmuştur. Ortalamaların çoklu karşılaştırılması için yapılan Duncan testi sonuçlarına göre, hazine arazisinde tesis edilen ağaçlandırmalar başarı durumu bakımından orman arazisinde ve özel mülk üzerinde tesis edilen özel ağaçlandırmadan farksız bulunurken orman arazisi ve tapulu arazi arasında başarı bakımından fark bulunmuştur (Çizelge-86). Bu anlamda orman arazisinde tesis edilen özel ağaçlandırmalar özel mülkiyet üzerine kurulanlara göre daha başarılı bulunmuştur. Söz konusu farklılık orman alanlarında gerek mikro ekolojik koşullar ve gerekse toprak özelliklerinin (topraktaki bitki besin maddeleri, tekstür, strüktür vb.) özel mülkiyet alanlarına göre genellikle daha iyi olması ile açıklanabilir.

Çizelge-86. Özel ağaçlandırma başarı oranının gerçek kişilerin eğitim durumu, mülkiyet ve teşvik/hibe alma durumu ve kullanılan ağaç türüne göre farklılaşmasına ilişkin analiz sonuçları

Faktör		Ortalama	Std. hata	*t/F*	*P*
Eğitim durumu	İlköğretim	87,90 a	0,62	1,124	0,327
	Lise	86,89 a	7,97		
	Yüksek öğretim	88,97 a	7,19		
Mülkiyet durumu	Orman	88,79 a	6,86	4,506	0,012*
	Hazine	88,00 ab	7,58		
	Tapulu	85,31 b	7,77		
Teşvik/hibe alma durumu	Almış	88,42 a	7,48	1,202	0,231
	Almamış	87,66 a	6,92		
Kullanılan ağaç türü	Badem	89,14 a	6,12	1,145	0,338
	Ceviz	86,31 a	8,36		
	Harnup	89,67 a	7,062		
	Zeytin	89,57 a	6,80		
	Badem+Ceviz	90,10 a	4,75		
	Harnup+Badem	89,71 a	5,18		
	Zeytin+Badem	88,54 a	7,04		

5. TARTIŞMA, SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bölge müdürlüklerinden alınan bilgiler ve anket formlarının çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgulardan derlenen sonuçlar aşağıda yer almaktadır. Proje sonuçlarının, konuyla ilgili yayınlarla karşılaştırılmasına çalışmılmıştır. Önce Dünya'daki duruma bakılmış, ancak Ülkemizdeki özel ağaçlandırma anlayışı ve işleyişi kendine has nitelikler taşıması sebebiyle, daha çok ulusal nitelikli yayınlardan faydalanılmaya çalışılmıştır.

5.1. Tartışma ve Sonuçlar:

Global düzeyde değerlendirildiğinde, günümüzde ağaçlandırmalar ağırlıklı olarak Doğu Asya'da ılıman bölgelerde, Avrupa, Kuzey Amerika ve Güney-Güneydoğu Asya'da yapılmaktadır. Asya, Afrika ve Orta Amerika'daki ağaçlandırma alanlarının, nitelik olarak, yalnızca yarısının odun üretimi için yapıldığı, geri kalanının ise su havzası koruması, ısınma ve çölleşmeyle mücadele için yapıldığı tahmin edilmektedir. Ağaçlandırmalar, ormansızlaşma, iklim değişikliği, enerji krizleriyle mücadele, yerel halka geçim kaynağı sağlama, kırsal kalkınmanın desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (**Thompson, vd., 2014; Wittman, vd., 2015; Çatal vd, 2021**).

Uygulamaları itibariyle ülkemize daha yakın olan Avrupa ülkelerine baktığımızda; ormanların %53'ü özel mülkiyete ait olup, onun da %65'i kişi ya da aile mülkiyetindedir (**FAO 2015, UNECE, 2020**). Yine **Schmithüsen ve Hirch (2009)**'in bildirdiğine göre özellikle İrlanda ve Norveç gibi ülkelerde 2000-2005 yılları arasında marjinal tarım alanları ile otlakların ağaçlandırmaları yoluyla orta ve doğu Avrupa ülkelerindeki özel orman miktarı gittikçe artarak %58'e ulaşmış olup, bu özel ormanların da %86'sı 5 hektardan küçük alana sahiptir ve toplam orman alanının %19'unu oluşturmaktadır (**Mendes vd, 2011**). Kanada'da ise özel ağaçlandırmaların %95'i 10 hektardan, %41'i ise 1 hektardan daha küçük alanlarda yapılmaktadır. Hatta 1990-2002 dönemi için yapılan bir analizde yıllar içinde 1 hektardan küçük özel ağaçlandırma sayılarında bir değişme olmazken 1-20 hektar büyüklüğündeki ağaçlandırma sayılarında önemli bir düşüş trendi tespit edilmiştir (**White ve Kurz, 2005**).

İrlanda'daki özel ağaçlandırma çalışmaları ile ilgili olarak; **McCarthy, vd (2003)**'nin **Forest Service (1999) ve Kearney (2001)**'e atfen bildirdiğine göre 1980'li yılların başında yok denecek kadar az olan özel ağaçlandırma çalışmalarının hükümet ve Avrupa Birliği desteği ile hızla artarak 2000 yılında yıllık 15.000 hektara ulaştığı, bu miktar ile de ülkedeki toplam ağaçlandırmanın tamamına yakınını oluşturduğu ve bu alanların genellikle daha önce tarım amaçlı kullanılan alanlardan oluştuğu görülmektedir. **McCarthy, vd (2003)** söz konusu yayınlarında, İrlanda'da özel ağaçlandırma teşviklerinin 1920 yılından bu yana uygulandığını, genel olarak desteğin %25'inin ağaçlandırma bakımı için, diğer kısmının ise tesis aşamasında verildiğini belirtmektedirler.

Batı Akdeniz bölge genelindeki özel ağaçlandırma izinleri hem sayısal hem de alansal olarak homojen bir dağılım göstermemekte, belli yerlerde yoğunlaşmaktadır. Sayısal anlamda Antalya Orman Bölge Müdürlüğünde özel ağaçlandırma izinlerinin yoğunlaştığı işletmeler Alanya (%33) ve Antalya (%23) işletmeleri olup, Elmalı İşletmesinde hiç özel ağaçlandırma izni bulunmamaktadır. Denizli Orman Bölge Müdürlüğünde yoğunlaşma Tavas (%57) ve Acıpayam (%31) işletmelerinde, Isparta Orman Bölge Müdürlüğünde ise Eğirdir (%31), Isparta (%25) ve Burdur (%18) işletmelerinde yoğunluk vardır. Muğla Orman Bölge Müdürlüğünde sadece Seydikemer (%68) işletmesinde yoğunlaşma bulunmakta olup, Köyceğiz işletmesinde hiç izin bulunmamaktadır. Bunun başlıca nedenleri arasında, yörenin orman varlığı ile ormancılık faaliyetlerinin yoğunluğu ve bunun paralelindeki orman-halk ilişkileri, yönetimde görev yapan idarecilerin özel ağaçlandırma çalışmalarına karşı olan yaklaşımları, yörenin nüfus ve kalkınmışlığı ile yöre halkının bu çalışmalara olan ilgisidir. **Erdönmez ve Ok (2009)**'un, "*Tarımsal üretim, nüfus, nüfus yoğunluğu, kırsal alanlardaki asfalt yol oranı ve orman oranının*

devlet arazilerindeki özel ağaçlandırmalar üzerindeki etkisi dikkate değer niteliktedir" şeklindeki ve "*Orman oranının yüksek olduğu bölgelerde devlet arazilerindeki özel ağaçlandırmalara daha fazla rastlanmaktadır. Bir bölgede orman oranının yüksek olması iki açıdan önemlidir: Birincisi, halk; orman, ormancılık, ormanların yararları gibi konulara diğer bölgelere göre daha fazla aşinadır. İkincisi ise, orman oranının yüksekliği çevre koşullarının orman yetiştirmeye uygunluğunun göstergesidir. Bu nedenlerle, çıkan bu sonucu olağan karşılamak gerekmektedir*" şeklindeki tespitleri de bu sonuçlarla paralel niteliktedir. Ayrıca bazı bölgelerde SMM'lerin özel gayretlerinin de bu durumda kısmen etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Sayısal anlamda en fazla izinin Antalya Orman Bölge Müdürlüğünde bulunmasına rağmen, alan bakımından Isparta Orman Bölge Müdürlüğü ilk sırada yer almaktadır. Bu durum, en fazla tüzel kişilik izninin Isparta Orman Bölge Müdürlüğünde olmasından kaynaklanmaktadır. Zira mevzuat gereğince devlet ormanlarında gerçek kişiliklere verilen izinlerde üst sınır toplamda 50 hektar iken; tüzel kişiliklere verilen izinlerde, her bir iznin 300 hektarı geçmemesi kaydıyla üst sınır bulunmamaktadır **(OGM, 2020b)**.

Batı Akdeniz Bölgesindeki toplam 652 adet özel ağaçlandırma izninin %73'ü (477 adet) devlet ormanı sayılan alan içerisindedir. Sahipli arazilerdeki izinler %23 ile (147 adet) 2. sırada yer almaktadır. Hazine arazilerindeki izinler ise sadece %4 (28 adet)'tür. Alansal bakımdan da devlet ormanı sayılan alanlardaki izinler %88 ile (4.919,63 ha) ilk sırada yer almaktadır. Görüleceği üzere orman alanlarındaki talep, diğer alanlardaki talepten katbekat daha fazladır. Bölgelere göre farklı sebepler olmakla beraber, genel anlamda bu durumun en büyük sebebi, devlet ormanı sayılan alanlardaki izinlerin bedelsiz olması (20.03.2020'den önce) ve izin alınan bu alanların ileriki dönemlerde özel mülkiyete dönüştürülmesi beklentisidir. **Sönmez (2000)**'in yüksek lisans tezindeki, "*Görüşmelerde bulunduğumuz özel ağaçlandırma sahipleri, istisnasız, çalışma yaptıkları alana sahip olma düşüncesi taşıdıklarını söylemişlerdir*", şeklideki tespiti, günümüzdeki özel ağaçlandırma sahiplerinin düşünceleriyle büyük ölçüde aynı paraleldedir. Özel ağaçlandırma izin sahipleriyle yaptığımız anket çalışması sonuçlarına göre de bu düşünce, ekonomik kazanç elde etme amacı kadar (%27) olmasa da %12'lik bir payla önemli bir yer tutmaktadır.

Türkiye genelinde olduğu gibi, Batı Akdeniz Bölgesinde de en fazla izin 2010 yılında alınmıştır. Bu ani artışın en önemli sebebi, 23.07.2009 tarihli 19 no.lu Tamimle, özel ağaçlandırma mevzuatında müracaatçılar ve SMM'ler lehine yapılan değişikliklerdir. Daha önce orman alanlarında 3,00 ha olan alt sınır, 0,5 hektara düşürülmüştür. Bir diğer önemli değişiklik, ön etüt raporunun kaldırılarak, tüm sahalar için serbest orman mühendislerince onaylı uygulama projesi yapılması zorunluluğu getirilmesidir. Bu değişiklikler talebin artmasına doğal olarak pozitif yönde etki ettiği gibi, tüm projelerin serbest orman mühendislerince onaylanma zorunluluğu getirilmesi, serbest orman mühendislerinin bu konuda özel gayret göstermelerini sağlamış ve taleplerin artışında büyük etki yapmıştır. Ancak 2012 yılından itibaren Türkiye genelinde özel ağaçlandırma müracaatlarında büyük düşüş olmuştur. Bu düşüş, Batı Akdeniz Bölgesinde özellikle 2016 yılından sonra çok daha fazladır. Ülke genelindeki düşünün ana sebebi OGM'nin özel ağaçlandırma politikası ve bu konudaki mevzuatın sık sık değişikliğe uğramasıdır. Batı Akdeniz Bölgesi özelinde ise OGM yönetiminin bu bölgedeki orman sayılan alanlarda özel ağaçlandırma çalışmalarıyla ilgili olarak bazı illerde kısıtlamaya gitmesi ve bazı dönemlerde bu alandaki müracaatları tamamen kapatmasından kaynaklanmaktadır. **Gençay, (2020)**'a göre de "2012 ve sonrasında uygulanan özel ağaçlandırma politikaları sebebiyle izin sayısında önemli miktarda azalmalar olmuştur**". Ok, (1990)'**un yüksek lisans tezinde de bu konu işlenmiştir. Söz konusu bitirme tezinin sonuç bölümündeki "*OGM dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından orman yetiştirme çalışmaları konusunda yasal düzenleme bir istikrara sahip değildir. 3116 sayılı yasadan beri var olan bu hükümler zaman zaman değişmekte, bu da güvensizlik yaratmaktadır. Bir an önce yasal düzenleme bir istikrara kavuşturulmalıdır*" ifadesi, sık sık mevzuat değişikliğinin çok daha eski yıllardan beri var olduğunu göstermektedir.

Bölge genelinde ve bölge müdürlüklerinin tamamında saf meşcere tesisi karışık meşcere tesisine göre daha fazla tercih edilmiştir. Ekim-dikim yapılan 626 adet izin sahasının 466 adedi (%74) saf olarak tesis edilen özel ağaçlandırma sahasıdır. Tüm sahaların sadece %26'sı (160 adet) karışık olarak tesis edilmiş özel ağaçlandırma sahasıdır. Bunun yanında, ekim-dikim yapılmış sahalarda odun ve odun dışı orman ürünü veren ağaç ve ağaççıkların altında tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkiler gibi alt tür yetiştirilmesi de çok tercih edilen bir durum değildir. Sahaların sadece %5'inde (31 adet) alt tür yetiştirilmesi tercih edilmiştir.

Ekim-dikim yapılan 626 adet sahanın sadece 42 adedi (%7) asli orman ürünü veren ağaç türleriyle ağaçlandırılmıştır. 26 adedi (%4) de asli ve tali orman ürünü veren ağaç türleri ile karışık olarak ağaçlandırılmıştır. Geriye kalan 558 adet sahanın tamamı (%89) tali orman ürünü ve meyve veren ağaç türleriyle ağaçlandırılmıştır. Bölgede özel ağaçlandırma çalışmalarında çok büyük oranda tercih edilen ağaç türlerinin ceviz, badem, harnup (keçiboynuzu) ve zeytin olduğu söylenebilir. Az sayıda da diğer ağaç türleriyle yapılan ağaçlandırma çalışmaları mevcuttur. Genel saha adedinin %67'si Ceviz ve Badem ağaçlandırmasından oluşmaktadır. Bir diğer ifade ile yapılan ağaçlandırma çalışmalarının büyük bir çoğunluğu aynı zamanda tarım kültür bitkisidir, ancak özel ağaçlandırma çalışmalarında kullanılabilecek türler arasında yer alması nedeniyle ormancılık mevzuatı açısından uygundur.

Batı Akdeniz Bölgesinde özel ağaçlandırma çalışmalarında tüzel kişilik sayısı çok fazla değildir. 652 adet iznin 80 adedi (%12) tüzel kişiler tarafından tesis edilmiştir. Kalan 572 adet saha (%88) gerçek kişilerce tesis edilmiştir. Tüzel kişiliklerin 45 adedi ticari şirketler, 16 adedi belediyeler ve 12 adedi de köy tüzel kişilikleridir. Kamu kurum ve kuruluşlarınca tesis edilen özel ağaçlandırma sahası 4 adet, sivil toplum örgütlerince tesis edilen çalışmalar ise sadece 3 adettir. Batı Akdeniz Bölgesinde Kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin, özel ağaçlandırmadan ziyade, hatıra ormanı tesisine yöneldikleri gözlemlenmiştir.

Özel ağaçlandırma uygulamalarında, şartname hükümlerine uymayan izinlerle başarısız olan sahaların izinleri iptal edilmekte ve uygulamadan kaldırılmaktadır. Yani izni devam eden çalışmalar başarılı sahalardır. Bu araştırma projesi çalışmamız, devam eden izin sahaları üzerinden yapıldığı için, başarısız olan, yani iptal edilen sahalarla ilgili herhangi bir bilgi elde edilememiştir. Bu sebeple sahaların başarı durumu, başarılı-başarısız irdelemesi şeklinde değil, tamamı başarılı olan sahaların başarı oranları yönünden incelenebilmiştir. **Gençay (2020)'**ın Keşan Orman İşletme Müdürlüğü bünyesindeki özel ağaçlandırma izin sahipleriyle yapmış olduğu anket çalışmaları sonucunda oradaki özel ağaçlandırma sahalarının ortalama başarısı %85 olarak belirlenmiştir. Bizim yaptığımız çalışmalarda da bölge müdürlüklerinden alınan verilere göre, Batı Akdeniz Bölgesi özel ağaçlandırma uygulamalarının ortalama başarısı %85'tir. %88 ortalama başarı oranı ile Antalya Bölge Müdürlüğü ilk sırada, %78 ortalama başarı oranı ile Isparta Bölge Müdürlüğü de 4. ve son sıradadır. Yapılan t-Ttesti ve tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre, orman alanlarında yapılan çalışmaların başarı oranı, hazine ve tapulu alanlarda yapılan çalışmalardan biraz daha yüksek çıkmıştır. Söz konusu farklılık, orman alanlarında gerek mikro ekolojik koşullar ve gerekse toprak özelliklerinin (topraktaki bitki besin maddeleri, tekstür, strüktür vb.) özel mülkiyet alanlarına göre daha iyi olması ile açıklanabilir. Ayrıca, orman alanlarındaki başarısızlık sonucunda iznin iptal edilerek sahanın geri alınmasının, izin sahiplerinin bu alanlara daha fazla özen gösterme sebebi olarak da düşünülebilir.

Erdoğan (2016)'ın, "*Orman ve Su İşleri Bakanlığı yaklaşık 30 yıldır Özel Ağaçlandırma çalışmaları yapmaktadır. Hazine ve bozuk orman alanları kiralanarak bu alanların ağaçlandırılması ve kırsal ekonominin canlandırması amaçlanmıştır. Meyve türü olarak badem (9.582.021 ağaç / 220.787 da) ve ceviz (3.044.857 ağaç / 150.805 da) dikilmiştir. Ağaçlandırma çalışmalarının birçoğunda önemli sorunlarla karşılaşılmış ve yürütülemez hale geldiği için çok sayıda proje iptal edilmiştir*" şeklindeki tespiti ile geçmiş yıllarda birçok ceviz ve badem ağaçlandırma tesis izninin, başarısızlık sebebiyle iptal edildiğini ifade etmektedir. Günümüzde de bu durum devam etmekte olup, başarısızlık sebebiyle birçok sahada tür değişikliği ve proje

revizyonu yapılmaktadır. Bunların yapılamadığı yerlerde de izinler iptal edilmektedir. Bu durum da idare ile izin sahipleri arasında çeşitli hukuki sorunlar doğurmaktadır.

Batı Akdeniz Bölgesindeki 652 izin sahibinden 315'i (%48) kredi ya da hibe kullanmıştır. Bunların 267'si gerçek kişilik, 48'i de tüzel kişiliktir. 652 adet sahanın 572'sı gerçek kişiliklere, 80'i de tüzel kişiliklere aittir. Yani izin sahiplerinden gerçek kişiliklerin %47'si, tüzel kişiliklerin de %53'ü kredi veya hibe kullanmıştır. Bir diğer ifade ile kredi ya da hibe kullanan tüzel kişiliklerin oranı gerçek kişiliklerden fazladır. Mülkiyet durumuna göre kredi ya da hibe kullanımına bakıldığında ise, devlet ormanı sayılan araziler üzerindeki izin sahalarından %43'ü, hazine arazileri üzerindeki izin sahalarından da yine %43'ü için hibe ya da kredi kullanılmıştır. Tapulu araziler üzerindeki izin sahalarının ise %68'i için kredi ya da hibe kullanılmıştır. Buradan hareketle; tapulu alanlar üzerinde yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu kredi ve hibe desteği sebebiyle yapılmaktadır denilebilir. Kredi/hibe kullanmayan izin sahiplerinin büyük çoğunluğu (%76) öz kaynaklarının yeterli olduğunu ifade ederken, %11'i de kredi kullanılabileceği hususunda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla ilgili olarak yaş, eğitim ve meslek gurubu konusunda yapılan literatür taramasında çok fazla yayına rastlanmamıştır. **Gençay (2020)'**ın Keşan Orman İşletme Müdürlüğü bünyesindeki özel ağaçlandırma izin sahipleriyle yapmış olduğu anket çalışmalarında ortalama yaş 54 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, kavakçılık konusunda **Karakaya (2009)**'nın yapmış olduğu, Sakarya İli Kavak Üreticilerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Başarı Düzeylerini Etkileyen Faktörler isimli çalışmadaki bulgularla araştırmamızda elde ettiğimiz bulgular benzerlik göstermektedir. Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma izin sahiplerinin çok büyük bir bölümü (%55) ilk ve orta öğretim mezunu olup; mesleki açıdan dağılım çok çeşitlilik gösterse de en yoğun (%25) olan grup çiftçilerdir. İzin sahiplerinin en genci 26, en yaşlısı da 96 yaşında olup, ortalama yaş 54'tür. **Karakaya (2009)**'nın yapmış olduğu çalışmada da kavak üreticilerinin çok büyük bir bölümü (%74) ilkokul mezunu, meslek grubu da büyük oranda (%63) çiftçilerdir. Kavak üreticilerinin de büyük çoğunluğu (%33) 51-60 yaş aralığında yer almaktadır. Buradan; bölgelere göre farklılıklar olsa da genel olarak bu işle iştigal edenlerin büyük çoğunluğunun 51-60 yaş aralığındaki ilk ve ortaokul mezunu çiftçiler olduğu söylenebilir.

Anket çalışmalarının yapıldığı 2022 yılına göre özel ağaçlandırma sahiplerinin sadece %30'nun aylık gelir düzeyi 12.000 TL'nin üzerindedir. İzin sahiplerinin %16'sının aylık gelir düzeyi 8.000-12.000 TL arasında, kalan %54'ünün ise 8.000 TL'nin altındadır. Bu rakamlar TÜİK verilerine göre Haziran2024'e güncellendiğinde, izin sahiplerinin %54'ünün ortalama aylık gelir düzeyi 18.974 TL'nin altında kalmaktadır. Görüleceği üzere, özel ağaçlandırma yapanların ortalama aylık gelirleri oldukça düşüktür. **Sönmez (2000)**'in, "*Özel ağaçlandırma çalışmalarında ister gerçek kişiler, isterse köy tüzel kişilikleri olsun, gelir elde etmek birinci planda yer almaktadır. Bu nedenle, yapılan çalışmalarda seçilen türlerden yapılan çalışmalara kadar her şey bu doğrultudadır*" şeklindeki tespiti günümüze kadar değişmemiş ve kuvvetlenerek devam etmiştir. **Gençay (2020)**'ın yapmış olduğu çalışmalar sonucunda yerel halkın temel amacının gelir elde etmek olduğu vurgulamıştır. Yine **Karakaya (2009)**'nın yapmış olduğu çalışmada da kavak üreticilerinin bu işi yapma sebebi olarak en fazla "*Kârlı olması sebebiyle*" diyenlerin oranı %34'tür. Özel ağaçlandırma izin sahipleri ile 2022 yılı içerisinde yapmış olduğumuz anket çalışmalarında da özel ağaçlandırma yapma sebebi olarak "*Ekonomik kazanç elde etmek*" %27 ile en fazla sebep olarak ilk sıradadır.

Anket çalışmasına katılan gerçek kişilik izin sahiplerinin %90'ının sadece tek izin sahası bulunmaktadır. %7'sisin 2, %3'ünün ise 3 izin sahası bulunmaktadır. Ancak tüzel kişilik izin sahiplerinde durum biraz farklıdır. Anket çalışmasına katılan tüzel kişilik izin sahiplerinden sadece bir sahası olanların oranı %60'tır. Geri kalan %40'ının ise 2 ya da daha fazla izin sahası bulunmaktadır. Bu durumun başlıca sebebi, tüzel kişiliklerin gelir düzeyinin daha yüksek olması ve mevzuat açısından devlet ormanlarında tüzel kişiliklere verilen izin alanı üst sınırının olmamasının (Gerçek kişiliklere verilen izinlerde üst sınır 50 hektar iken; tüzel kişiliklere verilen

izinlerde her bir iznin 300 hektarı geçmemesi kaydıyla üst sınır aranmaz) bu kesime daha cazip gelmesinden kaynaklanmaktadır.

Anket çalışmasına katılan gerçek ve tüzel kişilik izin sahiplerinin özel ağaçlandırma yapmaya karar verme etkenleri de farklıdır. Gerçek kişilik izin sahipleri büyük oranda aile (%34) ve arkadaşlarının (%30) teşvikiyle özel ağaçlandırma yapmaya karar verdiklerini belirtmişlerdir. %22'si kendisinin karar verdiğini belirtirken, %11'i medyanın etkili olduğunu ve %3'ü de SMM'lerin teşvikinin etkili olduğunu ifade edilmiştir. Tüzel kişilik izin sahipleri ise %36 oranında SMM'lerin teşviki ve yine %36 oranında kendi yönetimlerinin karar verdiğini belirtmişlerdir. %24'ü arkadaşlarının (Yöneticilerin arkadaşları) tavsiye ettiğini ve %4'ü de medyanın etkisiyle karar verdiklerini belirtmişlerdir.

Gerçek ve tüzel kişilik izin sahiplerinin özel ağaçlandırma yapma sebepleri farklılıklar göstermesine rağmen, "*Ekonomik kazanç elde etmek*" amacı her iki grupta da ilk sırada yer almaktadır. "*Orman ve doğa sevgisi/çevreci bir faaliyet olması*" sebebi, tüzel kişiliklerde ekonomik kazanç elde etme amacıyla aynı oranda (%41) iken, gerçek kişiliklerde %22 oranı ile 3. sırada yer almaktadır. Bunun yanında "*Zamanla kullanıcılara devredilme/satılma ihtimali*" sebebi de her iki grup cevaplarında küçümsenmeyecek bir yer tutmaktadır. Bu amaç, tüzel kişiliklerde 3. sırada iken, gerçek kişiliklerde 4. sırada yer almaktadır. Gerçek kişilik izin sahipleri içerisinde "*Emeklilikte uğraşabileceğim bir bahçem/çiftliğim olması*" amacı da oldukça etkili olup, ekonomik kazanç elde etmek amacının ardından 2. sırada yer almaktadır.

Özel ağaçlandırma mevzuatı gereği, odun üretimi maksadıyla yapılan 3,0 hektar ve üzerindeki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahaları Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslara uygun olarak ormancılık bürolarının tanzim edeceği faydalanmayı esas alan amenajman planlarına göre işletilir. Odun üretimi maksadı dışında yeşillendirme, rekreasyon ve gelir getirici türlerle yapılan ve 3,0 hektarın altında kalan özel ağaçlandırma ve imar-ihya projeleri için amenajman planı istenmez, bu sahalara ait planlama ve faydalanma esasları uygulama projesinde belirtilir. Araştırma projemiz kapsamındaki anket çalışmasına katılan özel ağaçlandırma izin sahiplerinince, sadece %36'sının amenajman planının bulunduğu, kalan %64'ünün ise amenajman planının bulunmadığı ifade edilmiştir.

Proje çalışma alanı olan Batı Akdeniz Bölgesi, orman yangınlarına karşı 1. derecede hassas olan bir bölgedir. Bu nedenle özel ağaçlandırma sahalarında olası orman yangınlarına karşı alınan önlemler de büyük önem taşımaktadır. Anket çalışmasına katılan izin sahiplerinin %24'ü bu konuda özel bir tedbir almadıklarını ifade ederken, %76'sı sahalarında muhtelif tedbirlerin alınmış olduğunu belirtmişlerdir. Bunlardan en önemlileri; bazı sahalarda yangın-sulama havuzunun bulunması, bazılarında tanker-su tankı bulunması, sulamada kullanılan suyun bu amaçla kullanılabilir olabilmesi, basit el gereçlerinin bulunması ve az miktarda da yangın söndürme tüpünün bulunması sayılabilir.

Mevzuat gereğince ve teknik olarak ceviz, badem ve kavak türleri ile yapılacak özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya projelerinde, idare müddeti sonuna kadar su açığının olduğu dönemlerde sulama yapma zorunluluğu vardır. Anket çalışmasına katılan izin sahiplerinin %75'i su açığı olduğu dönemlerde sahada sulama yaptıklarını, %25'i ise sulama yapmadıklarını belirtmişlerdir. Sulamada kullanılan su kaynakları çoğunlukla artezyen, dere suyu, DSİ ya da belediye sulama kanalı, şebeke suyu ve az mikatarda da taşıma suyudur.

Özel ağaçlandırma izin sahipleri, bu kapsamda verilen tesis izinlerini %46 oranında yeterli görmektedir. Yeterli görmeyen %54'lük kesimin muhtelif talepleri içerisinde en fazla (%85) "*Yaşamsal anlamda uygun ölçekli konut*" talebi ilk sırada yer almaktadır. Bu talebin, özel ağaçlandırma izin sahalarının sadece ağaçlandırma faaliyeti ve sonucunda alınan ürünlerden yararlanma şeklinde değil, aynı zamanda malikâne olarak (Yazlık bahçe gibi) kullanılması düşüncesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Yine **Alan, Kavgacı ve Erdönmez (2022)**'in, Endüstriyel Ağaçlandırma ve Özel Ağaçlandırmanın Ormansızlaşma Boyutu adlı yazılarında bu konu, "*Tamimde özel ağaçlandırma alanlarında her bir bölümü 250 m2 kadar olabilen toplamda 2.000 m2 olabilecek prefabrik hangar-depolar, 10 ha ve üzeri alanlarda 100 m2 kadar bekçi*

evleri de yapılabileceği belirtilmektedir. Bu tesisler için elektrik tesisleri de yapılabileceği belirtilmiş, ayrıca havuz vb. yapılması da alan büyüklüğüne göre öngörülmüştür. Bu tesisler de yine orman alanlarının amacı dışında kullanılmasına hizmet edebilecek tesisler niteliğindedir" şeklinde açıklanmıştır.

Özel ağaçlandırma izin sahiplerince OGM fidanlıklarından fidan temin etme oranı %12'dir. İzin sahiplerinin %76'sı, fidanlarını iç piyasadaki özel orman fidanlıklarından temin etmektedir. Bunun başlıca sebebi, dikilen fidanların OGM fidanlıklarında bulunmaması (%42) ve özel fidanlıklardaki fidanların daha kaliteli ve sertifikalı olmasıdır (%39). Ayrıca, OGM fidanlıklarından fidan almanın çok fazla bürokratik olduğunu düşünen izin sahipleri de bulunmaktadır (%10). **Özkurt ve Yeşilkaynak (2009)**'ın yine, "*Kendi ağaçlandırma çalışmaları sırasında tohum- bitki transfer rejyonlaması konusunda hassas olan Bakanlığımız, ne yazık ki Özel Ağaçlandırmada kullanılan ceviz, badem, antepfıstığı vb. bitki fidelerinin getirilişi sırasında gerekli kontrol ve sınırlamaları yapamamaktadır. Bu nedenle bitkilerde aşırı derecede gen kirliliği yaratılmış olmaktadır. Mersin İli çalışmalarında örneğin ceviz bitkisi için Türkiye'nin her tarafından fidan getirildiği görülmektedir*" şeklindeki tespitleriyle, çalışmalarda kullanılan kurum fidanlarıyla ilgili olarak o zamanki sıkıntıları dile getirmişlerdir.

Projemizin anket çalışmasına katılan izin sahiplerinin %56'sı sahalarından ürün almaya başladıklarını ifade etmişlerdir. Ürün almaya başlanmış ağaçlandırmalar içerisinde Ceviz ve Badem ilk sırada gelmektedir. Ürün alan izin sahiplerinin %72'si ürünlerini pazarlamada herhangi bir sorun yaşamadığını ifade etmiştir. Bu hususta sorun yaşayanların ise yaşadıkları sorunlar içerisinde maliyetlerin yüksek olması ilk sırada (%60) gelmektedir. **Pekizoğlu, Öztürk ve Tosun (2012)**'un *"... Yerli ceviz üreticileri açısından şu an için çok önemli bir fiyat problemi yoktur. Ancak, sınır ticareti ile gelen ceviz, iç piyasadaki fiyatları düşürmektedir*" şeklindeki tespitleri, üreticilerin ithal ürünlerle olan rekabetindeki sıkıntıları yansıtmaktadır. Anket çalışması yapılan üreticilerin bir kısmı (%11) aynı paralelde yakınmada bulunmuş olup, sorunun halen devam ettiğini belirtmişlerdir.

Kredi ve hibe kullanan özel ağaçlandırma sahiplerinden, anket çalışmamıza katılan izin sahiplerinin %43'ü kredi ya da hibe kullanırken sorun yaşamazken, %57'si muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sorun yaşayan izin sahiplerinin %48'i "*Kredi/hibe ödeme zamanının gecikmesi*"nden, %47'si ise "*Ödenen bedellerin yetersizliği*"nden şikâyetçidir. %5'lik kesim de kredilerin faizinin yüksek ve vadelerinin kısa olmasından yakınmaktadır. **Özkurt ve Yeşilkaynak (2009)**'ın, "*Yapılan çalışmada özel ağaçlandırma yapan kişilere Bakanlıkça verilen kredi desteği reel yatırım harcamasının sadece yüzde 28'i düzeyinde kalmaktadır. Tarım İl Müdürlüklerince yapılan Sertifikalı Fidan Desteği ise toplam harcamanın yüzde 20'sini oluşturmaktadır. Böylelikle Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolu Genel Müdürlüğü Kredi Desteği ile Tarım İl Müdürlüğü Desteği birlikte olarak toplam harcamanın yüzde 48' ini karşılamaktadır*" şeklinde yapılan tespitleri de özel ağaçlandırma izin sahiplerinin yakınmalarını destekler niteliktedir. Yine **Gençay (2020)'**ın Keşan Orman İşletme Müdürlüğü bünyesindeki özel ağaçlandırma izin sahipleriyle yapmış olduğu anket çalışmalarında özel ağaçlandırma sahiplerinin %94'ünün kredi kullandığı, ancak en çok dile getirilen konunun "*kredilerin yetersizliği*" olduğu belirtilmiştir. **Özdeğirmenci (2009)** de yüksek lisans tezinde "*Katılımcılar, genel olarak özel ağaçlandırma ile ilgili hem maddi hem de vergisel teşviklerin en azından başlangıç aşamasında yeterli olduğunu belirtmişler, ancak özel ağaçlandırma konusunda gerek mevzuat bazında gerekse kuruluşlarda personel bazında gereken önemin verilmiyor olması nedeni ile özel ağaçlandırma konusunda verilmiş olan teşviklerde hedeflenen amaçlara ulaşılamadığını ifade etmişlerdir*" şeklindeki ifadesiyle, o dönemde verilen teşviklerin işin başlangıç aşaması için yeterli olduğunu belirtmiştir.

Özel ağaçlandırma sahiplerinin büyük bir kısmı (%73) idare ve idarecilerle herhangi bir sorun yaşamamaktadır. Sorun yaşıyor olanların da en fazla (%53) şikâyetçi oldukları konu, *bürokratik işlemlerin uzun sürmesidir*. **Tigen (2014)**'in, "*Yatırımcı kişiler ve kurumlar ile ilgili kamu kurumlarının yöneticileri ile yapılan çalışmaların sonuçlarına göre bürokratik işlemlerin*

azaltılması ve işlemlerin azaltılması için yeniden yapılandırma çalışmaları yanında nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine şiddetli gereksinim bulunmaktadır" şeklideki tespiti de bu yakınmanın önceki yıllarda da olduğunu göstermektedir. **Gençay (2020)** tarafından yapılan çalışmada da deneklerin %13'ü "*izin süreçleri ve bürokrasinin yoğunluğu*"ndan yakınmışlardır. Bunun karşılık idare çalışanlarının ise sadece %20'lik kısmı özel ağaçlandırma izin sahipleriyle sorun yaşamamaktadır; %80 gibi büyük bir kısmı ise, özel ağaçlandırma sahipleriyle çeşitli konularda sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konudaki en önemli sorunlar, *özel ağaçlandırma sahiplerinin uyarılara rağmen iş ve işlemleri zamanında yapmaması ve işlerine gerektiği gibi sahip çıkmamaları*dır. Ayrıca idare çalışanları, kredi geri ödemeleriyle ilgili olarak da zaman zaman sıkıntılar olduğunu ve idare ile izin sahipleri arasında hukuki sorunlar yaşanabildiğini belirtmişlerdir.

Özel ağaçlandırma sürecindeki paydaşların hiçbiri genel olarak özel ağaçlandırma mevzuatını yeterli bulmamaktadır. Anket çalışmasına katılan izin sahiplerinin %61'i mevzuat değişikliklerini takip etmediklerini ya da edemediklerini belirtmişlerdir. Mevzuat değişikliklerini takip eden izin sahiplerinin oranı %39'dur. Bunun yanında özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli bulan izin sahiplerinin oranı %66'dır. Kalan %34'lük kesim, yasal düzenlemelerden memnun olmayıp, muhtelif değişiklik taleplerinde bulunmuşlarıdır. Bu değişiklik beklentileri içerisinde, "*Başarısız yerlerde tür değişikliğinin kolaylaştırılması, tür çeşitliliğinin artırılması; gelir getirici ve pazarı olan türlere izin verilmesi ve tür tercihinin bölgelere göre değişiklik göstermesi*, *Orman idaresinde özel ağaçlandırmayla ilgili uzman danışma birimi oluşturulması* ve a*na türün altında sebze-meyve yetiştirilmesine izin verilmesi*" en çok dile getirilen hususlardır. **Özkurt ve Yeşilkaynak (2009)**'ın bildirilerinde de özel ağaçlandırma isin sahiplerinin benzer taleplerinden bahsedilmiştir. OGM ve MİLE çalışanlarının da %80'i mevzuat hükümlerini yeterli bulmamaktadır. Çalışanların bu konudaki talepleri içerisinde en önemli payı, %42 oranıyla "*SMM'lerin zorunlu olarak tüm süreçte yer alması*" talebidir. İkinci sırada (%24) ise, "*Belli şartlara bağlı kalmak şartıyla OGM çalışanlarına da özel ağaçlandırma yapma izni verilmesi*" talebi gelmektedir. SMM'nin de %86'sı, özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili yasal düzenlemeleri yeterli bulmamaktadır. Yasal düzenlemelerin değişmesiyle ilgili SMM'lerce en çok dile getirilen konular, "*İzin süresi boyunca proje uygulamasının uzman orman mühendislerince yapılması/yaptırılması ve takip edilmesi*", "*Yönetmelikteki otlatma planları kriterlerinin değiştirilmesi ya da işletme şefliklerinin otlatma planları yenilenerek özel ağaçlandırma mevzuatı hükümleri ile uyumlu hale getirilmesi*" ile "*Özel ağaçlandırmaya konu edilecek yerlerin idarece belirlenmesi ve ilan edilmesi*" hususlarıdır. Özel ağaçlandırma sürecindeki paydaşların bu talepleri, yürürlükteki özel ağaçlandırma mevzuatı içerisinde yer almamaktadır. Zaten beklenti de mevzuatın bu taleplere göre yeniden şekillendirilmesidir. Buna karar verecek olan merci de OGM yönetimidir.

Özel ağaçlandırma izin sahiplerinin %30'u tekrar özel ağaçlandırma yapmayı düşünmediklerini, %70'i ise tekrar özel ağaçlandırma yapabileceklerini belirtmişlerdir. **Gençay (2020)'**ın yapmış olduğu çalışmada da deneklerin %66'sının bu konuya sıcak baktığı ve başkalarına tavsiye edebileceklerini vurgulamıştır. Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma izin sahiplerinin en fazla bilgi ve yardım gereksinimi duydukları konular ise yetiştirme ve bakım olarak belirlenmiştir. Keşan Orman İşletme Müdürlüğü bünyesindeki özel ağaçlandırma izin sahiplerinin de %78'i bilgi eksikliğinden kaynaklanan hatalarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir **(Gençay, 2020)**.

OGM ve MİLE çalışanlarıyla yapılan anket çalışmaları, direkt veya dolaylı olarak özel ağaçlandırma faaliyetlerinin içerisinde olan çalışanlarla yapılmıştır. Ancak, çalışanların sadece %63'ü özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili yasal mevzuat hakkında bilgi sahibidir. %35'i mevzuat hükümleri hakkında kısmen bilgi sahibi iken, %2'si özel ağaçlandırma mevzuatı hakkında bilgi sahibi değildir.

OGM ve MİLE çalışanlarının önemli bir kısmının özel ağaçlandırma çalışmalarına bakış açısının olumlu olmadığı söylenebilir. Şöyle ki; anket çalışmalarına katılan çalışanların %24'ü

özel ağaçlandırma çalışmalarının çok yerinde ve faydalı bir çalışma olduğunu düşünüyorken, %71 gibi büyük bir kesim özel ağaçlandırma çalışmalarına olumlu bakmadıklarını ifade etmişlerdir. Olumsuz bakan çalışanların %55'i "*özel ağaçlandırma çalışmalarının sadece orman dışı alanlarda yapılmasının daha doğru olacağını*", %25'i "*ağaçlandırma işlerini Devletten başkasının yapmasını doğru bulmadıklarını*", %20'si de "*zaten çok emek-yoğun çalışan teknik personelimizin emek ve zaman kaybına sebep olduğunu ve faydası olduğunu*" düşündüklerini belirtmişlerdir. Ankete katılan çalışanların %53'ü özel ağaçlandırma çalışmaları ile orman alanlarımızda bir artış olmadığını düşünürken, %40'ı ise Hazine arazileri ile sahipli arazilerde yapılan çalışmaların orman alanlarımızı artırdığını/artıracağını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanında, çalışanların %42'si özel ağaçlandırma çalışmalarının ormanlarımız ve ormancılığımıza herhangi bir katkısının olmadığını ifade ederken, %58'lik kısım muhtelif faydalar sağladığını belirtmişlerdir.

OGM ve MİLE çalışanlarının sadece %18'i özel ağaçlandırma çalışmalarının amacına uygun olarak yapıldığını, %34'ü ise bu çalışmaların amacına hizmet etmediğini düşünmektedir. %48'i ise, bu çalışmaların kısmen amacına hizmet ettiğini düşünmektedir. Buna paralel olarak, yine çalışanların önemli bir kısmı (%44) özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmemesi gerektiğini ve orman sayılan alanlar ile hazine arazilerindeki ağaçlandırma çalışmalarını devletin yapması gerektiğini düşünmektedir. OGM ve MİLE çalışanlarının büyük bir kısmı, özel ağaçlandırma faaliyetlerinin çoğunlukla tarımsal faaliyet olduğunu, bu sebeple sürece tarım müdürlüklerinin de dâhil edilmesi gerektiğini ve özel ağaçlandırma çalışmalarının sadece orman sayılmayan alanlarda yapılması gerektiğini düşünmektedir. Bu konu, **Alan, Kavgacı ve Erdönmez (2022)** tarafından, "*Ormanlar ekolojik bir sistemdir. Söz konusu yaklaşımla bir orman ekosistemi oluşturmak mümkün değildir. Bu kapsamda yapılan çalışmalar ancak meyvecilik olarak isimlendirilebilir ve kurulan tesis de bir meyve bahçesi olabilir*" şeklinde yorumlanmıştır. Yine aynı kaynaktaki bir diğer ifadede de "*Özel ağaçlandırmalarda önerilen tarım bitkileri ve bunların aralık mesafeleri dikkate alındığında orman ağaçları için ağaçlandırmalarda kullanılan aralık mesafelerin oldukç üzerinde olduğu görülmektedir. Orman ağaçlarında özellikle odun üretimi için kullanılan aralık mesafelerin dar olması, ışık rekabetinin kullanılarak, boy (gövde) üretimini artırma amacı taşımaktadır. Tarımda ise üretim, bol ışık ve dallanmaya dayanmaktadır. Dolayısıyla özel ağaçlandırma için ayrılan orman alanları bu şekilde bir tarım alanına dönüşecek ve bu da orman bozulmasına ve orman alanlarının (ekosistemlerinin) azalmasına yol açacaktır*" denilmektedir.

OGM ve MİLE çalışanların büyük bir kısmı (%65), devlet ormanlarında verilen özel ağaçlandırma izin sahalarında, ileride yönetimsel ve planlama açısından sorun yaşanacağını düşünmektedir. Bu konudaki en büyük endişe, "*Kullanıcıların sahiplenme ve zilyetlik beklentisi içinde olması ve süreç sonunda mülkiyet yönünden hukuki ihtilafların doğması ve sahaların geri teslim edilmesinde sıkıntılar yaşanmasının kuvvetle muhtemel olması*"dır. **Sönmez (2000)**, bu konudaki endişesini 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ilgili maddelerine dayandırarak şöyle ifade etmiştir: "*… Ancak 49 yılsonunda proje sona erdiğinde çalışmanın yapıldığı alanlar, Orman Kanunu'nun 1. Maddesinin 2. Fıkrası h ve i bentleri ile 2. Maddesinin b fıkrasında bahsedilen statüye kavuşacağından, Kanunun bugünkü haliyle muhafazası halinde, söz konusu alanların orman sınırları dışına çıkarılması öümkün olacaktır. Bu durum, çalışmaların amaç dışı kullanımına neden olabilecek kadar cazip gelmektedir*."

OGM ve MİLE çalışanlarının sadece %33'ü SMM'lerle herhangi bir problem yaşamamaktadır. %67'si ise, SMM'lerin işlerini yeteri kadar takip etmemesi ve işlerinde uzman olmamaları ile bir kısım SMM'nin konuya sadece ticari olarak bakıyor olması gibi konulardan rahatsızlık duymaktadır. Buna karşılık SMM'lerin de %83'ü, özel ağaçlandırma iş ve işlemlerinin takip edilmesi sürecinde OGM ve MİLE çalışanları ile muhtelif sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sorunların en önemlilerini, *çalışanların özel ağaçlandırma iş ve işlemleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları ve işlemlerin geciktirilmesinin yanı sıra, en fazla şikâyet edilen durum; çalışanların özel ağaçlandırma faaliyetleri ile ilgili iş ve işlemleri*

öz işleri gibi benimsememeleri ve bu işlere angarya gözü ile bakmaları, olarak dile getirilmişlerdir.

Anket çalışmasına katılan ve özel ağaçlandırma iş ve işlemlerini takip eden SMM'lerin %72'si bu konuda eğitim aldığını belirtmiştir. %28'i ise bu konuda eğitim almamalarına rağmen, yeterli mesleki tecrübelerinin bulunduğunu ifade etmişlerdir. Yine anket çalışmasına katılan SMM'lerin %63'ü özel ağaçlandırma proje onayı ve saha tesliminden sonra da sahada yapılacak iş ve işlemlerle ilgili iş takibi yaptıklarını; iş takibi yaptıkları izin sahiplerinin %70'nin gerçek kişilik, %30'unun da tüzel kişilik olduğunu belirtmişlerdir. Tüzel kişilikler içerisinde %75'lik oranla en büyük pay ise ticari şirketlerdir.

Anket çalışmasına katılan SMM'lerin %78'i özel ağaçlandırma süreci boyunca özel ağaçlandırma izin sahipleriyle muhtelif sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sorunlar içerisinde en önemlisinin, "*Müracaat sonrası idarece izin verilmemesi durumunda, işlem ücretlerinin alınmasında sıkıntı yaşanması*" olduğu ifade edilmiştir.

5.2. Öneriler:

1. Özel ağaçlandırma faaliyetlerinin amacı net olarak belirlenmeli ve salt bu amaca yönelik olarak çalışmalar devam etmelidir. Amaç verimli orman alanlarını artırmak ve geliştirmek ise, daha çok (ya da sadece) asli orman ürünü veren ağaç türleri kullanılmalı ve çalışmalar hazine arazileri ile sahipli arazilerde yoğunlaşmalıdır. Amaç orman köylülerine ve izin sahiplerine maddi kazanç sağlamak ise, pazarı olan ve ekonomik getirisi yüksek olan ağaç türlerine ağırlık verilmeli ve izin sahipleri daha fazla desteklenmelidir (ORKÖY destekleri bu faaliyetlerde kullanılabilir). Ancak, zaten orman alanı olan yerlerde yapılan çalışmaların orman alanını artırma amacına katkısı olmayacağı gibi, bu alanlarda çoğunlukla meyve veren ağaçlarla yapılan ağaçlandırmalar sebebiyle de Orman Kanunun 1. Maddesi h ve i bendeleri ile 2. Maddesi b bendi gibi bir uygulama ile zamanla orman sınırları dışına çıkarılma riski oluşacaktır.
2. Yukardaki maddeye de bağlı olarak, bu çalışmada ve konu ile ilgili diğer çalışmalarda da ön plana çıkan ve özel ağaçlandırma amacına hizmet etmeyen, özel ağaçlandırma izin alanının zamanla mülkiyet edinme gibi beklentiler dikkate alınarak gerekli önlemler alınmalıdır.
3. Orman sayılan alanlarda yapılan çalışmalarda sadece asli orman ürünü veren ağaç türlerinin kullanılması (Civardaki orman alanlarında doğal olarak yetişen ağaç türleri) orman bütünlüğü açısından daha faydalı olacaktır.
4. Endüstriyel odun hammaddesi talebinin karşılanmasına katkı sağlanması amacıyla, sulanabilir hazine arazileri ile tapulu arazilerde hızlı gelişen türlerin (Özellikle kavak) yetiştirilmesi teşvik edilebilir.
5. Tapulu araziler üzerinde; meyve veren türlerle yapılan ağaçlandırmaların, tarım kültür bitkisi olması sebebiyle, OGM tarafından değil, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünce takip edilmesi ve desteklenmesi daha faydalı olacaktır.
6. OBM'lerde, bu konuda eğitim almış ve daha donanımlı, uzman teknik elemanlardan oluşan birimler oluşturmalı ve özel ağaçlandırma iş ve işlemleri bu birimlerce takip edilmeli ve bu konudaki eğitimler sık sık yenilenmelidir.
7. Her yıl belli dönemlerde özel ağaçlandırma izin sahiplerine yetiştirme, bakım ve pazarlama gibi konularda eğitim verilmesi faydalı olacaktır.
8. OMO tarafından SMM'lere özel ağaçlandırma konusunda verilecek eğitim sonucunda sertifika verilmeli ve sertifikası olmayan SMM'lerin özel ağaçlandırma iş ve işlemlerini takip etmesi engellenmelidir.
9. Belli bir alan büyüklüğüne sahip çalışmalarda (20 hektar ve üzeri gibi), süreç sonuna kadar çalışmaların uzman bir orman mühendisi; meyve üretimi yapılan (Ceviz,

badem, harnup gibi) alanlarda ayrıca uzman bir ziraat mühendisi tarafından takip edilmesi zorunlu olmalıdır. Teknik açıdan da bu elemanlar, izin sahibi ile birlikte idareye karşı sorumlu olmalıdır.

10. Memuriyet hizmetini ağaçlandırma ve silvikültür alanında yapmış orman mühendislerine, belli bir alanı aşmamak ve izin devri yapmamak kaydıyla, tek sahayla sınırlı izin verilebilir.
11. Özel ağaçlandırma mevzuatı, bu konudaki iş ve işlemlerin en iyi şekilde yürütülebilmesine hizmet edecek duruma getirilmeli ve sık sık mevzuat değişikliğinden kaçınılmalıdır.
12. Özel ağaçlandırmalar konusundaki teşvik ve diğer düzenlemelerden halkın daha fazla haberdar edilmesi ve yazılı ve görsel medyada bu konunun daha fazla işlenmesinin sağlanması, özel ağaçlandırma taleplerine pozitif yönde etki yapacaktır.
13. Özel ağaçlandırma sürecindeki tüm paydaşların uyum içerisinde çalışması, özel ağaçlandırmaların başarı düzeyini pozitif yönde etkileyecektir. Bu sebeple; izin sahipleri, idareciler ve SMM'lerin belli dönemlerde bir araya gelmeleri sağlanarak fikir alışverişinde bulunmaları faydalı olacaktır.
14. Bir çalışmada başarı elde etmenin en önemli koşulu, yapılan işin benimsenmesidir. Özel ağaçlandırma çalışmalarında da başarıya ulaşabilmek için, idare çalışanlarının bu çalışmaları asli görevleri olarak görmeleri ve bu çalışmaları benimsemelerinin sağlanması gerekmektedir. Bu hususta OGM tarafından gerekli tedbirler alınmalıdır.

6. ÖZET

Her planlı çalışmada olduğu gibi özel ağaçlandırma çalışmalarında da sürecin belli aşamalarında durum değerlendirmesi yapmak, başarının artırılmasına yönelik önlemler almak gerekir. Bunun için özel ağaçlandırma çalışmalarının tüm paydaşlarına yönelik bir durum değerlendirmesi yapmak önemlidir. Yapılan literatür taramasında doğrudan bu konuda yapılmış bir araştırma çalışmasının olmadığı anlaşılmıştır. Bu araştırma projesi; kısa dönemde Batı Akdeniz Bölgesindeki özel ağaçlandırma çalışmalarının mevcut durumunun ortaya konulması ile paydaşların sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için, uzun dönemde de özel ağaçlandırma çalışmalarının daha verimli bir hale getirilerek, sahalarından elde edilen odun ve odun dışı ürünlerin miktar ve kalitesinin yükseltilmesine ve dolayısıyla ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla yürütülmüştür. Bu amaçla, proje sonucunda, bölgede yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarının miktarı, başarı durumu, yoğunlaştığı bölgeler, yoğunlaştığı mülkiyet türü, dikilen ağaç türleri ve yoğunluğu, kullanılan kredi ve hibeler, uygulayıcıların demografik, ekonomik ve sosyal durumları gibi konular ortaya konmuştur. Ayrıca, özel ağaçlandırma çalışmalarının başından sonuna kadar uygulamaların içinde olan paydaşlar ile (İzin sahipleri, idare çalışanları ve serbest ormancılık büroları) yüzyüze yapılan anket çalışmalarıyla, yaşanan sorunların tespiti ve bu sorunların bertarafı için çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Araştırma projesi çalışması sırasında materyal olarak Batı Akdeniz Bölgesinde yürütülmekte olan özel ağaçlandırma çalışmalarına ait idare kayıtları ve uygulama projesi dosyaları ile araştırma projesi kapsamında geliştirilen anket formları kullanılmıştır. Araştırmamızda 3 adet anket formu kullanılmış olup, bunlar:

1. Özel ağaçlandırma izin sahipleri (Uygulayıcılar) için
2. İdare çalışanları (OGM ve MİLE çalışanları) için
3. Serbest ormancılık büroları için

Toplanan veriler öncelikle frekanslar, grafikler, oranlar, ortalamalar gibi tanımlayıcı istatistiklerle değerlendirilmiştir. İstatistik analiz yapılacak veriler öncelikle normallik testine tabi tutulmuştur. Etkisi araştırılan değişkenler bakımından verilerde farklılaşma olup olmadığı, çoklu karşılaştırmalarda normal dağılım gösteren toplumlar için Varyans Analizi (ANOVA) ile, normal dağılım göstermeyen toplumlar için ise Kruskal Wallis H testi ile test edilmiştir. İkili karşılaştırmalarda da verilerin parametrik testlere uygun olması durumunda t-testi, olmaması durumunda da Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Verilerin % cinsinden elde edildiği durumlarda veriler önce açısal dönüşüme (ArcSinKarekök(x)) tabi tutulmuş ve sonrasında analiz yapılmıştır. Ancak tablolaştırma orijinal değerler kullanılarak yapılmıştır. Toplanan verilerin analizinde Microsoft Office Excell ve SPSS v. 22.0® (2015) yazılımından faydalanılmıştır.

Projemizde toplam 5 adet varsayım bulunmakta olup, ilk üç varsayım izin sahiplerinin yaşadıkları sorunlarla ilgili, 4 ve 5 no.lu varsayımlar ise özel ağaçlandırma sahalarının başarı durumlarıyla ilgilidir. Sorunlarla ilgili varsayımların denetimi için ankete katılanların yaşamaları olası sorunları toplam 5 soru ile (1 no.lu anket formundaki 25, 30, 34, 39 ve 40. sorular) tanımlanmaya çalışılmıştır. 1. varsayımın denetiminde tüm sorun tipleri $P<0,05$ için anlamlı bulunmamıştır. Bununla birlikte bazı sorular için ortalamalar arasında önemli farklılıklar görülmesine rağmen istatistiki anlamda anlamlı çıkmamıştır. 2. varsayımın denetiminde, istatistik analiz sonuçları izin sahiplerinin yaşadıkları sorunların $P<0,05$ anlamlılık düzeyinde eğitim durumlarına göre farklılaşmadığını göstermiştir. 3 no.lu varsayımın denetiminde de bu sorulara olumlu cevap veren izin sahiplerinin toplam cevap verenler içindeki oranı hesaplanmış ve "25. soru: İzin verilen tesislerle ilgili sorun yaşıyor musunuz?" sorusu dışındaki sorulara verilen olumlu cevapların oranı mülkiyet durumu gruplarına göre $P<0,05$ anlamlılık düzeyinde farklılaşmamıştır.

Özel ağaçlandırma uygulamalarında ilgili talimat (OGM, 2020) başarısız bulunan ve dolayısıyla fidan tutma başarısı da az olan sahaların izinleri iptal edilmesi nedeniyle bu sahalara ilişkin kayıtlara ulaşılamamıştır. Dolayısıyla fidan tutma başarı durumu değerlendirmesi, başarılı bulunan sahalardaki fidan tutma başarı oranları üzerinden yapılmıştır. Bu nedenle değerlendirmeye esas verilerde yaşama yüzdesi %60 tan yüksek değerler bulunmaktadır. 3 ve 4 no.lu varsayımların denetimi için yapılan değerlendirme ve istatistik analiz (t testi ve tek yönlü varyans analizi) sonuçlarına göre, başarı oranı üzerinde, eğitim durumunun, kredi/hibe alma durumu ve kullanılan ağaç türünün etkisi istatistiki bakımdan anlamsız bulunmuştur. Bir başka deyişle başarı durumu özel ağaçlandırma yapan gerçek kişinin eğitim durumuna, teşvik alıp almamasına ve kullanılan ağaç türüne göre farklılaşmamaktadır. Mülkiyet durumu ise başarı üzerinde istatistiki bakımdan anlamlı etkiye sahip bulunmuştur. Hazine arazisinde tesis edilen ağaçlandırmalar başarı durumu bakımından orman arazisinde ve özel mülk üzerinde tesis edilen özel ağaçlandırmadan farksız bulunurken orman arazisi ve tapulu arazi arasında başarı bakımından fark bulunmuştur. Bu anlamda orman arazisinde tesis edilen özel ağaçlandırmalar özel mülkiyet üzerine kurulanlara göre daha başarılı bulunmuştur.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, sayısal anlamda en fazla özel ağaçlandırma izni Antalya Orman Bölge Müdürlüğünde olmasına karşın, Isparta Orman Bölge Müdürlüğü alan bakımından ilk sırada gelmektedir. Çalışmalarda kullanılan ağaç türlerinin çok büyük bir kısmı (%89) tali orman ürünü ile meyve veren ağaçlar olup, bunlar içerisinde de ceviz ve badem en çok tercih edilen ağaç türleridir. Paydaşların hemen hiçbiri yürürlükteki mevzuattan memnun olmayıp, muhtelif konularda değişiklik beklentileri bulunmaktadır. Projenin önemli sonuçlarından birisi de idare çalışanlarının büyük ölçüde özel ağaçlandırma çalışmaları konusundaki olumsuz düşüncelerinin belirlenmiş olmasıdır.

7. SUMMARY

As is usual for all planned work, it is necessary to evaluate the situation at certain stages of the process and take measures to increase success in private afforestation works. So, it is important to make an evaluation the private afforestation efforts for all stakeholders. The literature review shoved that, there was no study conducted directly on this subject. With this research, it was aimed, in the short term, to reveal the current situation of private afforestation works in the Western Mediterranean region to identify the problems of stakeholders and to develop solution for them, and in the long term, to make private afforestation works more efficient, to increase the quantity and quality of wood and non-wood products obtained from private afforestation, and therefore to contribute to the national economy. As a result of the project, issues related to pripate afforestation such as the amount of private afforestation works carried out in the region, their success rate, the regions where they are concentrated, the type of ownership, the types and density of trees planted, the loans and grants used, and the demographic, economic and social situations of the practitioners have been revealed. In addition, face-to-face surveys were conducted with the stakeholders (ovner of the private afforestation, administration employees and private forestry offices) who are involved in the implementation of private afforestation activities from the beginning to the end, to identify the problems encountered and to develop solution suggestions to eliminate these problems.

Administrative records and documents about the implementation of private afforestation projects application project and survey forms developed within the scope of the research project in the Western Mediterranean Region were used as materials for the research. Three survey forms were used in our research, these were:

1- For owner of private afforestation (Practitioners)
2- For administration employees (OGM and MİLE employees)
3- For private forestry offices

The data collected fort the project were first evaluated with descriptive statistics such as frequencies, graphs, ratios and averages. The data to be analyzed statistically were first subjected to normality test. Whether there was any differentiation in the data in terms of the variables whose effects were investigated was tested with Analysis of Variance (ANOVA) for the population with normal distributions, and with the Kruskal Wallis H test for the populations with non-normal distribution. In pairwise comparisons, t-test was used if the data were suitable for parametric tests, and Mann Whitney U test was used if it was not. In cases where the data was obtained in %, the data was first subjected to ArcSin transformation (ArcSinSquareRoot(x)) and then analyzed. However, the results were given based on the original data. For data analyses, Microsoft Office Excel and SPSS v. 22.0® (2015) software were used.

There were a total of 5 assumptions in our research, the first three assumptions were about the problems experienced by owner of private afforestation, and assumptions 4 and 5 were related to the success of private afforestation areas. In order to control the assumptions about the problems, the possible problems that the survey participants may experience were tried to be defined with a total of 5 questions (questions 25, 30, 34, 39 and 40 in the survey form no. 1). In checking the first assumption, all problem types were not found to be significant at $P<0.05$. However, although there were differences between the averages for some questions, they were not statistically significant. In the control of the second assumption, statistical analysis results showed that the problems experienced by owner of private afforestation did not differ according to their educational status at the $P<0.05$ significance level. In the control of assumption no. 3, the ratio of owners who answered these questions positively among the total respondents was calculated and the rate of positive answers to questions other than the question “25. Question: Are you having problems with permitted facilities?” did not differ according to ownership status groups at the $P<0.05$ significance level.

Records regarding these areas could not be obtained due to the cancellation of the permits for private afforestation which were found unsuccessful in private afforestation practices in accordance with the relevant instruction (OGM, 2020). Therefore, the evaluation of the afforestation success was based on the sapling surviving rates in the successful areas. For this reason, the survival rate in the data based on evaluation were higher than 60%. According to the results of the evaluation and statistical analysis (t-test and one-way analysis of variance) made to check the assumptions 3 and 4, the effects of educational status, loan/grant receiving status and the type of tree species used in the afforestation on the success rate were found to be statistically insignificant. In other words, the success rate does not differ depending on the educational level of the real person who carries out private afforestation, whether or not he receives incentives, and the type of tree species used. Ownership status was found to have a statistically significant effect on success. While afforestation established on state lands were found to be no different from private afforestation established on forest lands and private lands in terms of success, a difference in success was found significantly different between forest lands and private lands. In this sense, private plantations established on forest land were found to be more successful than those established on private lands.

According to the results of the research, although the Antalya Forest Regional Directorate has the highest number of private afforestation permits in terms of number, the Isparta Forest Regional Directorate ranks first in terms of area. The vast majority of the tree species used in the studies (89%) are non-wood forest products and fruit-bearing trees, and walnut and almond are the most preferred tree species. None of the stakeholders are satisfied with the current legislation and they have expectations for change in various matters. One of the important results of the project was that the negative opinions of the administration employees regarding private afforestation works were determined.

8. KAYNAKLAR

Alan, M., Kavgacı, A. ve Erdönmez, C. 2022. Endüstriyel Ağaçlandırma ve Özel Ağaçlandırmanın Ormansızlaşma Boyutu. Türkiye Ormancılığı 2022: Türkiye'de Ormansızlaşma ve Orman Bozulması. Editör: Erdoğan Atmiş. Türkiye Ormancılar Derneği Yayını. 200 S. ANKARA

Anonim, (1937). 18/02/1937 tarih ve 3537 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 3116 sayılı Orman Kanunu.

Anonim, (1956). 8/9/1956 tarih ve 9402 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu.

Anonim, (2006). 8/7/2006 tarih ve 26222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5531 sayılı "Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun.

Anonim, (2017). 11 Ocak 2017 tarihli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik (OGM).

Anonim, (2019). 23 Ekim 2019 tarihli Ağaçlandırma Yönetmeliği (OGM).

Daşdemir, İ. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. Yayın No: 1536, ISBN: 978-605-320-442-8

Daşdemir, İ. (2018). Ormancılık işletme ekonomisi (4.Baskı). Bartın Üniversitesi Yayın No: 10, Orman Fakültesi Yayın No: 6, ISBN: 978-605-60882-8-5, 407 s., Bartın.

Erdoğan, V. (2016). Hazine ve Bozuk Orman Arazilerinde Badem ve Ceviz Bahçesi Tesisleri. Bahçe Dergisi (Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, 2016 yılı Özel Sayı)

Erdönmez, C. ve Ok, K. (2009). Özel Ağaçlandırmaları Etkileyen Sosyo-Ekonomik Etkenler. II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi. 19-21 Şubat 2009, SDÜ, Isparta.

Erkan, N. and Ayhan, E., 2023. Growth rate and economic evaluation of mixed stands established with Cedrus libani and Pinus nigra. *Scandinavian Journal of Forest Research*, 38(5): 344–351

FAO, 2010. Global forest resources assessment. FAO for pap 163:350. ISBN: 978-925-106654-6

FAO, 2015. Global Forest resources assessment 2015. Global Forest Resources Assessment 2015. 2nd Edition, 2nd edition. Food and Agricultural Organisation (United Nations), Rome.

Forest Service, 1999. Forestry Statistics. Forest Service, Wexford.

Gençay, G. 2020. The legal framework of private afforestation: The case of Turkey. Land Use Policy, 96:104673.

Kalıpsız, A. 1988. İstatistik Yöntemler, Ders kitabı, İ.Ü. Orman Fakültesi yayın no: 394, İstanbul

Karakaya, S. (2009). Sakarya İli Kavak Üreticilerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Başarı Düzeylerini Etkileyen Faktörler, Kavak ve Hızlı Gelişen Orman Ağaçları Araştırma Müdürlüğü, Yayın no: 263, 2009, İzmit

Kearney, B., 2001. A review of relevant studies concerning farm forestry trends and farmers' attitudes to forestry. COFORD and the National Council for Forest Research and Development, Dublin.

McCarthy, S., Matthews, A. and Riordan, B., 2003. Economic determinants of private afforestation in the Republic of Ireland. Land Use Policy, 20(1), pp.51-59.

Mendes, A. M. C., Štefanek, B., Feliciano, D., Mizaraite, D., Nonić, D., Kitchoukov, E., ... & Sarvašová, Z. (2011). Institutional innovation in European private forestry: the emergence

of forest owners' organizations. In Innovation in forestry: territorial and value chain relationships (pp. 68-86). Wallingford UK: CABI

OGM, 2004. Özel Ağaçlandırma Çalışmaları, Tamin No:17

OGM, 2020a. Türkiye orman varlığı, https://www.ogm.gov.tr/tr/ormanlarimiz-sitesi/TurkiyeOrmanVarligi/Yayinlar/2020%20T%C3%BCrkiye%20Orman%20Varl%C4%B1%C4%9F%C4%B1.pdf (erişim tarihi, 24 Temmuz 2023)

OGM, 2020b. 7310 Sayılı Özel Ağaçlandırma Tamimi ve Ekleri, https://www.ogm.gov.tr/tr/e-kutuphane/mevzuat/tamimler (erişim tarihi, 20 Temmuz 2023)

OGM, (2022). OGM, Özel Ağaçlandırma Şube Müdürlüğünden e-mail yoluyla alınan özel ağaçlandırma verileri.

Ok, K. 1990. Türkiye'de Devletin Dışındaki Ormanlar ve Orman Yetiştirme Çalışmaları, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Özdeğirmenci, C., 2009. Türkiye'de Özel Ormanların ve Özel Ağaçlandırmanın Oluşumunda Teşvikler ve Vergisel Teşviklerin Rolü. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Özkurt, A. ve Yeşilkaynak, B. 2009. Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Sosyal ve Ekonomik Boyutu (Mersin Örneği). II. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi. 19-21 Şubat 2009, SDÜ, Isparta.

Pekizoğlu, F., Öztürk, M. ve Tosun. İ. (2012). Türkiye'de Ceviz ve Badem Üretimi, Özel Ağaçlandırma Kapsamındaki Durumu ve Pazarlama Koşulları. 10. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi. 5-7 Eylül 2012, Konya

Schmithusen, F. and Hirsch, F. (2009) Private Forest Ownership in Europe. Geneva Timber and Forest Study Paper 25. United Nations Economic Commission for Europe/ Food and Agriculture Organization of the United Nations – Timber Section, Geneva.

Sedjo RA. 2001. From foraging to cropping: the transition to plantation forestry, and implications for wood supply and demand. Unasylva 52:204

Sönmez, N. D., 2000. Türkiye'deki Özel Ağaçlandırmaların Sosyo-Ekonomik Sonuçları Konusunda Araştırmalar, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Fen Bilimleri Fakültesi, İstanbul.

SPSS Inc., 2015. SPSS 22.0 Guide to data analysis, Published by Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, USA

Thompson, I.D., Okabe, K., Parrotta, J.A., Brockerhoff, E., Jactel, H., Forrester, D.I., Taki, H., 2014. Biodiversity and Ecosystem Services: Lessons from Nature to Improve Management of Planted Forests for Redd-Plus. Biodivers. Conserv. 23:2613-2635.

Tigen, E., 2014. Özel Ağaçlandırma Kapsamında Arazi Tahsisi ve Yapılan Desteklerin Değerlendirilmesi (Amasya İli Örneği). Dönem Projesi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Ana Bilim Dalı. ANKARA

Tolunay, A. 1988. Çal İlçesi Özel Ağaçlandırmaları Nasıl Ortaya Çıktı. Orman Mühendisliği Dergisi. Yıl 1988, Sayı-1

Tolunay, A., Alkan, H. ve Kısaoğlu, T. (2002). Ağaç ve Toprak Mülkiyeti Bakış Açısıyla Çal Yöresi Özel Ağaçlandırmalarının İncelenmesi. Su Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi Sempozyumu, Hatay, 18-20 Eylül 2002

TÜİK, 2024. Türkiye İstatistik Kurumu, İstatistik Veri Portalı https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=enflasyon-ve-fiyat-106&dil=1 (Erişim tarihi 29 Temmuz 2024)

UNECE, 2020. Forest owners in the UNECE region – A Study Paper. forthcoming. UNECE / FAO.

Urgoiti Otazua J, Paquette A. 2018. Mixed forest plantations. In Dynamics, *Silviculture and Management of Mixed Forests.* pp. 319-341.

White, T.M. and Kurz, W.A., 2005. Afforestation on private land in Canada from 1990 to 2002 estimated from historical records. The Forestry Chronicle, 81(4), pp.491-497.

Wittman, H., Powell, L.J., Corbera, E., 2015. Financing the Agrarian Transition? The Clean Development Mechanism and Agricultural Change in Latin America. Environ. Plan. 47:2031-2046.

9. EKLER:

1no.lu Anket Formu (EK-1)

"BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARININ SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI PROJESİ"

ANKET FORMU (UYGULAYICILAR/İZİN SAHİPLERİ İÇİN)

(Bu anket, Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütülmekte olan yukarıda yazılı proje için yapılmaktadır. Tüm bilgiler saklı tutulacaktır.)

1 – Özel Ağaçlandırma Sahibinin:

(Gerçek Kişiler İçin)	(Tüzel Kişilikler İçin)
• Adı ve Soyadı: …….	• Kurum Adı/Ünvanı: ……
• Yaşı: ……..	• Faaliyet alanı: ……
• Cinsiyeti: ……..	• Faaliyette olduğu süre: ……..
• Medeni hali: …….	• Sorumlu/Yetkili kişi görevi: ……...
• Eğitim seviyesi: …….....	• Kuruluş merkezi: …….
• Mesleği: ……	• Nüfus/Toplam çalışan sayısı: ……..

2 – Özel Ağaçlandırma Sahasının:

• İli: ……	• Alanı (m2): ……
• İlçesi: ……..	• Mülkiyet Durumu: …….
• Köyü: ……...	• Tapulu yerse kiralama mı: ……...
• İşletmesi: ……	• Saha Tahsis Tarihi: ……...
• Şefliği: ……	

• Dikilen/dikilecek ağaç türleri:……

3 – Bu sahadan başka özel ağaçlandırma sahanız var mı; varsa sayısı nedir?

1 (…) Yok; sadece bu saha
2(…) Var; bu hariç 1 tane
3(…) Var; bu hariç 2 tane
4(…) Var; bu hariç 3 tane
5(…) Var; bu hariç 3'ten fazla

4 – Ailenizdeki birey sayısı (Siz dahil) kaçtır? ……..Erkek ……Kadın

5 – Proje sahasının bulunduğu yerde mi ikamet ediyorsunuz? (…) Evet (…) Hayır

6 – İkamet ettiğiniz yer ……..?

1(…) Köy/Kasaba 2(…) İlçe Merkezi 3(…) İl Merkezi 4(…) Büyükşehir

7 – Başka yerde ikamet ediyorsanız, proje sahasına uzaklığı ne kadardır?	**8 – Özel ağaçlandırma sahasının iş ve işlemleriyle kim(ler) ilgileniyor?**
1(…) 0 – 1 Km	1(…) Yönetici/Muhtar (Tüzel kişilikler ve Köy Tüz. Kiş. İçin)
2(…) 1 – 5 Km	2(…) Kendim(iz)
3(…) 5 – 10 Km	3(…) Ailenin/Tüzel Kişiliğin diğer üyeleri
4(…) 10 – 20 Km	4(…) Serbest Ormancılık Bürosu/Danışman(lar)
5(…) 20 – 40 Km	5(…) Ücretli çalışan(lar)
6(…) 40 Km'den fazla	6(…) Diğer ……
9 – Geçim kaynağınız/kaynaklarınız nedir?	**10 – Ailenizin/firmanızın toplam aylık net geliri ne kadardır?**
1(…) Maaşlı (Memur, İşçi)	1(…) Geliri yok
2(…) Ticaret/Serbest Meslek	2(…) 2.000 TL'den az
3(…) Emekli	3(…) 2.000 – 4.000 TL
4(…) Tarım	4(…) 4.000 – 8.000 TL
5(…) Hayvancılık	5(…) 8.000 – 12.000 TL
6(…) Diğer ……	6(…) 12.000 TL'den fazla

11 – Genel faaliyetleriniz ve özel ağaçlandırma çalışmaları dışında faaliyette bulunduğunuz sosyal ve sportif aktiviteler var mı? Varsa belirtiniz.

1(…) Yok
2(…) Var; spor (çeşitli)
3(…) Var; müzik, folklor, resim
4(…) Var; sinema, tiyatro, drama vb.
5(…) Var; diğer……

12 – Özel Ağaçlandırma yapmaya nasıl karar verdiniz?	**13 – Yıl içerisinde proje sahasında ne kadar zaman geçiriyorsunuz?**
1(…) Ailem teşvik etti	1(…) 1 – 30 gün
2(…) Arkadaşlarım teşvik etti	2(…) 31 – 60 gün
3(…) Medyanın (Yazılı/Görsel) teşvikiyle	3(…) 61 – 90 gün
4(…) Danışmanların teşvikiyle (Kurum ve şirketler için)	4(…) 91 – 120 gün
5(…) Diğer ……	5(…) 121 – 150 gün
	6(…) 150 günden fazla

(*Diğer sayfaya geçiniz…*)

14 – Özel ağaçlandırma yapma neden(ler)iniz nedir?
1(…) Ekonomik kazanç elde etmek
2(…) Zamanla kullanıcılara devredilme/satılma ihtimali için
3(…) Orman ve doğa sevgisi/Çevreci bir faaliyet olması sebebiyle
4(…) Emeklilikte uğraşabileceğim bir bahçem/çiftliğim olması için
5(…) Hobi amaçlı
6(…) Şahsıma/Kurumumuza prestij sağlaması için
7(…) Avrupa Birliği veya diğer Uluslararası kuruluşlardan kredi veya hibe alırken şart koşulması ya da düşük faiz sağlaması sebebiyle (Şirketler için)
8(…) Arazim(iz)in atıl kalmaması için (Tapulu yerler için)
9(…) Diğer ……

15 – Çalışmalarda kullandığınız araç-gereç ve ekipman kim(ler)e aittir?
1(…) Kendimizin/Kurumumuzun/Şirketimizin
2(…) Kiralama
3(…) Komşuların
4(…) Diğer……..

16 – Sahada ana türün altında, yörede doğal olarak yetişen tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkiler yetiştiriyor musunuz ya da yetiştirmeyi düşünüyor musunuz?
1(…) Yetiştiriyorum 2(…) Yetiştirmiyorum
3(…) Yetiştirmeyi düşünüyorum 4(…) Yetiştirmeyi düşünmüyorum

17 – Alt tür yetiştirme işlemini ana türün altında mı yapıyorsunuz, yoksa yönetmelikte hukuken tanınan diğer alanda mı yapıyorsunuz? Diğer alanda yapıyorsanız alanını belirtiniz (Alt tür yetiştirenler için).
1(…) Ana türün altında yetiştiriyorum
2(…) Diğer alanda yetiştiriyorum, alanı …… m2.dir

18 – Proje sahasının ulaşım yolu durumu nasıldır?
1(…) Mevcut karayolunu/kadastral yolu kullanıyorum
2(…) Mevcut orman yolunu kullanıyorum
3(…) Orman idaresinden izinli yolu kullanıyorum
4(…) Ulaşım yolu yok
5(…)Diğer……

19 – Proje sahasına ait amenajman planı var mı?
1(…) Var
2(…) Yok
3(…) Yok; izin sahası 3 Ha.dan küçük/izin sahası Amenajman Planı kapsamında değil
4(…) Yok; mevzuatta belirtilen süre dolmadı
5(…)Diğer……

20 – Yangına karşı aldığınız tedbirler nelerdir?
1(…) Özel bir tedbir almadım.
2(…) Sahada yangın/sulama havuzu var
3(…) Tanker/su tankı bulunduruyorum
4(…) Acil müdahale için yangın söndürme tüp/tüpleri var
5(…) İçme ve sulama suyunu kullanabilirim
6(…) Basit el araç-gereçleri var
7(…) Diğer……..

21 – Su açığının olduğu dönemlerde proje sahasında sulama yapıyor musunuz?
(Ceviz, Badem ve Kavak türleri için)
1(…) Yapıyorum 2(…) Yapmıyorum

22 – Sulama suyunuzun kaynağı nedir? (Sulama yapılan sahalar için)
1(…) Şebeke suyu kullanıyorum
2(…) Tanker ile taşıyorum
3(…) Yakın dereden/artezyenden motopompla sahaya çekiyorum
4(…) Sahada artezyen var
5(…)Diğer……

23 – Proje sahasında ne gibi tesisler bulunmaktadır?
1(…) Herhangi bir tesis yok
2(…) Su deposu (…….. adet)
3(…) Sulama/Yangın havuzu (…… adet)
4(…) Hangar/Depo (…… adet)
5(…) Konteynır/Karavan (…… adet)
6(…) Taşınabilir WC
7(…) Su isale hattı
8(…) Su kuyusu
9(…) Enerji Nakil Hattı
10(…) Telsiz/Telefon
11(…) Prefabrik bekçi evi
12(…) Don kırıcı tesisler
13(…) Prefabrik yapı (…… m2) (Hazine arazileri için)
(…) Diğer……..

(*Diğer sayfaya geçiniz…*)

24 – Sahanın korunması için ihata var mı? Yoksa korunmasını nasıl yapıyorsunuz?
1(…) Dikenli tel/beton ihata var
2(…) İhata yok, koruma ihtiyacı yok
3(…) İhata yok, bekçi ile/kendim koruyorum
4(…) Diğer…….....

25 – İzin verilen tesisler yeterli mi? Başka hangi tesislere izin verilmesini isterdiniz?
1(…) Yeterli
2(…) Yeterli, ancak alanları küçük
3(…) Yeterli, ancak yapı malzemeleri uygun değil (Havuzun beton, depo ve hangarın temelli olması gibi)
4(…) Yeterli değil
5(…) Yaşamsal anlamda uygun ölçekli konut olabilir
6(…) Diğer……..

26 – Fidanları nereden temin ettiniz?
1(…) Orman Genel Müdürlüğüne bağlı fidanlıklardan
2(…) İç piyasadaki özel orman fidanlıklarından
3(…) Kısmen OGM fidanlıklarından, kısmen özel fidanlıklardan

27 – OGM fidanlıkları dışından fidan temin etme nedenleriniz nelerdir?
1(…) Sahaya diktiğim fidanların OGM fidanlıklarında bulunmaması
2(…) OGM fidanlıklarından fidan almak hem çok zor hem çok bürokratik
3(…) Daha ucuz olduğu için
4(…) Daha kaliteli olduğu için
5(…) Kendi fidanlığım olduğu için
6(…) Diğer……..…

28 – Proje sahasından ana ya da alt ürün almaya başladınız mı?
1(…) Henüz ürün almıyorum
2(…) Evet; ….. yıldır ana ürün alıyorum
3(…) Evet; ….. yıldır alt ürün alıyorum

29 – Aldığınız ürünün satışından elde ettiğiniz kazanç sizi tatmin ediyor mu?
1(…) Evet, tatmin ediyor
2(…) Ancak masrafımızı çıkartıyor
3(…) Yaptığımız masrafı çıkaramıyoruz; tatmin etmiyor

30 – Ürünlerinizi pazarlarken sorun yaşıyor musunuz?
1(…) Hayır, hiçbir sorun yaşamıyorum
2(…) Evet; maliyetler yüksek olduğu için alıcı bulamıyoruz
3(…) Evet; ithal ürünler daha çok tercih ediliyor, yabancı üreticilerle rekabet edemiyoruz
4(…) Evet; vergiler çok yüksek
5(…) Evet; maddi imkânsızlıklar sebebiyle ürünlerimizi pazara ulaştıramıyoruz
6(…) Diğer…….

31 – Proje uygulamasında hibe veya kredi kullandınız mı?	**32 – Kredi veya hibe <u>kullanmadıysanız</u> neden(ler)i nedir?**
1(…) Kendi öz kaynaklarım(ız)la yaptım	1(…) Öz kaynaklarım(ız) yeterli
2(…) Hibe/kredi kullandım	2(…) Kredi veya hibe kullanabileceğimi(zi) bilmiyordum
3(…) Tüm iş kalemleri için kredi/hibe kullandım	3(…) Şartlarım(ız) uygun değil
4(…) Bazı iş kalemleri için kredi/hibe kullandım	4(…) Talebim(iz) uygun görülmedi
5(…) Sadece bedelsiz fidan aldım	5(…) Faizler yüksek
	6(…) Diğer……

33 – Kredi ya da hibe kullandıysanız, ödenen bedeller yeterli mi; masrafı karşılıyor mu?
1(…) Yeterli
2(…) Yeterli değil, masrafı karşılamıyor
3(…) Bazı iş kalemleri için yeterli, bazı iş kalemleri için yeterli değil

34 – Kredi veya hibe kullanırken sorun yaşıyor musunuz ya da yaşadınız mı? Yaşadığınız sorunları belirtiniz.
1(…) Sorun yaşamıyorum
2(…) Kredilerin faizleri yüksek/Vade kısa
3(…) Kredi/hibe iş kalemlerinin gerçekleşmesinden sonra ödendiği için kaynak bulmada sıkıntı yaşıyorum
4(…) Kredi/hibe ödeme zamanı gecikiyor
5(…) Ödenen bedeller yaptığımız masrafı karşılamıyor
6(…)Diğer(Belirtiniz)……..……
……

35 – Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili mevzuatı yeterince biliyor musunuz?
1(…) Yeterince biliyorum
2(…) Kısmen biliyorum
3(…) Bilgim yok

(*Diğer sayfaya geçiniz…*)

36 – Mevzuat değişikliklerini yakından takip edebiliyor musunuz?
1(…) Takip ediyorum
2(…) Takip etmiyorum/edemiyorum
3(…) Danışman(lar)ım takip ediyor

37 – 23.03.2020 tarih ve 7310 sayılı Tamim ile birlikte uygulamada yapılan değişiklikleri olumlu buluyor musunuz?
1(…) 7310 sayılı Tamim hakkında bilgim yok
2(…) Olumlu buluyorum
3(…) Olumlu bulmuyorum, yürürlükten kaldırılan mevzuat daha tatmin ediciydi.
4(…) Olumlu buluyorum, ancak eksikleri var
(Belirtiniz)……
……
……
……

38 – Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Eksik ya da değişmesi gerektiğini düşündüğünüz hükümler nelerdir?
1(…) Yeterli buluyorum
2(…) Yeterli bulmuyorum
(Belirtiniz)……
……
……
……
……

39 – İş ve işlemlerinizi serbest ormancılık büroları (Danışmanlar) takip ediyorsa, yapılan işlemlerden memnun musunuz?
1(…) Evet memnunum
2(…) İş ve işlemleri gerektiği gibi takip etmiyorlar, aksamalar oluyor
3(…) Yeterince bilgilendirme yapılmıyor
4(…) Çok yüksek fiyat istedikleri için serbest ormancılık bürolarıyla çalışmıyorum
5(…) Diğer…….

40 – Orman idaresiyle ilişkilerinizde sorun yaşıyor musunuz? Yaşadığınız sorunları belirtiniz.
1(…) Herhangi bir sorun yaşamıyorum
2(…) İş ve işlemlerle ilgili yeterince bilgilendirme yapılmıyor
3(…) Uzman sayısı çok az, birçok soruma/sorunuma çözüm bulamıyorum
4(…) Personel çok ilgisiz
5(…) Teşkilat birimleri arasında uyum sorunu/görüş ayrılıkları var
6(…) Bürokratik işlemler çok uzun sürüyor
7(…) Yazılı tebligatlar geç geliyor
8(…)Diğer……
……
……

41 – En çok hangi konularda bilgi gereksinimi duyuyorsunuz?
1(…) Yetiştirme
2(…) Koruma
3(…) Amenajman Planı Uygulaması
4(…) Bakım
5(…) Pazarlama
(…) Diğer……

42 – Tekrar özel ağaçlandırma yapmayı düşünür müsünüz?
1(…) Evet
2(…) Hayır

43 – Özel ağaçlandırma konusunda başka sorun ve öneriniz varsa açık ve anlaşılır şekilde belirtiniz.

Anketimizi cevaplandırdığınız için teşekkür ederiz.

…../…../20….

2 no.lu Anket Formu (OGM için) (EK-2A)

"BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARININ SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI PROJESİ"

ANKET FORMU (Kurum Çalışanları İçin)

(Bu anket, Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütülmekte olan yukarıda yazılı proje için yapılmaktadır. Tüm bilgiler saklı tutulacaktır.)

Çalışanın :

Kurumu (OGM/MEGM)…… :
Mesleği…….. :
Kurumdaki Görevi/Ünvanı…….. :
Bu görevdeki süresi…….. :
Kurumdaki çalışma süresi……:
Yaşı…….. :
Cinsiyeti…….. :
Çalışma Merkezi (İl olarak)……..:

1 – Özel ağaçlandırma ve ilgili yasal düzenlemeler hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

1(…) Evet, yeterli bilgiye sahibim
2(…) Kısmen bilgim var
3(…) Bilgi sahibi değilim

2 – Devlet ormanlarında ve hazine arazilerinde gerçek ve tüzel kişiler eliyle yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarına bakış açınız nasıldır?

1(…) Çok yerinde ve faydalı bir çalışma olarak görüyorum.
2(…) Ağaçlandırma işlerini Devletten başkasının yapmasını doğru bulmuyorum
3(…) Faydasız görüyorum ve zaten çok emek-yoğun çalışan teknik personelimizin emek ve zaman kaybına sebep olduğunu düşünüyorum
4(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarının sadece orman dışı alanlarda yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum
5(…) Fikrim yok/kararsızım

3 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının ormancılığımıza ve ormanlarımıza ne gibi olumlu katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?

1(…) Herhangi bir katkı sağlamadığını düşünüyorum
2(…) Çevre, orman ve doğa bilincini güçlendirmesi sebebiyle için sosyal ormancılığa katkı sağladığını düşünüyorum
3(…) Ormancılık teşkilatı ile toplum arasındaki bağın güçlenmesine katkı sağladığını düşünüyorum
4(…) Bu çalışmalar ile orman sayılmasına rağmen, bozuk ve çok bozuk nitelikteki alanlarının yeniden verimli hale dönüşebileceğini düşünüyorum
5(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla birlikte doğal ormanlar üzerindeki ekonomik ve sosyal baskının kısmen de olsa azaldığını/azalacağını düşünüyorum.
(…)Diğer……

4 – Özel ağaçlandırma çalışmaları neticesinde orman alanlarımızda bir artış olduğunu düşünüyor musunuz?

1(…) Hayır, artış olduğunu düşünmüyorum
2(…) Hazine arazileri ile sahipli arazilerde yapılan çalışmaların orman alanlarımızı artırdığını/artıracağını düşünüyorum
3(…) Fikrim yok

5 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının amacına uygun olarak yapıldığını düşünüyor musunuz?

1(…) Evet
2(…) Hayır
3(…) Kısmen amacına uygun olduğunu düşünüyorum

6 – Amacına uygun yapılmıyorsa hangi amaçla/amaçlarla yapıldığını düşünüyorsunuz?

1(…) Bu alanların zamanla özel mülkiyete konu edilebilmesi ihtimaliyle yapıldığını düşünüyorum
2(…) Verilen kredinin özel harcamalarda kullanılabileceği düşüncesiyle yapıldığını düşünüyorum
3(…)Diğer……..

7 – Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Eksik ya da değişmesini istediğiniz hükümleri sizce nelerdir?

1(…) Yeterli buluyorum
2(…) Orman alanlarındaki alt sınırın 0,5 hektardan yüksek olması gerektiğini düşünüyorum
3(…) Hazine arazilerindeki 2 hektar alt sınırının yüksek olduğunu ve düşürülmesi gerektiğini düşünüyorum
4(…) Hazine arazilerindeki 2 hektar alt sınırının düşük olduğunu, 3 hektardan aşağı olmaması gerektiğini düşünüyorum
5(…) 3,0 hektardan büyük olan sahalarda korumanın bekçi ile yapılmasının (En azından belli bir süre) zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum
6(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarında sahada gerçekleşen tüm iş ve işlemlerin de serbest ormancılık bürolarınca takip edilmesinin zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum
7(…) Kurumlar ile ticari şirketlere ormanlık alanlardan ve hazine arazilerinde verilen özel ağaçlandırma izinlerinde alt sınırın 3,0 hektar olması ve uzman orman mühendisi çalıştırma zorunluluğu olması gerektiğini düşünüyorum
8(…) Belli şartlara bağlı kalmak kaydıyla OGM çalışanlarına da özel ağaçlandırma yapma izni verilebilir
(…)Diğer……
……
……
……

(*Diğer sayfaya geçiniz…*)

8 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmesi hususundaki düşünceniz nedir?
1(…) Devam ettirilmeli
2(…) Devam ettirilmemeli
3(…) 7. Maddede belirttiğim değişikliklerle devam ettirilmeli
4(…) Fikrim yok/kararsızım

9 – Özel ağaçlandırma çalışmaları kapsamında verilen teşvik, hibe ve krediler hususundaki düşünceniz nasıldır?
1(…) Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; miktar olarak yeterli
2(…) Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; ancak miktarı yetersiz, artırılmalı
3(…) Teşvik, hibe ve kredi verilmesini olumlu bulmuyorum; izin sahipleri sadece öz kaynaklarını kullanmalı
4(…) Hibe verilmesini uygun bulmuyorum; teşvik ve kredi verilmeli
5(…) Fikrim yok/kararsızım

10 – Kredi geri ödemelerinde herhangi bir sorun yaşanıyor mu?
1(…) Herhangi bir sorun yaşanmıyor
2(…) Zaman zaman hukuksal sorunlar yaşanıyor
3(…) Henüz geri ödeme süresi dolan kredi yok

11 – Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak serbest ormancılık büroları ile yasal olarak yapmaları gerekenler veya diğer hususlarda herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?
1(…) Herhangi bir sorun yaşamıyoruz
2(…) Konularında uzman değiller ya da konularına tam olarak hakim değiller
3(…) Yapılması gereken iş ve işlemlerde zaman zaman gecikme yapıyorlar
(…)Diğer……
……
……
……

12 – Özel ağaçlandırma izin sahipleriyle ilgili yaşadığınız en önemli sorunlar nelerdir?
1(…) Herhangi bir sorun yaşamıyoruz
2(…) Yapılması gereken iş ve işlemleri uyarılara rağmen geciktiriyorlar
3(…) Gerektiği kadar işlerine sahip çıkmıyorlar
4(…) Yoğun iş zamanlarımızda gereğinden fazla meşgul ediyorlar
(…)Diğer……
……
……
……

13 – Devlet ormanlarında verilen özel ağaçlandırma izin sahalarında, yönetim ve planlama açısından ileride problem yaşanabileceğini düşünüyor musunuz? (Cevabınız "Evet" ise ne gibi problemler olabileceğini belirtiniz)
1(…) Evet, düşünüyorum
2(…) Hayır, düşünmüyorum
3(…) Fikrim yok.
(…)……
……
……
……
……

14 – Özel ağaçlandırma ile ilgili olarak belirtmek istediğiniz başkaca sorun ya da öneriniz varsa açık ve anlaşılır biçimde belirtiniz.

Anketimizi cevaplandırdığınız için teşekkür ederiz.

…../…../20….

2 no.lu Anket Formu (MİLE için) (EK-2B)

"BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARININ SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI PROJESİ"

ANKET FORMU (Kurum Çalışanları İçin)

(Bu anket, Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütülmekte olan yukarıda yazılı proje için yapılmaktadır. Tüm bilgiler saklı tutulacaktır.)

Çalışanın :
Kurumu (OGM/MEGM)…… :
Mesleği……... :
Kurumdaki Görevi/Ünvanı……... :
Bu görevdeki süresi……... :
Kurumdaki çalışma süresi……:
Yaşı…… :
Cinsiyeti……... :
Çalışma Merkezi (İl olarak)……..:

1 – Özel ağaçlandırma ve ilgili yasal düzenlemeler hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?
1(…) Evet, yeterli bilgiye sahibim
2(…) Kısmen bilgim var
3(…) Bilgi sahibi değilim

2 – Devlet ormanlarında ve hazine arazilerinde gerçek ve tüzel kişiler eliyle yapılan özel ağaçlandırma çalışmalarına bakış açınız nasıldır?
1(…) Çok yerinde ve faydalı bir çalışma olarak görüyorum.
2(…) Ağaçlandırma işlerini Devletten başkasının yapmasını doğru bulmuyorum
3(…) Faydasız görüyorum ve zaten çok emek-yoğun çalışan teknik personelimizin emek ve zaman kaybına sebep olduğunu düşünüyorum
4(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarının sadece orman dışı alanlarda yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum
5(…) Fikrim yok/kararsızım

3 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının ormancılığımıza ve ormanlarımıza ne gibi olumlu katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?
1(…) Herhangi bir katkı sağlamadığını düşünüyorum
2(…) Çevre, orman ve doğa bilincini güçlendirmesi sebebiyle için sosyal ormancılığa katkı sağladığını düşünüyorum
3(…) Ormancılık teşkilatı ile toplum arasındaki bağın güçlenmesine katkı sağladığını düşünüyorum
4(…) Bu çalışmalar ile orman sayılmasına rağmen, bozuk ve çok bozuk nitelikteki alanlarının yeniden verimli hale dönüşebileceğini düşünüyorum
5(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla birlikte doğal ormanlar üzerindeki ekonomik ve sosyal baskının kısmen de olsa azaldığını/azalacağını düşünüyorum.
6(…)Diğer……

4 – Özel ağaçlandırma çalışmaları neticesinde orman alanlarımızda bir artış olduğunu düşünüyor musunuz?
1(…) Hayır, artış olduğunu düşünmüyorum
2(…) Hazine arazileri ile sahipli arazilerde yapılan çalışmaların orman alanlarımızı artırdığını/artıracağını düşünüyorum
3(…) Fikrim yok

5 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının amacına uygun olarak yapıldığını düşünüyor musunuz?
1(…) Evet
2(…) Hayır
3(…) Kısmen amacına uygun olduğunu düşünüyorum

6 – Amacına uygun yapılmıyorsa hangi amaçla/amaçlarla yapıldığını düşünüyorsunuz?
1(…) Bu alanların zamanla özel mülkiyete konu edilebilmesi ihtimaliyle yapıldığını düşünüyorum
2(…) Verilen kredinin özel harcamalarda kullanılabileceği düşüncesiyle yapıldığını düşünüyorum
3(…)Diğer……

7 – Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Eksik ya da değişmesini istediğiniz hükümleri sizce nelerdir?
1(…) Yeterli buluyorum
2(…) Orman alanlarındaki alt sınırın 0,5 hektardan yüksek olması gerektiğini düşünüyorum
3(…) Hazine arazilerindeki 2 hektar alt sınırının yüksek olduğunu ve düşürülmesi gerektiğini düşünüyorum
4(…) Hazine arazilerindeki 2 hektar alt sınırının düşük olduğunu, 3 hektardan aşağı olmaması gerektiğini düşünüyorum
5(…) 3,0 hektardan büyük olan sahalarda korumanın bekçi ile yapılmasının (En azından belli bir süre) zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum
6(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarında sahada gerçekleşen tüm iş ve işlemlerin de serbest ormancılık bürolarınca takip edilmesinin zorunlu olması gerektiğini düşünüyorum
7(…) Kurumlar ile ticari şirketlere ormanlık alanlardan ve hazine arazilerinde verilen özel ağaçlandırma izinlerinde alt sınırın 3,0 hektar olması ve uzman orman mühendisi çalıştırma zorunluluğu olması gerektiğini düşünüyorum
8(…) Belli şartlara bağlı kalmak kaydıyla OGM çalışanlarına da özel ağaçlandırma yapma izni verilebilir
9(…)Diğer……
……
……
……

(*Diğer sayfaya geçiniz…*)

"BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARININ SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI PROJESİ"
ANKET FORMU (Kurum Çalışanları İçin)

8 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmesi hususundaki düşünceniz nedir?
1(…) Devam ettirilmeli
2(…) Devam ettirilmemeli
3(…) 7. Maddede belirttiğim değişikliklerle devam ettirilmeli
4(…) Fikrim yok/kararsızım

9 – Özel ağaçlandırma çalışmaları kapsamında verilen teşvik, hibe ve krediler hususundaki düşünceniz nasıldır?

(BU SORU SADECE ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARI İÇİNDİR)

10 – Kredi geri ödemelerinde herhangi bir sorun yaşanıyor mu?

(BU SORU SADECE ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARI İÇİNDİR)

11 – Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak serbest ormancılık büroları ile yasal olarak yapmaları gerekenler veya diğer hususlarda herhangi bir sorun yaşıyor musunuz?

(BU SORU SADECE ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARI İÇİNDİR)

12 – Özel ağaçlandırma izin sahipleriyle ilgili yaşadığınız en önemli sorunlar nelerdir?
1(…) Herhangi bir sorun yaşamıyoruz
2(…) Yapılması gereken iş ve işlemleri uyarılara rağmen geciktiriyorlar
3(…) Gerektiği kadar işlerine sahip çıkmıyorlar
4(…) Yoğun iş zamanlarımızda gereğinden fazla meşgul ediyorlar
5(…)Diğer……
……
……
…

13 – Devlet ormanlarında verilen özel ağaçlandırma izin sahalarında, yönetim ve planlama açısından ileride problem yaşanabileceğini düşünüyor musunuz? (Cevabınız "Evet" ise ne gibi problemler olabileceğini belirtiniz)
1(…) Evet, düşünüyorum
2(…) Hayır, düşünmüyorum
3(…) Fikrim yok.
(…)……
……
……
……
……

14 – Özel ağaçlandırma ile ilgili olarak belirtmek istediğiniz başkaca sorun ya da öneriniz varsa açık ve anlaşılır biçimde belirtiniz.

Anketimizi cevaplandırdığınız için teşekkür ederiz.

……/……/20….

3 no.lu Anket Formu (EK-3)

"BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARININ SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI PROJESİ"

ANKET FORMU (Serbest Meslek Mensubu/Ormancılık Büroları İçin)

(Bu anket, Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütülmekte olan yukarıda yazılı proje için yapılmaktadır. Tüm bilgiler saklı tutulacaktır.)

Serbest Meslek Mensubunun/Bürosunun:
Çalışma merkezi (İl olarak)……..…..:
İşe başlama tarihi (Yıl olarak)……..…. :
Toplam çalışan sayısı (Teknik eleman).. :
Uzmanlık alan(lar)ı……..:

1 – Özel ağaçlandırma iş ve işlemleri ile ilgili eğitim aldınız mı?
1(…) Evet, aldım
2(…) Hayır, almadım
3(…) Bu konuda yüksek lisans/doktora yaptım
4(…) Devlet idaresinde bu işlerde çalıştığım için yeterli bilgi ve birikime sahibim
5(…) Uzun zaman bu işlerde çalıştığım için yeterli bilgi ve birikime sahip olduğumu düşünüyorum.

2 – Faaliyette olduğunuz dönem içerisinde kaç tane özel ağaçlandırma projesi yaptınız?
1(…) 0
2(…) 1 - 5
3(…) 6 - 10
4(…) 11 - 15
5(…) 16 – 20
6(…) 21 – 30
7(…) 31 – 40
8(…) 40'tan fazla

3 – Faaliyette olduğunuz dönem içerisinde özel ağaçlandırma sahalarına ait kaç tane amenajman planı yaptınız?
1(…) 0
2(…) 1 - 5
3(…) 6 - 10
4(…) 11 - 15
5(…) 16 – 20
6(…) 21 – 30
7(…) 31 – 40
8(…) 40'tan fazla

4 – Özel ağaçlandırma proje onayı ve saha tesliminden sonra da sahada yapılacak iş ve işlemlerle ilgili iş takibi yapıyor musunuz?
1(…) Hayır, yapmıyorum/yapmıyoruz
2(…) Evet, yapıyorum/yapıyoruz

5 – Özel ağaçlandırma proje onayı ve saha tesliminden sonra da sahada yapılacak iş ve işlemlerle ilgili iş takibi yaptığınız sınıflar daha çok hangisi ya da hangileridir?
1(…) Gerçek kişiler
2(…) Kurum ve kuruluşlar
3(…) Köy tüzel kişilikleri
4(…) Vakıf ve dernekler
5(…) Ticari şirketler
(…) Diğer

6 – Özel ağaçlandırmayla ilgili yasal düzenlemeleri yeterli buluyor musunuz? Eksik ya da değişmesini istediğiniz hükümleri sizce nelerdir?
1(…) Yeterli buluyorum/buluyoruz
2(…) Kurumlar ile ticari şirketlere ormanlık alanlardan ve hazine arazilerinde verilen özel ağaçlandırma izinlerinde alt sınırın 3,0 hektar olması ve her 100 hektar için yevmiyesi orman mühendisleri odasınca belirlenecek bir uzman orman mühendisi çalıştırma zorunluluğu olması gerektiğini düşünüyorum/düşünüyoruz.
3(…) İzin süresi boyunca proje uygulamasının uzman orman mühendislerince yapılması/yaptırılması ve takip edilmesi gerektiğini düşünüyorum/düşünüyoruz.
(…)Diğer……
……
……
……
……

(*Diğer sayfaya geçiniz…*)

"BATI AKDENİZ BÖLGESİNDEKİ ÖZEL AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMALARININ MEVCUT DURUMU İLE PAYDAŞLARININ SORUNLARININ ARAŞTIRILMASI PROJESİ"
ANKET FORMU (Serbest Meslek Mensubu/Ormancılık Büroları İçin)

7 – Özel ağaçlandırma çalışmalarının devam ettirilmesi hususundaki düşünceniz nedir?
1(…) Devam ettirilmeli
2(…) Devam ettirilmemeli
3(…) 6. Maddede belirttiğim değişikliklerle devam ettirilmeli
4(…) Fikrim yok/kararsızım

8 – Özel ağaçlandırma çalışmaları kapsamında verilen teşvik, hibe ve krediler hususundaki düşünceniz nasıldır?
1(…) Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; miktar olarak yeterli
2(…) Verilen teşvik, hibe ve kredileri olumlu buluyorum; ancak miktarı yetersiz, artırılmalı
3(…) Teşvik, hibe ve kredi verilmesini olumlu bulmuyorum; izin sahipleri sadece öz kaynaklarını kullanmalı
4(…) Hibe verilmesini uygun bulmuyorum; teşvik ve kredi verilmeli
5(…) Fikrim yok/kararsızım

9 – Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili izin sahipleriyle yaşadığınız sorunlar nelerdir?
1(…) Herhangi bir sorun yaşamıyorum/yaşamıyoruz
2(…) Proje yapım ücretlerini OMO belirlemesine rağmen, yüksek bulup sorun çıkarıyorlar.
3(…) Müracaat sonrası idarece izin verilmemesi durumunda, işlem ücretlerimizi almakta sıkıntı yaşıyorum/yaşıyoruz.
(…)Diğer(Belirtiniz)……
……
……
……

10 – Özel ağaçlandırma iş ve işlemleriyle ilgili olarak idareyle herhangi bir sorun yaşıyor musunuz; belirtiniz?
1(…) Herhangi bir sorun yaşamıyoruz
2(…) İş ve işlemlerimiz geciktiriliyor
3(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarıyla ilgilenen çalışanların, yeterince bilgi sahibi olmaması sebebiyle sorunlar yaşıyoruz.
4(…) Özel ağaçlandırma çalışmalarına angarya gözü ile bakıldığından yeterince ilgilenilmiyor.
Diğer……
……
……
……

11 – Özel ağaçlandırma ile ilgili olarak belirtmek istediğiniz başkaca sorun ya da öneriniz varsa açık ve anlaşılır biçimde belirtiniz.

Anketimizi cevaplandırdığınız için teşekkür ederiz.

……/……/20….

(*) Tesisin Türü:
OA : Özel Ağaçlandırma
Ölü: Özel Imar İhya
ER: Özel Erozyon Kontrolü

(**) Mülkiyet Durumu:
DO : Devlet
Ormanı
MH: Hazine

(***) : Birden fazla devir söz konusu ise sonlama bölümüne devirler belirtilecek.

Sıra No	İZİN SAHİBİNİN Adı Soyadı / Unvanı	Adresi	Tel No ve e-posta Adresi (Varsa)	Tesisin Türü (*)	Bölge Müdürlüğü	İşletme Müdürlüğü	Şefliği	Köyü/Mevkii	Bölme No	Alanı (m2)	Iş/ Planına Göre Meşcere Tipi	Meşcere Tipi (Dikimden Önce Aktüel)	Aktüel Meşcere Tipi (Dikimden Sonra)	Dikilen/Ekilen Fidan Türü/Alanı (m2)	Alt Tür (Var/Yok)	Projeye Göre Fidan Sayısı	Dikilen Fidan Sayısı	Başarı Durumu (%)	İzin Okunun Tarihli	İzin Okunun No:su	Proje Onay Tarihi	Saha Teslim Tarihi	Tesise Başlama Tarihi	İlk İzin Sahibi/ Devir (***)	Mülkiyet Durumu (**)	Arazi Öz Malı/Kiralama (Özel Mülkiyet için)	Kredi veya Hibe (Alındı/Alınadı)	Sulama (Var/Yok)					İhata (Dikenli Tel, Taş Duvar, vb.) (Var/Yok)	Bekçi (Var/Yok)	Ulaşım-Servis Yolu (Var/Yok)	Seyyar WC (Var/Yok)	Hangar (Var/Yok)	Bekçi Evi (Var/Yok)	Konteyner/ Karavan (Var/Yok)
																											Sulama /Yoksa Hendek	Sulama Artezyen	Sulama Şebeke	Sulama Taşıma/ Tanker	Sulama Diğer									
1																																					
2																																					
3																																					
4																																					
5																																					
6																																					
7																																					
8																																					
9																																					
10																																					
11																																					
12																																					
13																																					
14																																					
15																																					